

Myrskyisä julkisuus

–

Charles A. Lindberghin julkisuuskuva The New York Times -lehdessä

1927-1941

Olli-Pekka Pulkkinen
Pro gradu -tutkielma
Yleinen historia
Historian, kulttuuri ja taiteiden tutkimuksen laitos
Turun yliopisto
Huhtikuu 2020

Turun yliopisto

Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos
Humanistinen tiedekunta

Pulkkinen, Olli-Pekka: Myrskyisä julkisuus – Charles A. Lindberghin julkisuuskuva The New York Times -lehdessä 1927-1941

Pro gradu -tutkielma, 75 s.
Yleinen historia
Huhtikuu 2020

Tiivistelmä:

Pro gradu -työssäni tutkin, miten lentäjä Charles A. Lindberghin julkisuuskuva muuttui yhdysvaltalaisessa *The New York Times* -sanomalehdessä vuosien 1927-1941 aikana. Tutkimuskysymyksenäni on, millainen julkisuuskuva Lindberghillä oli sanomalehdessä vallitsevana ajanjaksona ja mitkä asiat vaikuttivat sen muuttumiseen. Tutkin myös, millä tavalla lehti ilmaisee julkisuuden muuttumisen vuosien 1927-1941 välillä.

Tutkimuksessani selviää, että Charles A. Lindbergh nautti pitkään positiivisesta julkisuuskuvasta *The New York Timesin* sivuilla. Varsinkin tutkittavan ajanjakson ensimmäisinä vuosina Lindbergh oli lehden näkemyksen mukaan kansallissankari, joka toimi paitsi esikuvana maan nuorisolle, mutta paransi lisäksi Yhdysvaltojen omia ulkopoliittisia suhteita eri maihin. Oli aika, kun Lindberghin ei nähty voivan tehdä oikeastaan mitään väärin, vaan hän oli lehden sivuilla kaikin puolin täydellinen ihminen ja sanomalehti pyrki tuomaan hänestä esiin kaiken tietämisen arvoisen ja esittämään hänet samalla mahdollisimman positiivisessa valossa.

Julkisuudesta muodostuessa Lindberghille itselleen ongelma, sen vaikuttaessa muun muassa hänen yksityiselämäänsä, *The New York Times* pyrkii esittäytymään yhtenä sellaisena sanomalehtenä, joka ei ollut liian tungetteleva Lindberghiä kohtaan. Sanomalehti oli kuitenkin seuraamassa aktiivisesti hänen perhe-elämänsä kehittymistä. Kun Lindberghin perhe joutui vakavan rikoksen uhriksi, sanomalehti suhtautui häneen myötätuntoisesti ja sympatisoiden. Lindbergh päätyy kuitenkin pakenemaan Yhdysvalloista, jolloin *The New York Times* esiintyy ymmärtävänsä asian laidan, eikä kritisoi häntä siitä.

Lindberghin siirryttyä Eurooppaan ja alkaessa seurustelemaan sellaisten tahojen kanssa, joita *The New York Times* kritisoi jyrkästi, lehti ei vielä silloinkaan tyrmännyt hänen positiivista julkisuuskuvansa, vaikka kirjoitettujen artikkeleiden määrä vähenikin huomattavasti aiemmasta. Vasta kun Lindbergh palaa Yhdysvaltoihin ja alkoi ottamaan osaa aiempaa enemmän politiikkaan, sanomalehden suhtautuminen alkaa muuttua. Lehti alkoi julkaisemaan aiempaa enemmän Lindberghiä kritisovaa materiaalia ja reilussa kahdessa vuodessa hänen julkisuuskuvansa kehittyi siihen pisteeseen, ettei hän enää ollut lehden silmissä sankari.

Asiasanat: 1900-luku – Yhdysvallat - sanomalehdistö – The New York Times – julkisuus – sankaruus - lentäminen - politiikka

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	1
1.1 Tutkimuksen teemat.....	2
1.2 Tutkimustraditio	5
1.3 Tutkimuskysymys, metodi	8
1.4 The New York Times aineistona	10
2. Tuntemattomasta postilentäjästä maailmankuuluksi.....	14
2.1 Yksinsuorittajasta kilpailun musta hevonen – Lindberghin julkisuuskuva hieman ennen lentoa	15
2.2 Lennon jälkihuuma – Ensimmäiset julkisuuden vuodet.....	24
2.3. Menetetty yksityisyys – Lindberghin julkisuuden varjopuolet	35
3. Kansallissankarista luottamuksen menetykseen.....	48
3.1 Lindbergh kyseenalaisissa piireissä	48
3.2 Lindbergh ja Yhdysvallat vastakkain	58
4. Lopuksi.....	70
5. Kirjallisuusluettelo.....	75

1. Johdanto

Julkisuus näyttäytyy ihmisille monella eri tapaa. Joillekin julkisuus esittäytyy tavoiteltavana asiana, kun taas joidenkin kohdalla mediajulkisuus näyttäytyy eräänlaisena epämiellyttävänä sivutuotteena, joka kuuluisuudesta täytyy maksaa. Mediajulkisuutta voidaan pitää myös alati kehittyvänä ja muuttuvana lajina. Esa Reuna sekä Auli Harju mainitsevat julkisuuden muuttuneen nykyaikaan tultaessa entistä enemmän henkilökeskeisemmäksi ja skandaalinhakuisemmaksi.¹ Historiallisesti katsottuna, henkilökeskeisyys vaikutti julkisuudessa jo 1900-luvun alussa. Tästä muuttuvasta henkilökeskeisestä mediajulkisuudesta voidaan mainita yhtenä 1900-luvun alun näkyvimpänä sekä yhtenä parhaimpana esimerkkinä amerikkalaisen lentäjän ja varhaisen ilmailun pioneerin Charles A. Lindberghin, jonka julkisuuskuva kasvoi käytännössä nollalähtökohdista alle puolessa vuodessa maailmanlaajuisesti tunnetuksi kansallissankariksi, mutta joka myöhemmin vaihtui kiistellyksi ja paikoin jopa vihatuksi hahmoksi.

Tässä tutkimuksessa tarkastelen, millä tavalla tämä Charles Lindberghin julkisuuden muuttuminen ilmenee hänestä paljon kirjoittaneen *The New York Times*-sanomalehden artikkeleissa. Keskitän tutkimukseni reilun neljäntoista vuoden ajanjaksolle vuosien 1927-1941 välille. Tällöin Lindbergh oli julkisuutensa puolesta kaikista näkyvimmin pinnalla sekä ajan ihmisten runsaasti seuraama.

Koska tutkimukseni pääkysymys liittyy paljolti julkisuuskuvaan tai paremminkin sen muutoksiin yhden henkilön kohdalla, sen voisi yhdistää teemojensa puolesta ainakin yhteiskunnalliseen historiaan, sankaruuden historiaan, julkisuuden historiaan sekä myöskin sanomalehtikirjoittelun historiaan. On mainittava, että Lindberghin julkisuuden eri vaiheet eivät ole tutkimusaiheena mitenkään uusi ja henkilöhistoriallisesti hänestä on tehty useita erilaisia tutkimuksia. Tässä työssä tarkoitus on hänen itsensä sijaan tutkia ennemminkin hänestä kirjoittanutta sanomalehteä.

¹ Reunanen & Harju, 2012, 11.

1.1 Tutkimuksen teemat

Lentäjä Charles A. Lindbergh (1902-1974) tuli aikoinaan tunnetuksi ensimmäisestä onnistuneesta yksin suoritetusta välilaskuttomasta Atlantin valtameren ylilennosta vuoden 1927 heinäkuussa. Teko oli omana aikanaan suorituksena ennen näkemätön, sillä lentämistä New Yorkista suoraan Pariisiin ilman taukoja pidettiin aikalaisten mielestä mahdottomuutena. Tekonsa jälkeen Lindbergh kohotettiin sanomalehdistössä ja yleisessä mielipiteessä oikeastaan välittömästi kansallissankarin asemaan. Korostetun ylitsevuotavan ylistyksen määrä tuntui lakkaamattomalta. Siihen liittyen ilmailun historian tutkija Roger E. Bilstein mainitsee, että Lindberghin lentoa pidettiin ei vähempää kuin Ranskan ja Yhdysvaltojen ulkopoliittisten suhteiden elvyttäjänä.² Tällä hän viittaa Ranskan ja Yhdysvaltojen väliseen vuonna 1928 solmittuun Kellog-Briandin sopimukseen, jonka tarkoitus oli pyrkiä politiikan roolin vähentämiseen sodankäynnin välineenä, jonka solmiminen laskettiin, jos ei aivan kokonaan, niin kuitenkin suuresti Lindberghin lennon ansioksi.

Lindberghin yhden miehen julkisuutta voidaan pitää 1920-1930-lukujen puitteissa poikkeuksellisenä. Lyhyesti sanottuna se aiheutti täysin uudenlaisen ilmiön, joka yllätti monet ajan lentäjät mukaan lukien Lindberghin itsensä. Lehdistön puolella hänestä kirjoitetuissa ylistysartikkeleissa hänestä piirrettiin eräänlainen hyveellisyyden, sankaruuden ja amerikkalaisen unelman ruumiillistuma. Amerikkalainen unelma ja kansainvälinen arvostus korostuvat erityisesti historiantutkija Robert Wohlin tuodessa ilmailun julkisuutta käsittelevässä tutkimuksessaan esille, kuinka Lindbergh kuvattiin tuntemattomana postilentäjänä, joka kohosi omalla työllään aina Yhdysvaltojen kansainvälisesti arvostetuimmaksi, mutta epäviralliseksi suurlähettilääksi.³ Tämä lähtökohta inspiroi ajan sanomalehtiä artikkeleiden kirjoittamisessa ja näkyy myös NYT:n kirjoituksissa. Sanomalehden lisäksi 1920-1930 -luvuilla oli olemassa muutakin mediaa, mutta sanomalehdellä oli edelleen johtava rooli tiedotusvälineenä. Englannin kielen professori Matthew J. Brucoli tuo artikkelissaan esille, että esimerkiksi 1920-luvulla koko ajan yleistynyt radio ei vielä kyennyt suoraan haastamaan sanoma- tai aikakauslehtien valta-asemaa, vaan ihmiset turvautuivat varsinkin uutisten kohdalla enemmän sanomalehtiin.⁴ Lindberghin julkisuuden ajan media oli

² Bilstein, 1984, 77.

³ Wohl, 2005, 44-45.

⁴ Brucoli & Brucoli 1995, 296.

siis edelleen enimmäkseen sanomalehti painotteinen. Ajan yhteiskunnan tutkiminen onkin yhtenä tutkimuksen teemana.

Julkisuus, joka pyöri Lindberghin ympärillä, oli näkyvää ennen kaikkea Yhdysvalloissa, jossa häntä seurattiin lentonsa jälkeen erityisen tarkkaavaisesti. Tästä esimerkkinä Wohl mainitsee, että sanomalehtien myyntiluvut kohosivat Yhdysvalloissa Atlantin ylilennon jälkeen aivan uudenvuodeluokkiin.⁵ Lindberghin sankaruutta seurattiin tästä päätellen juuri sanomalehtien välityksellä. Sen vuoksi ajan sanomalehdet, kuten NYT myös osoittivat suurta kiinnostusta häntä kohtaan, sillä hän oli uutisaihe, joka myi.

Lentämisellä itsellään oli lisäksi oleellinen osuus siinä, että Lindberghin julkisuus korostui varsinkin 1920-luvun lopulla niin suuresti. Lentäminen oli vielä 1920-luvulla liikkumatapana suhteellisen uusi, eikä se ollut lyönyt itseään vielä läpi matkustustapana. Historiantutkija Chris Ellis mainitsee muun muassa lentämisessä hyödynnetyn navigoinnin olleen vielä 1920-luvulla hyvin primitiivisellä tasolla standardien ollessa yleisesti ottaen matalalla.⁶ Lentokoneiden varhaiset puutteet olivat oleellinen syy koko lajin kärsimään luottamuspuolaan ja Lindberghin lennon yhdeksi päätarkoituksiksi muodostuikin lentämisen yleisen imagon parantaminen.

Sanomalehden ollessa tutkimuskohteenani, voidaan sanomalehtikirjoittelun historian sekä joukkoviestinnän historian teemoina liittyvän vahvasti tähän työhön. Sanomalehti on joukkoviestimiskeinona yksi historian vanhimmista. Sen tapa tiedottaa perustuu tiedon mahdollisimman laajaan välittämiseen. Monet nykyään käytetyt joukkoviestimen keinot ovat kehittyneet vasta 1800-1900-luvuilla, kun taas sanomalehdistö, kuten historiantutkija Taimi Torvinen tuo tutkimuksessaan esille, on ollut todistettavasti olemassa jo 1600-luvun alusta alkaen.⁷ On hyvä tuoda esiin, että Lindberghin julkisuuden aikaan sanomalehti oli tiedonvälittäjänä edelleen merkittävin joukkoviestin. Sanomalehden voikin sanoa toimivan historiallisena ikkunana omaan aikakauteensa mukaan luettuna sen poliittiseen ja yhteiskunnalliseen ilmapiiriin, vaikka myös esimerkiksi radion käyttö oli koko ajan kasvussa. Poliittisuus tulee tutkimuksessa esille muun muassa siinä, miten Lindberghin julkisuus vaikutti

⁵ Wohl, 2005, 33.

⁶ Ellis 1977, 64-65.

⁷ Torvinen, 1982, 8.

niin Yhdysvaltojen sisä- kuin ulkopoliitikassakin. Niiden lisäksi se havainnollistaa oman aikansa ihmisten ajatuksia sekä kiinnostuksenkohteita.

Sankaruuden määritelmä ja sankaruuden historia liitetään yleensä mukaan Lindberghistä tehtyihin tutkimuksiin. Sankaruus tulee olemaan paljon läsnä myös tässä tutkimuksessa, kun otetaan huomioon, miten paljon juuri käsitys sankarillisesta teosta vaikutti hänen julkisuuteensa. Kessner kuvailee, kuinka vielä vuosikymmenien jälkeenkin ja kiistanalaisuuksista huolimatta Lindberghin maine on säilynyt.⁸ Käsitteenä sankaruus on niin laaja, että sitä voi käsitellä useammalla tutkimusalalla. Historiantutkimuksen lisäksi sankaruutta on käsitelty myös uskontotieteiden ja folkloristiikan kautta. Yleisesti sankarikuviin liittyy etukäteisesti luodut sankaritarinat. Folkloristiikan dosentti Ulla-Maija Peltonen ja historiantutkija Ilona Kempainen mainitsevat artikkelissaan, että sankareita tarvitaan ratkomaan yksilön sekä yhteisön ongelmia ja niihin liittyy aina oma kulttuuritaustansa, mutta myös merkityksensä.⁹ Tässä tutkimuksessa korostuu sanomalehden rooli edellä mainitussa toiminnassa. Sen kautta pystyy saamaan laajemman käsityksen siitä, mikä vaikuttaa lehtikirjoittelun taustalla. Esimerkiksi mitkä asiat sanomalehdessä mielletään juuri sankaruudeksi ja minkä vuoksi.

Aihe sivuaa lisäksi poliittisen historian tutkimusta, sillä Lindbergh osallistui tutkimani ajanjakson loppupuolella avoimesti Yhdysvaltain sisä- ja ulkopoliitikkaan. Lindberghistä tuli tuolloin hyvin näkyvä poliittinen toimija, joka oli yhtenä merkittävänä osana laajempaa poliittista väittelyä. Tämän lisäksi hän liittyi politiikkaan myös varhaisen julkisuutensa aikana. Kuten aiemmin tuli esille, hänen julkisuuttaan hyödynnettiin Yhdysvaltain ulkopoliitiikan työkaluna, jonka tarkoitus oli muun muassa korjata aiemmin huonontuneita kahdenvälisiä suhteita esimerkiksi Yhdysvaltain rajanaapureiden kanssa.

⁸ Kessner 2010, XVI.

⁹ Peltonen & Kempainen 2010, 11.

1.2 Tutkimustraditio

Aikaisemman historiallisen tutkimuksen puolesta Charles Lindbergh ei ole hahmona mitenkään tyystin tuntematon, vaan on hyvinkin paljon aikojen saatossa käsitelty. Viime aikoina tutkijoita on kiinnostanut hänen roolinsa erilaisten jyrkkienkin ristiriitaisuuksien hahmona. Tutkijoiden kesken on käyty kovaakin keskustelua eritoten siitä, pitäisikö Lindbergh nähdä pojankasvoisena ja vaaleatukkaisena sankarin perikuvana, vaiko rotuerottelua kannattaneena diktatuurien ihailijana, vaiko Yhdysvaltojen vääryyden kohteeksi joutuneena syntipukkina. Häntä onkin tutkittu huomattavan paljon omassa kotimaassaan Yhdysvalloissa. Yhtenä useamman tutkimuksen kohteena on ollut hänen osakseen saamansa julkisuus, sen kehittyminen ja muuttuminen. Tutkimukset painottuvat kuitenkin usein johonkin hänen julkisuutensa tiettyyn vaiheeseen. Näitä ovat esimerkiksi hänen julkisuutensa alkuvaiheen sankarikuva tai 1940-luvulla tapahtunut täydellinen romahtaminen oikeastaan kaiken julkisuuden osalta. Esimerkiksi historioitsija Lloyd Gardnerin vuoden 2004 teos *The Case That Never Dies*, keskittyy lähestulkoon yksinomaan vuonna 1932 tapahtuneeseen Lindberghin pojan kidnappaukseen sekä sitä seuranneen murhan aiheuttamaan tyrmistyneeseen reaktioon erityisesti yhdysvaltalaisessa yleisössä, jota Gardnerin mukaan ruokittiin muun muassa sellaisten salapoliisiromaanien kautta, jotka ottivat tapauksesta suoraan vaikutteita.¹⁰ Teoksessaan Gardner hyödyntää tutkimuksensa analyysien tekemisessä tapaukseen liittyntä poliisin tutkintamateriaalia, kuten silminnäkijäkertomuksia.

Toinen osa-alue Lindberghin julkisuuden ajoilta, mikä lisäksi on herättänyt suurta kiinnostusta tutkijoissa, liittyy hänen asteittaisessa, mutta suhteellisen nopeassa ajautumisessaan vastakkain Yhdysvaltojen hallinnon ja samalla Yhdysvalloissa vallinneen yleisen mielipiteen kanssa aina vuodesta 1938 eteenpäin. Tietokirjailija James P. Duffyn tutkimus *Lindbergh vs. Roosevelt* käsittelee arkistoidun kirjallisen materiaalin ja useiden eri sanomalehtiartikkeleiden kautta sitä vaihetta Lindberghin julkisuudessa, jolloin hän ajautui avoimeen poliittiseen konfliktiin Yhdysvaltojen hallinnon kanssa. Taustalla vaikuttivat hänen kanssakäymisensä kansallissosialistisen Saksan suuntaan ja siitä seurannut epäluulo amerikkalaisessa yleisössä. Epäluulo kasvoi lopulta avoimeksi Lindberghin vastaisuudeksi, jonka seurauksena hän menetti kotimaassaan aiemmin nauttiman sankaristatuksensa, kansalaisluottamuksensa sekä, kuten

¹⁰ Gardner, 2004, 2.

Duffy tuo esille, joutui häntä aiemmin ylistäneen silloisen Yhdysvaltain presidentin rankan kritiikin sekä suoranaisen poliittisen hyökkäyksen kohteeksi.¹¹

Aiempaa historiantutkimusta tarkastellessa kävi myös ilmi, että Lindberghiä ja hänen lentoaan pidetään joidenkin tutkijoiden keskuudessa sellaisina historian asioina, jotka ovat, jos eivät kokonaan kadonneet, niin niiden muistaminen on joka tapauksessa vähentynyt. Niinkin merkittävä tapaus, kuin Lindberghin lento Atlantin yli omana aikanaan oli, se ei enää nykypäivänä ole juurikaan esillä mediassa. Tässä mielessä tapaus vaikuttaa siis suhteellisen unohdetulta. Tämä näkemys on tullut esille viimeaikaisissa ilmailua käsittelevissä tutkimuksissa. Esimerkkinä sitä hyödyntää muun muassa historiantutkija Thomas Kessner Lindberghin lentoa ja sen yhteiskunnallisia vaikutuksia kokonaisvaltaisemmin käsittelevässä *The Flight of The Century*-tutkimuksessa.¹² Tutkimuksessaan Kessner hyödyntää jo Lindberghistä valmiiksi olemassa ollutta tutkimusmateriaalia sekä lisäksi Amerikan yhteiskuntaa sekä politiikkaa käsitelleitä tutkimuksia. Viime aikoina julkaistujen tutkimusten määrä osoittaa sen, että Lindbergh ei ole suinkaan unohdettu historiallisena henkilönä. Hänen nimensä tulee usein esille sellaisissa tutkimuksissa, jotka käsittelevät ilmailun historiaa kokonaisvaltaisemmin. Esimerkkinä tällaisista tutkimuksista vaikkapa Roger Bilsteinin Yhdysvaltain ilmailun historiaa käsittelevä: *Flight in America. From the Wrights to the Astronauts*, jossa Lindbergh ei ole pääasiallinen tutkimuskohde, vaan osa laajempaa kuvaa.

Edellä mainitsemani tutkimukset ovat esimerkkejä tyypillisistä viime aikoina tehdyistä Lindberghiä koskevista tutkimuksista. Tyyliään ne ovat henkilöhistoriaan paneutuvia tai sitten yhteiskunnallisia tutkimuksia, joihin Lindbergh liittyi oleellisena tekijänä. Tutkimuksissa sivutaan usein sanomalehdistön lisäksi muunkin median roolia hänen julkisuuskuvansa kehittymiseen vaikuttaneina tekijöinä, mutta niissä ei keskitytä jonkin yksittäisen median toimija kuten jonkin tietyn sanomalehden suhtautumisen muuttumiseen Lindberghin kohdalla. Esimerkkinä käyttämäni aikaisemmista Lindberghiä tai hänen julkisuuttaan käsittelevistä tutkimuksista ilmeni, että niissä usein keskityttiin henkilöön itseensä tai yhteiskunnan reaktioihin, tai sitten johonkin yhteen tiettyyn kohtaan hänen julkisuudessaan. Hänen tapaustaan saatetaan myös lyhyesti käyttää esimerkin olisesti tukevana materiaalina

¹¹ Ks. Duffy 2010.

¹² Kessner 2010, 13.

laajemmalle tutkimukselle. Sitä miten hänestä tehty lehtikirjoittelu tarkalleen ottaen muuttui, mitkä tekijät ja syyt taustalla vaikuttivat sekä miksi, ei useinkaan tarkastella sen syvemmin.

Tutkimukseeni sisältyy myös muutama teos aikalaiskirjallisuutta. Niistä hyödynnän pääasiallisesti Lindberghin kahta henkilökohtaisesti kirjoittamaa erillistä muistelmateosta vuosilta 1927 sekä 1955, jotka pitkälti käsittelevät vuoden 1927 lentoa ja Lindberghin ajatuksia siihen liittyen. Näiden hyödyntämisen tarkoituksena on tuoda työssä esille ajoittain Lindberghin omia ajatuksia ja verrata niitä myös NYT:n artikkeleista saatuihin tietoihin. Lindberghin ensimmäinen muistelmateos on lisäksi NYT:n kannalta merkittävämpi, koska lehden läsnäolo liittyy sen kirjoitusprosessiin, joka tulee esiin tarkemmin myöhemmin työssä. Lindbergh on sisällyttänyt muistelmateoksiin omia kommenttejaan motiiveistaan ja myös ajatuksiaan koskien julkisuutta.

Sankaruuden määritelmä liitetään yleensä mukaan Lindberghistä tehtyihin tutkimuksiin. Myös tässä tutkimuksessa hänen sankarikuvansa tarkastelu tulee olemaan paljon läsnä, sillä juuri sankarihahmona oleminen vaikutti vielä pitkään lennon jälkeen Lindberghin yksityiselämässä.¹³ Käsitteenä sankaruus on niin laaja, että sitä voi käsitellä useammalla eri tutkimusalalla. Historiantutkimuksen lisäksi sankaruutta on käsitelty uskontotieteiden ja folkloristiikan kautta. Yleisesti sankarikuviin liittyvät etukäteisesti luodut sankaritarinat. Folkloristiikan dosentti Ulla-Maija Peltonen ja historiantutkija Ilona Kemppainen mainitsevat artikkelissaan, että sankareita tarvitaan ratkomaan yksilön lisäksi yhteisön ongelmia niihin liittyessä aina oma kulttuuritaustansa merkitys mukaan lukien.¹⁴ Myös tutkimani sanomalehden kohdalla kulttuuritaustan merkityksen rooli korostuu. Sitä kautta pystyy saamaan laajemman käsityksen siitä, mikä vaikuttaa lehtikirjoittelun taustalla. Tässä tutkimuksessa oleellista sankaruuden kannalta on se, kuinka paljon tutkimani sanomalehti antaa roolia Lindberghistä tehdylle sankarikuvalle ja onko hän lehdessä mukaan sankari ensinnäkään. Tästä muodostuukin lisäkysymys, että mitkä asiat hänessä miellettiin juuri sankaruudeksi ja minkä vuoksi.

¹³ Kessner 2010, XVI.

¹⁴ Peltonen & Kemppainen 2010, 11.

1.3 Tutkimuskysymys, metodi

Tutkimuksessani on kysymyksessä sanomalehden suhtautumisen muuttumisen tarkastelu, joka kohdistuu yksittäiseen henkilöön. Tämän myötä myös Lindberghin eri vaiheiden käsittely tulee olemaan tässä tutkimuksessa paljon läsnä. Sanomalehdillä oli varhaisessa vaiheessa merkittävä osuus Lindberghin julkisuuden muodostumisessa ja keskeinen huomionkohteeni onkin ne keinot, joita tutkimani lehti hyödyntää tässä asiassa. Työni päätutkimuskohteena on Lindberghia pitkään ja tiivisti seurannut yhdysvaltalainen sanomalehti, joka myös otti paljon roolia hänen julkisuuskuvansa rakentamiseen jo huomattavasti ennen lentoa ja joka seurasi häntä tiiviisti koko tutkimani ajanjakson ajan. Kyseinen sanomalehti on The New York Times. Tutkimuskysymykseni on: Muuttuuko The New York Times –sanomalehden oma suhtautuminen havaittavasti Charles Lindberghia kohtaan lehden häntä käsittelevissä artikkeleissa. Tutkimukseni rajautuu ajallisesti vuosien 1927-1941 väliselle ajanjaksolle.

Tutkimuksessani selvitän pääkohdat siitä, onko juuri tässä tutkimassani sanomalehdessä konkreettisesti havaittavissa se muutos, joka Lindberghin julkisuuskuvassa tapahtuu aina tämän kansallissankarin asemasta siihen pisteeseen, kun hän ajautuu voimakkaasti vastakkain Yhdysvaltain hallinnon sekä silloisen yhteiskunnan kanssa. Tämä vastakkainasettelu johti lopulta siihen, että hän menetti niin kansalaisluottamuksensa kuin sankaristatuksensakin Yhdysvalloissa. Otankin selvää siitä esitelläänkö hänet lehdessä kiistattomana muuttumattoman sankarikultin kyllästäjänä kansallissankarina koko tutkimani ajanjakson ajan, vai muuttaako lehti suhtautumistaan häneen julkisuutensa jo jossain aikaisemmassa vaiheessa? Toisaalta taas haluan selvittää, muuttuuko Lindberghin julkisuuskuva sanomalehdessä ollenkaan tai oikeastaan onko mitään nähtävää muutosta edes havaittavissa sanomalehden suhtautumisessa sen artikkeleiden välityksellä.

Oleellinen lisäkysymys tutkimuskysymykselleni on, miksi sanomalehden suhtautuminen Lindberghia kohti muuttuu. Tähän liittyvät keskeisesti ne tekijät, jotka vaikuttavat siihen millaisen kuvan lehti antaa tietyllä hetkellä Lindberghistä. Mikäli lehti muuttaa yllättäen suhtautumistaan, haluan selvittää, että tuoko sanomalehti esille myös ne syyt, miksi Lindberghistä kirjoitellaan siten kuin kirjoitetaan. Lisäksi tarkastelen sitä, antaako sanomalehti jonkinlaisia vihjeitä omasta suhtautumisestaan, mikäli ei tuo syytä esille suoraan. Vaikuttaako taustalla esimerkiksi se, että sanomalehden omat mielipiteet menevät ristiin Lindberghin

mielipiteiden kanssa ja oliko sillä vaikutusta lehden tapaan kirjoitella hänestä. Sanomalehti on siinä mielessä haastava aineistomateriaali, että siinä vaikuttavat monet eri ihmiset sekä näiden mielipiteet. Professori Päiviö Tommila ja historiantutkija Kaija Keränen tuovat tutkimuksessaan esiin, että sanomalehti muodostaa mielipiteensä sen kohteena olevan lukijakunnan mielipiteen kautta, eikä kirjoita sellaista, joka ei mene lukijoihin ollenkaan.¹⁵ Toisaalta tähän vaikuttaa sanomalehtien välinen kilpailu lukijoista. Mitä enemmän jokin aihe kiinnostaa lukijakuntaa, sitä enemmän sanomalehti myös kirjoittaa siitä. Tutkimuksessani joka tapauksessa sivutaan sitä, oliko yleisillä mielipiteillä vaikutusta lehden suhtautumisen muuttumisessa. Viitteitä tästä saa esimerkiksi niiden mielipidekirjoitusten kautta, joita sanomalehti julkaisee tutkimallani ajanjaksolla koskien Lindberghia. Tässä kysymykseksi nousee vielä lisäksi se, kuinka paljon sanomalehden esittämät asiat vastaavat todellisuutta, varsinkin jos NYT antaa mielipiteiden suuresti vaikuttaa kirjoituksiinsa.

Julkisuuden ja mielipiteen yhteydestä on käyty aiemman tutkimuksen mukaan kiivastakin keskustelua tutkijoiden kesken. Näiden kahden nähdään olevan läheisissä yhteyksissä toisiinsa, mutta tästä huolimatta niiden väliselle yhteydelle ei ole juurikaan annettu huomiota tutkimuksen puolella. Mediatutkija Tarmo Malmberg mainitsee ajatuksensa siitä, kuinka vähissä ovat ne julkisuutta käsittelevät tutkimukset, jotka olisivat ottaneet huomioon yleisen mielipiteen roolin julkisuudessa.¹⁶ Samalla tullaan sen kysymyksen äärelle, että mikä on lehdistön rooli tässä. Voiko se vaikuttaa yleisen mielipiteen muodostumiseen päättämällä siitä tavasta, jolla kirjoittaa vaikkapa nyt Lindberghistä? Viestinnän professori Esa Väliverronen mainitsee niin sanotusta median valtakäsityksestä, jonka mukaan medialla, kuten sanomalehdillä on kyky vaikuttaa käsityksiin.¹⁷ Voidaankin pohtia, kuinka paljon medialla oli valtaa tultaessa Lindberghin tapauksen äärelle.

Charles Lindberghin julkisuus on aiheena yksinään jo todella laaja, joten löytääkseni juuri ne asiat, mitä etsinkin on ajallinen rajaaminen aiheen osalta tarpeellista. Kuten aiemmin tuli esille. tässä tutkimuksessa olen rajannut tutkimani aikavälin vuosien 1927-1941 väliseen aikaan, jolloin Lindberghin osakseen saama julkisuus oli kaikista näkyvintä. Hänet alun perin kuuluisaksi tekemänsä lento oli käytännössä koko tuon ajan ajankohtaisimpien aiheiden

¹⁵ Tommila & Keränen 1974, 32-33.

¹⁶ Karppinen & Matikainen 2012, 15.

¹⁷ Karppinen & Matikainen 2012, 83-85.

joukossa. Tämän vuoksi se onkin sopiva aikaväli, jolloin hänestä tehtyjä lehtiartikkeleita voisi tutkia. NYT:n ProQuest Historical Newspapers –verkkoarkisto, jota hyödynnän tässä työssäni, käsittää kaikki sanomalehdessä julkaistut kirjoitukset vuosien 1851-2016 väliltä mukaan luettuna kaikki lehden Charles Lindberghiä käsittelevät artikkelit sekä sellaiset, joissa hänet on vähintään mainittu.

1.4 The New York Times aineistona

Suuren yleisön tietoisuuteen Lindberghiä käsittelevät aiheet tuotiin pääasiallisesti sanomalehtien välityksellä. Lukijakunta sai jatkuvasti uutta tietoa kuuluisan lentäjän edesottamuksista, eikä jutuista ollut puutetta. Tämä näkyy siinä, että parhaimmillaan lehdet julkaisivat häntä käsitteleviä artikkeleita, kommentteja, spekulatioita ja juoruja päivittäin ja usein monen artikkelin verran. Käytännössä Lindberghin julkisuuskuvan muodostamiseen osallistuivat kaikki sen ajan merkittävimmät sanomalehdet. Hänen mainitaan suorastaan dominoineen kaikkien johtavien sanomalehtien etusivuja julkisuutensa ollessa huipussaan.¹⁸ Koska mahdollisia tutkittavia sanomalehtiä on todella runsas määrä, aineiston rajaaminen yhteen keskeiseen sanomalehteen on tarpeen.

Työssäni alkuperäisaineistonani käytän yhdysvaltalaisesta sanomalehteä The New York Times. Käytännössä tutkimuksessa ovat mukana kaikki vuosina 1927-1941 julkaistut suoraan Lindberghiä käsittelevät artikkelit. Yhteensä pelkästään NYT:ssä Lindberghiä käsittelevien artikkeleiden määrä on tuhansissa, joten olen suorittanut rajaamista niiden osalta. Valikoin tutkimukseni materiaaliksi noin 70 lehtikirjoitusta. Näistä noin puolet ovat pääkirjoituksia. Loput artikkelit jakaantuvat kirjeenvaihtajien juttuihin, lukijan kommentteihin, uutiskatsauksiin ja muihin kirjoituksiin. Tärkeimmät artikkelit ovat Lindberghiä käsittelevät pitkät pääkirjoitukset, mutta myös kommentteilla on oma tärkeä roolinsa tutkimuksessa, sillä niiden kautta NYT tuo esille yleisön mielipiteitä Lindberghistä. NYT lainaa myös ajoittain artikkeleihinsa ulkomaisten sanomalehtien kirjoituksia. Tällöin lehti merkitsee otsikon alle, mistä sanomalehdestä juttu on poimittu. Samaten lehti merkitsee, mikäli artikkelin tiedot on lähetetty toimitukseen esimerkiksi sähköttämällä.

¹⁸ Kessner 2010, 166.

Käytössä olevissa artikkeleissa on lukijoiden kommenttien lisäksi paljon suoria haastatteluja. Artikkeleita ja haastatteluja kirjoittivat pääasiassa lehden omat toimittajat, mutta käsittelemissäni lukijoiden kommentteissa kirjoittajana toimivat myös erilaiset asiantuntijat ja akateemiset henkilöt. Lehti merkitsee näiden kommenttien alkuun otsikon alle, kuka niiden kirjoittaja on ja mikä on hänen toimenkuvansa. Kommenttien avulla tutkin myös sitä, minkälaisia kommentteja NYT päätti milloinkin julkaista ja mitä ne kertovat sen hetkisestä tilanteesta Lindberghin julkisuudessa. Kyseessä on siis NYT:n hyödyntämän uutispolitiikan havainnollistaminen.

Eräs merkittävä mainittava syy, miksi juuri NYT valikoitui tutkimuksen lähdemateriaaliksi, tulee esiin Lindberghin omista muistelmista sekä aiemmasta tutkimuksesta. Niistä on nähtävissä, että NYT:n ja Charles Lindberghin välillä voidaan katsoa vallinneen moniin muihin sanomalehtiin nähden poikkeava suhde. Lindbergh aloitti kuuluisan lentonsa New Yorkista, mistä johtuen NYT oli yksi ensimmäisiä sanomalehtiä, jotka seurasivat häntä aina lennon suunnitteluvaiheesta lähtien tarkasti ottaen näin roolia hänen julkisuuskuvasa ja sankarikulttinsa luomisessa jo huomattavasti ennen lentoa. Wohl esimerkiksi mainitsee, että Lindbergh allekirjoitti sanomalehden kanssa ennen lentoaan sopimuksen, jonka myötä hän myönsi lehdelle etukäteen yksinoikeudella muun muassa haastattelun lennosta, sen valmistelusta ja toteuttamisesta.¹⁹ NYT:n ja Lindberghin suhde näkyy osaltaan myös Lindberghin ensimmäisen muistelmateoksen *WE* (1927) kirjoittamisessa mukaan lukien sen nopeassa julkaisussa. Kyseisen elämäkerrallisen muistelmateoksen ensimmäinen versio syntyi alun perin Lindberghin ja NYT:n haamukirjoittajan työstämänä keskelle lennon jälkeistä kovinta lehdistöhumua, mutta jätti Lindberghin itsensä lopulta täysin alkuperäiseen lopputulokseen tyytymättömäksi.²⁰ NYT jälkeenpäin näyttävästi mainosti sekä arvosteli kyseisen kirjan hankkien sille näin huomattavaa näkyvyyttä. Tähän liittyen John Hartstock mainitsee, että NYT:n julkaisemat kirja-arvostelut ovat olleet pitkään yksi maan levitetyimmistä omalla alallaan.²¹ Tämän kaltainen erityissuhde asettaa NYT:n sanomalehtenä hyvinkin poikkeukselliseen asemaan muita ajan sanomalehtiä ajatellen, jotka myöskin kirjoittivat samanaikaisesti Lindberghistä ja vielä samankaltaisia juttujakin.

¹⁹ Wohl, 2005, 34-35.

²⁰ Wohl, 2005, 37.

²¹ Hartsock, 2000, 2.

NYT:n lisäksi, Lindberghiä seurasivat lisäksi useat merkittävät aikakauslehdet. Esimerkiksi yhdysvaltalainen aikakauslehti Time, valitsi Lindberghin vuoden 1927 vuoden henkilöksi, joka oli lehden kaikkien aikojen ensimmäinen kyseistä nimitystä.²² Lindberghin seuraamisessa korostui kansainvälisyyden piirre, sillä hänen seuraamisensa ei rajoittunut pelkästään Yhdysvaltalaisiin sanoma- ja aikakauslehtiin. Lentonsa jälkeen hän oli näkyvä hahmo ja todella seurattu henkilö esimerkiksi Ranskan sanomalehdistössä, mutta myös englantilaisissa sanomalehdissä, joista esimerkkinä John Ward mainitsee tutkimuksessaan edelleen päivittäin ilmestyvän Daily Mail-sanomalehden.²³ Lindberghin lennon tuoman sankarikultin merkityksen voidaan kuitenkin katsoa korostuneen juuri yhdysvaltalaiselle yleisölle hänen ollessaan itse lähtöisin Yhdysvalloista. Tämä on osasyynä sille, miksi tutkimuksen lähdemateriaaliksi valikoitui juuri yhdysvaltalainen sanomalehti, joka lähtökohtaisesti tuo esille juuri yhdysvaltalaista narratiivia.

The New York Times -sanomalehti sai alkunsa alun perin 1800-luvun puolivälissä. Tutkimusajankohtani aikaan sanomalehti oli siis ollut jo olemassa hyvän aikaa. Sen alkuperäisenä perustamisideana oli perustajiensa Henry Raymondin ja George Jonesin visioinnissa jokaiselle New Yorkin kaupungin asukkaalle tarkoitettu tiedonvälittäjä ja samalla ”moraalinen vartija” välittämällä tietoa lähtökohtaisesti asiapohjalta sekä rehelliseen journalismiin nojaten. Yhdysvaltain silloisessa suurimmassa ja nopeasti kasvavassa kaupungissa lehden toiminta alkoi vuonna 1851 ja sitä julkaistiin ensimmäiset vuotensa The New York Daily Times- nimen alla. Tavoitteena oli olla luotettava lehti, jota saattoi lukea kuka tahansa. Torvinen mainitsee lisäksi, että vuodesta 1857 alkaen sana daily pudotettiin lehden nimestä pois. Siitä lähtien se tunnettiin nykysinkin käytettävällä nimellään The New York Times.²⁴ The New York Timesin merkittävyys ja suosio erityisesti Yhdysvalloissa ovat edelleen todella suuria, kuten on lehden levikkikin. NYT nauttii tämän lisäksi poikkeuksellisen paljon kansainvälistä suosiota Yhdysvaltalaisista sanomalehdistä. NYT:n sanomalehtien joukossa nauttiman arvostuksen pitkästä historiasta yhtenä näkyvimpänä osoituksena ovat satakaksikymmenentenäseitsemän myönnettyä Pulitzer-palkintoa.²⁵

²² Time Incorporated. Luettelo Time-lehden Person of The Year-nimityksistä.

<http://content.time.com/time/interactive/0,31813,1681791,00.html> [Haettu 24.10.2019]

²³ Ward, 1958, 7.

²⁴ Torvinen, 1982, 187.

²⁵ The New York Times Company. Lista The New York Times-lehdelle myönnettyistä palkinnoista.

<https://www.nytc.com/company/prizes-awards/> [Haettu 24.10.2019]

Koska NYT on edelleen levikiltään yksi suurimmista yhdysvaltalaisista sanomalehdistä, sitä ei yleensä mielletä erityisesti puoluesidonnaiseksi julkaisuksi. Taimi Torvinen tuo esille, että NYT:n alkuperäinen idea perustajiensa mukaan oli toimia sanomalehtenä, joka ei aja minkään erityisen poliittisen ryhmän etuja, vaan keskittyy käsittelemään niin sanotusti yleishyödyllisiä asioita perustaen artikkeliansa kirjoitusasun tyyneyteen sekä rehelliseen argumentointiin.²⁶ Tähän neutraaliuuteen vedoten lehti löysi nopeasti lukijakuntansa pystyen näin kasvattamaan levikkiään, sillä se ei rajannut kohdeyleisöään kovin tarkasti. Puoluesidoksen puuttumisesta huolimatta, lehden toinen perustajajäsen oli avoimesti poliitikko ja republikaanipuolueen jäsen.²⁷ Koska republikaanipuolue oli vahvempi Yhdysvaltain pohjoisissa osissa, lehti oli oikeastaan enempi suunnattu pohjoisen osavaltioiden asukkaille, joissa puolueen kannatus oli suurempaa.

NYT:n puoluepolitiikasta on myös huomioitava se asia, että vaikka lehti julistaakin pysyvänsä erossa puoluesidonnaisuuksista, tästä huolimatta on merkille pantavaa, että aina 1950-luvulta lähtien NYT on asettunut järjestäen Yhdysvaltain demokraattipuolueen presidenttiehdokkaan taakse.²⁸ Tämän havainnon perusteella lehden voisi nykypäivänä helposti ilmentää poliittisesti enemmän demokraattien suuntaan kallistuvaksi julkaisuksi. Tuettujen ehdokkaiden listasta kuitenkin ilmenee, että vielä Lindberghin lennon aikaan ja samalla tämän tutkimuksen kannalta oleellisella ajanjaksolla 1920-1930-luvuilla, lehti vielä vuorotteli ajoittain republikaanien ja demokraattien ehdokkaiden välillä. Tutkimuksessa on kuitenkin huomioitava lehden puoluepoliittinen kanta artikkelin julkaisun hetkellä, sillä voidaan olettaa niiden vaikuttaneen ainakin jossain määrin lehden tapaan kirjoittaa.

NYT:n ja vastaavien sanomalehtien käyttämisessä lähdemateriaalina on huomioitava niiden rooli tiedon välittäjinä. Tässä roolissa sanomalehdillä on usein kyky levittää tietoa hyvin laajan kaavan kautta. Professori Päiviö Tommila ja historiantutkija Kaija Keränen esittävät näkemyksen, että sanomalehti saattaa kyetä tiedon välittämisen sekä tapahtumantodellisuuden kuvaamisessa käyttämään usein paljon laajempaa kaavaa, kuin

²⁶ Torvinen 1982, 187.

²⁷ Torvinen 1982, 189.

²⁸ The New York Times Company. The New York Times Endorsements trough Ages.

<https://www.nytimes.com/interactive/2016/09/23/opinion/presidential-endorsement-timeline.html> [Haettu 24.10.2019]

esimerkiksi radio- ja televisiovastaanottimet.²⁹ Tutkimallani ajankohdalla tämä huomio todennäköisesti myös pätee, sillä 1920-1930-luvuilla televisio oli aivan uusi keksintö ja joka kodin radiovastaanotin oli vasta tullut markkinoille. Varsinkin 1920-luvulla sanomalehti oli vielä pääasiallinen tiedonvälittäjä. Sen vuoksi tietoa Lindberghin tuon ajan julkisuuskuvasta löytyy huomattavasti juuri niiden kautta.

NYT:n suuri rooli Lindberghin julkisuuden muotoutumisessa tarjoaa tutkimukselle lähtökohdan selvittää, näkykö sen artikkeleissa se sankarikultin hiipuminen, joka Lindberghille 1930-luvun loppupuolella tapahtui. Tutkimuksen metodina onkin NYT:n artikkeleita tutkimalla selvittää millainen muutos sanomalehden suhtautumisessa Lindberghiin tapahtuu. Toisaalta selvitetään myös se, että tapahtuiko havaittavaa muutosta ensinnäkään ja pysyikö NYT:n suhtautuminen Lindberghiin samanlaisena koko tutkittavan ajanjakson ajan.

²⁹ Tommila & Keränen 1974, 10.

2. Tuntemattomasta postilentäjästä maailmankuuluksi

2.1 Yksinsuorittajasta kilpailun musta hevonen – Lindberghin julkisuuskuva hieman ennen lentoa

Aloittaessaan suunnittelemaan New Yorkin ja Pariisin välistä Atlantin ylilentoaan, Charles Lindbergh ei ollut ainoa, jolla asia poltteli mielessä. Myöskään hankkeena valtameren ylittäminen ei suinkaan ollut uusi idea. 1800-luvulta sekä varsinkin 1900-luvun alkupuolella Atlantin valtameri toimi eräänlaisen virallisen ennätysten yrittämisen näyttämön lisäksi teknologian rajojen testiympäristönä. Merenkulun historian tutkija Peter Kemp mainitsee, että 1800-luvun puolivälistä alkaen valtamerialukset tavoittelivat Atlantin ylittämisen nopeusennätystä, jonka saavuttaneelle alukselle myönnettiin kunnianosoituksena sininen nauha, jonka takasi sekä ennätyksen tehneelle laivalle, että sen miehistölle ajan mittapuulla merkittävän julkisuuden.³⁰ 1900-luvun alku toi mukanaan ilmassa kulkevien alusten yleistymisen ja samainen matka pyrittiin suorittamaan vielä lentäenkin.

Lindbergh ei ollut ensimmäinen henkilö, joka ylitti Atlantin lentäen. Professori William Trimble mainitsee tutkimuksessaan, että ensimmäinen onnistunut Atlantin ylilento tehtiin vuonna 1919 Curtiss NC-4 tyyppisellä lentoveneellä. Tuolloin suorittajina toimi Yhdysvaltain laivaston lentäjä Albert Read miehistönsä kanssa.³¹ Usein Lindbergh myös mainitaan ensimmäisen välilaskuttoman Atlantin ylilennon suorittajana. Tosiasiassa tämäkin kunnia kuuluu toisille. Ensimmäinen välilaskuton Atlantin ylilento tehtiin niin ikään vuonna 1919 suorittajinaan englantilaiset lentäjät John Alcock sekä Arthur Brown.³² Ei voi siis sanoa, että Lindbergh ryhtyi mihinkään täysin ennen kuulumattomaan yritykseen, vaikka hänen suorituksensa jättikin aiemmat suoritukset julkisuuden osalta varjoonsa.

Se haaste johon Lindbergh tarttui, oli onnistunut lento valtameren yli yhdellä moottorilla, ilman välilaskuja. Tällä lailla tehtyä lentoa pidettiin ajan lentäjien keskuudessa kuitenkin yleisesti mahdottomuutena toteuttaa, johtuen tuon ajan lentokonemottoreiden puutteelliseksi jääneestä suorituskyvystä sekä varsinkin polttoaineen riittävyyden

³⁰ Kemp 1976, 90.

³¹ Trimble 2013, 244

³² Lowell 2016 34-44.

takaamisessakoko matkan ajaksi.³³ Vaikka teknologisen osaamisen ei uskottukaan riittävän monet lentäjät olivat kuitenkin vakuuttuneet mahdollisuudestaan onnistua. Tämä sai ajan lehdistön pitämään lentäjiä omalla hengellään leikkivinä hulluina, josta osansa sai myös Lindbergh³⁴ Tässä alaluvussa käsittelen tarkemmin NYT:ssä ilmenevää Lindberghin julkisuuskuvaa vuoden 1927 alusta aina saman vuoden toukokuussa tapahtuneeseen Atlantin ylilennon lähtöhetkeen asti.

Ensimmäisen maailmansodan jälkeinen aika toi Yhdysvaltojen ilmailulle eräänlaisen nousujen ja laskujen kauden. Sota-aikaa toisaalta kiiteltiin siitä, että se oli luonut erinomaiset edellytykset lentokoneiden edelleen kehittämiseksi, sillä sodan loppuun mennessä lentokoneet olivat tehokkuuteensa osalta täysin erilaisia laitteita kuin sodan alkaessa. Lentokoneille oivallettiin löytyvän nyt aiemmasta poikenneita uudenlaisia käyttötapoja. Roger Bilstein mainitsee esimerkkinä suurten Yhdysvaltalaisien yhtiöiden todenneen lentokoneet kaupallisessa toiminnassa hyödyllisiksi jo 1920-luvulla, vaikka varsinaisesti niiden läpimurto tällä alalla tapahtuikin vasta 1930-luvun puolella.³⁵ Bilsteinin esimerkin lisäksi, myös lentopostin rooli kasvoi 1920-luvulla. Ilmailulle oli siis olemassa jonkinlaista kysyntää, mutta Yhdysvalloissa sodan jälkeinen aika ei tästä huolimatta ollut lentokoneiden kannalta paras mahdollinen.

Yhdysvallat jäi, hyvistä lähtökohdistaan kuten sodassa hankituista kokemuksista huolimatta, ilmailussa jälkeen moniin muihin valtioihin verrattuna. Yhdysvaltain kongressi ei käydystä sodasta huolimatta nähnyt alaa kovin kiinnostavana tulevaisuuden kannalta ja tämän vuoksi ilmailun kehittämisen rahoitusta karsittiin Yhdysvalloissa kovalla kädellä. Rahoituksen puuttuminen heijastui näkyvimmin säätutkimuksen vähenemisenä, uusien lentokoneiden lisenssien hankinnan puuttumisena sekä uusien lentokenttien rakentamisen lakkaamisena.³⁶ Yhdysvaltain tilanne ilmailun kannalta muodostui länsimaisissa valtioissa verrattain poikkeukselliseksi. Vertailun vuoksi sodanjälkeisessä Euroopassa ilmailu sai huomattavasti myönteisemmän vastaanoton. Se valjastettiin joissain tapauksissa osaksi kansallisvaltioiden rakentamista ja symbolisoimaan eheytyksen aikaa. Esimerkkinä tästä professori Peter

³³ Wohl 2005, 15.

³⁴ Lindbergh 1953, 140.

³⁵ Bilstein 2008, 29.

³⁶ Kessner 2010, 44.

Fritzsche tuo esille, kuinka 1920-luvun alun Saksassa, jossa lentäminen oli Versailles'n rauhansopimuksen vuoksi hyvin rajoitettua toimintaa, yksinkertaisten purjekoneiden lentäminen yhdistettiin maan lehdistössä yleisesti isänmaallisuuteen.³⁷ Jo tässä on havaittavissa selkeä ero pelkästään lehdistön suhtautumisessa. Saksan tavoin ilmailua hyödynnettiin myös muuallakin Euroopassa.³⁸ Euroopan ilmapiiriin saattoi tosin vaikuttaa se, että sodan kasvattamat lentokoneiden tuotantomäärät olivat tehneet siitä laitteena yleisen näyn, johon ihmiset olivat ehtineet tottua paremmin kuin Yhdysvalloissa. Lyhyesti voidaan sanoa, että ilmailu eli 1920-luvun eräänlaista hitaan kehityksen aikaa Yhdysvalloissa, mutta ei suinkaan pysähtynyt kokonaan.

Yhdysvaltojen hallinnon suhtautuminen lentämiseen vaikutti osaltaan yleiseen mielipiteeseen. Tämä näkyi siinä, että lentäminen kärsi pitkälle 1920-luvulle suurista ennakkoluuloista ja todella riskialttiin lajin maineesta.³⁹ Riskialttiutta ruokittiin myös medioiden välityksellä. Esimerkiksi elokuvissa korostettiin vauhdin huumaa, joka sai ihmiset vakuuttuneeksi lajin vaarallisuudesta.⁴⁰ Ihmisille syntyiikin kuva, että lentokoneet ovat pääosin laitteina riskialttiita ja niiden ajajilla on lyhyt eliniänodote. Ei voi kuitenkaan sanoa, että näkemykset vaarallisesta lajista olisivat olleet täysin vailla pohjaa. Varhaisten lentokoneiden yhtenä ongelmana oli juurikin niiden vahinkoalttius. Tohtori Denice Turner tuo esille arvion, jonka mukaan pelkästään vuonna 1920 joka kuudes lentäjä kuoli lento-onnettomuudessa.⁴¹ Näin suuren kuolleisuuden edessä negatiiviseen vastaanottoon ei ole oikeastaan ihmettelemisen aihetta. Kaikesta huolimatta, pelko ei ollut ainoa tapa, jolla ihmiset lentämiseen reagoivat. Esimerkiksi Kessner mainitsee, että vaikka riskien pelkoon liittyi myös eräänlaisena vastapainona paljon kiinnostusta, mikä ilmeni usein lentokoneiden onnettomuuspaikkojen ympärille kerääntyneistä isoistakin utelioiden joukoista, tapa uutisoida oli kuitenkin aito ongelma lentämisen puolesta puhuneille tahoille.⁴²

Riskien tiedostamisesta huolimatta, 1920-luvun lentäjiä kannustettiin ottamaan koneistaan kaikki mahdollinen irti vetoamalla heidän kilpailuviettiinsä varsinkin rahapalkintojen kautta.

³⁷ Fritzsche 1992, 103.

³⁸ Mussolinin Italiassa ilmailu otettiin varhaisessa vaiheessa yhdeksi osaksi nationalistista ohjelmaa. Wohl, 2005, 3.

³⁹ Kessner 2010, 48-49.

⁴⁰ Kessner 2010, 11.

⁴¹ Turner 2011, 51-52.

⁴² Kessner 2010, 61.

Yhden näkyvimmän tällaisen palkinnon asetti toukokuussa 1919 ilmailusta kiinnostunut ranskalais-amerikkalainen hotellinomistaja Raymon Orteig. Orteig pyrki herättämään lentäjissä kiinnostusta lupaamalla siihen aikaan huomattavan kahdenkymmenenviidentuhannen Yhdysvaltain dollarin rahapalkinnon sille, joka onnistuu lentämään Pariisi-New Yorkin välin ensimmäisenä ilman välilaskuja koneella, jossa on vain yksi moottori. Palkinnon lupaamisen taustalla vaikutti lisäksi hänen oma pyrkimyksensä parantaa Yhdysvaltojen ja Ranskan kahdenvälisiä suhteita.⁴³ Orteigin palkinnolla oli odotettu vaikutus sen kiehtoessa välittömästi monia lentäjiä ja sitä muiden mukana Lindbergh lähti tavoittelemaan. Palkinnon asettamisen myötä, myös yleinen keskustelu Atlantin ylilennosta käynnistyi uudelleen 1920-luvulla. Lennon riskit näyttäytyivät ihmisille paitsi lukuisina, mutta myös teknillisesti niin ylivoimaisina, että yleisesti lentoa pidettiin mahdottomuutena suorittaa. Käytännössä haasteeseen ei tarttunut yksikään lentäjä ensimmäiseen viiteen vuoteen palkinnon asettamisesta. Yksinkertaisena syynä tähän oli se, että lentäjien keskuudessa tiedostettiin hyvin, ettei sellaista moottoria, joka suoritukseen pystyisi ollut vielä kehitetty, mutta jo vuoteen 1924 tultaessa, tilanne oli muuttunut tyystin toiseksi.⁴⁴ Sen vuoksi, voidaan mielestäni pitää todennäköisenä, että Orteigin lupaamalla palkinnolla oli ainakin jossain määrin hetkellinen positiivinen vaikutus lentokonemoottoreiden kehittämisessä.

Sanomalehdistö huomioi Orteigin palkinnon ryhtyen seuraamaan sitä tavoittelevia lentäjiä hyvin tarkoin. Tässä yhteydessä Charles Lindbergh ilmaantui NYT:n tietoisuuteen muutama kuukausi ennen omaa lentoaan. Ensimmäisen kerran lehti varsinaisesti mainitsee hänet New Yorkin Pariisiin välisen lennon potentiaalisena suorittajakandidaattina helmikuussa 1927, eli juurikin samoihin aikoihin kuin Lindbergh omien sanojensa mukaan aloitti kunnolla lopulliset valmistelut lentoaan varten.⁴⁵ Tuolloin lehti esittelee hänet lukijoilleen muutaman rivin artikkelilla seuraavasti:

A St. Louis-to Paris airplane flight for the \$25,000 Orteig Prize is under contemplation by Captain Charles A. Lindbergh, chief pilot on the St. Louis-Chicago air mail route [--] While other pilots on the transatlantic flights have

⁴³ Kessner 2010, 54.

⁴⁴ Wohl 2005 15.

⁴⁵ Lindbergh 1927, 172-173.

taken along at least one assistant, Captain Lindbergh proposes to go alone using a small plane.⁴⁶

Jo tässä ensimmäisessä artikkelissa tuodaan vielä suhteellisen tuntemattoman Lindberghin kohdalla häneen liittyvä erityispiirre muihin lentäjiin eli se, että hän aikoo lentää matkan yksin ilman tähystäjää, suunnistajaa tai muuta avustajaa. Lindbergh tuo muistelmissaan esille, että hän valitsi varaohjaajan sijaan mieluummin tämän painon verran varapolttoainetta.⁴⁷ Oli tyyppillistä, että Atlantin ylilentoa lähdettiin suorittamaan useamman kuin yhden henkilön voimin muun muassa pitkän matkan navigointiin liittyvien vaikeuksien vuoksi. Kyseessä oli lisäksi yleisestä turvallisuudesta, sillä suoritus nähtiin yhdelle henkilölle koitoksena liian uuvuttavana. Yksi niistä syistä, miksi lehdistön kiinnostus juuri Lindberghiä kohtaan heräsi, liittyi juurikin tähän yksityiskohtaan, jota vaihtelevasti saatettiin pitää silkkana uhkarohkeuden

48

osoituksena. Kun tarkastelee NYT:n artikkelia, niin Kessnerin huomiolle on helppo saada vahvistus. Toisena mainitsemisen arvoisena yksityiskohtana tunnutaan pitävän hänen postilentäjän taustaansa. Tämän esiin tuomiseen mahdollisesti vaikuttaa se, että varhaisiin postilentäjiin itseensä liitettiin tietynlaisia mielikuvia, joihin liittyi usein erityinen hurjapäinen luonne. Toisen mielikuvan mukaan heitä pidettiin yleisesti poikamaisina juhlijoina, jotka nousivat ilmaan haastamaan luonnonvoimia usein kovassa krapulassa.⁴⁹ Tällainen kuva postilentäjistä ei ole kaikista mairittelevin. Kenties tuon yksityiskohdan mainitseminen NYT:n artikkelissa, voidaan tulkita vihjailuksi Lindberghin vielä tässä vaiheessa tuntemattomasta persoonasta.

Aiemmasta tutkimuksesta ilmenee erityisesti lehdistön huolellinen kirjanpito siitä, kuinka monen lentäjän hengen palkinnon edellyttämä suoritus vaati. Orteigin palkinnon tavoittelemisen keräsiikin itselleen synkän saldon. Kaikkiaan kuuden lentäjän mainitaan

50

kuolleen eri yrityksissä. Palkinnon asettaminen, suorituksen riskit sekä kustannukset puhututtivat siis sanomalehdissä ennen Lindberghin lentoa, mutta miten ne tosiasiallisesti sitten vaikuttivat lentäjien haluun yrittää lentoa entä mikä vaikutus niillä oli juuri Lindberghin

⁴⁶ May try flight to Paris, *The New York Times*, 6/2/1927, E9.

⁴⁷ Lindbergh 1953, 65.

⁴⁸ Lindbergh 1953, 65.

⁴⁹ Kessner 2010, 41.

⁵⁰ Kessner 2010, 70.

kohdalla? NYT:n artikkelissa Lindberghin kerrotaan kuvanneensa Orteigin palkinnon merkitystä itselleen ja muille lentäjäkollegoilleen näin:

I have often been asked by pressmen what it was that first directed my attention to the flight from New York to Paris. I believe that Mr Orteig directed the attention of most aviators to the flight. The offer was nothing more nor less than a challenge to pilots and engineers in aeronautics to see whether they could build and fly a plane. I do not believe that any such challenge, within reason, will ever go unanswered.⁵¹

Lehtiartikkelista ilmenee, kuinka Lindberghistä sekä muista lentäjistä yleisesti haluttiin antaa kuvaa sellaisina, jotka näkivät luvatut rahapalkinnot paljolti uhkarohkeisiin yrityksiin innoittavina haasteina. Lindbergh ei itsekään tuntunut kiistävän palkinnon merkitystä omalle halulleen ryhtyä suoritukseen. Se oli haaste, johon hänen oli lentäjänä yksinkertaisesti vastattava. Muistelmissaan Lindbergh pohtii huomattavasti tarkemmin motivaatioitaan lennon yrittämiselle. Se asia, jonka hän korostaa motivoineen häntä palkintorahojen lisäksi, oli palava halu osoittaa, että ilmailulla on edessään tulevaisuus ja lentokoneiden suorituskyvyn kyseenalaistaminen olisi onnistumisen myötä mahdotonta. Hän mainitsee yritykseen liittyneen lisäksi hänen omien henkilökohtaisten rajojensa testaaminen.⁵²

Lennon riskit puhuttivat siis lehdessä paljon. Lindberghin tapauksessa ne huomioitiin erityisesti, hänen yrityksensä esittäytyessä ennalta ajatellen huomattavan riskialttiina. On kuitenkin hyvä tuoda esiin, että riskit eivät olleet kaikki kaikessa. NYT kiinnitti huomionsa Lindberghin ja muidenkin lentäjien kohdalla varsinkin lennon sisältämiin pakollisiin kustannuksiin. Muistelmissaan Lindbergh mainitsee varautuneensa alun perin viidentoistatuhannen dollarin kokonaiskustannuksiin, mutta todellinen summa olisikin paljon suurempi.⁵³ Ajankohtaansa nähden lento tuli vaatimaan huomattavan suuria summia, että se olisi edes mahdollista toteuttaa. Tämä korotti kynnystä yritykseen lähtemiselle monen lentäjän kohdalla. Wohl mainitsee, että lentoa yrittäneillä oli poikkeuksetta tukenaan joko huomattava

⁵¹ \$25,000 Orteig Prize presented to flier, *The New York Times*, 17/6/1927, 1.

⁵² Lindbergh 1953, 22-23.

⁵³ Lindbergh 1953, 55.

oma varallisuus tai sitten joukko varakkaita sponsoreita.⁵⁴ Lindberghinkään tapauksessa kyse ei ollut puhtaasti omin varoin kustannettavasta suorituksesta, vaikka hän ei saanutkaan taakseen rahakkaita sponsoreita. Muutamaa viikkoa ennen Lindberghin lentoa NYT ottaa kantaa lennon kustannuksiin näin:

The Ryan monoplane build for Captain Charles A. Lindbergh, was a special airplane and an expensive one. [...] Building special airplanes for transatlantic work with all their structural strength and special equipment, is a task that exercises the greatest ingenuity of designers and cannot be accomplished without lavish expenditure of money. It is doubtful, if any other sporting feat in the world, with the possible exception of the flight of the Norge over the North Pole, ever enlisted so many minds and so much money as these long flights between Paris and New York.⁵⁵

Artikkelissa lukijalle vahvistetaan sitä kuvaa, että kyseessä oli tosiaan todella suurista suorastaan poikkeuksellisista rahasummista. Atlantin ylilentoa maalailaan jo historian kalleimpien urheiluvaikutusten joukkoon, vertaamalla sitä muutamaa vuotta aiemmin tehtyyn Norge-ilmalaiivan Pohjoisnavan ylilento. Kustannusten suuruuden esiin tuomista voidaan nähdä yhtenä niistä lehden keinoista, joilla Lindberghin ja muiden lentäjien erityisyyttä pyrittiin korostamaan. Haluttiin tehdä selväksi se, että kyseessä oli yritys, johon ei aivan kuka tahansa voisi pelkällä tahdonvoimalla ryhtyä.

Lindberghiä käsittelevien lehtiartikkeleiden määrä jo ennen varsinaista lentoa, kertoo NYT:n todella kiinnostuneen hänestä. Lehden artikkeleiden julkaisu kiihtyy sitä mukaa, mitä lähempänä lennon suorittamisajankohdaksi merkitty toukokuun loppupuoli oli. Vuoden 1927 helmikuusta aina saman vuoden toukokuun kahdenteenkymmenenteen päivään asti NYT oli julkaissut yhteensä 30 Lindberghiä käsittelevää artikkelia. Huhtikuun loppupuolelta aina oikeastaan koko toukokuun ajan NYT käytännössä raportoi Lindberghistä päivittäin jos lennon

⁵⁴ Wohl, 2005, 16-17.

⁵⁵ Paris-New York Contest Costly in Lives and Money; Four Killed in Two Crashes; \$400,000, *The New York Times*, 9/5/1927, 2.

valmistelussa kohdattiin vastoinkäymisiä.⁵⁶ NYT kiinnittää kuitenkin erityistä huomiota Lindberghin San Diego-Saint Louis väliseen lentoon, joka toimi varsinaisen Atlantin ylilennon eräänlaisena kenraaliharjoituksena. Tämän tulikokeen onnistumiseen NYT:ssä reagoitiin näyttävästi:

Captain Charles A. Lindbergh, who is coming east today in his Ryan monoplane, has already established a record flight in this country for a one pilot. In his flight from San Diego to St. Louis he covered 1,550 miles, the longest non-stop flight by one man in the United States. His flight from St. Louis to New York will be another unusual long distance hop, and he is looked upon by some aviators as a dark horse of great possibilities in the coming transatlantic contest.⁵⁷

Tämän artikkelin julkaisun aikaan Lindbergh on selvästi jo eräänlaisen hehkutetun julkisuuden kohteena. NYT painottaa, kuinka hän on jo tässä vaiheessa rikkonut ennätyksiä lentämisellään ja kuinka häntä kuvaillaan Orteigin palkintoa tavoittelevien joukossa koko kilpailun mustana hevosena. Lindbergh oli selvästi saanut lehden täyden huomion osakseen ja hänen suoritukseltaan odotettiin selvästi paljon. On hyvä huomioida, että kyseisen artikkelin julkaisun aikoihin Lindberghä kierrätettiin allekirjoittamassa sopimuksia erilaisten tahojen kanssa ja samalla hän allekirjoitti sopimuksensa NYT:n kanssa. Kessner mainitsee, että Lindbergh oli New Yorkiin saapuessaan ottanut shown niin hyvin haltuun, että se sai NYT:n tarjoamaan hänelle rahakkaan sopimuksen.⁵⁸ Tämä sopimus virallisesti aloitti Lindberghin ja NYT:n välisen erityisen suhteen. Sopimuksen yhden kohdan mukaisesti, Lindbergh sitoutui hänestä kertovan artikkelisarjan tekemiseen, joka julkaistiin lehdessä aikavälillä 23. toukokuuta ja 11. kesäkuuta.⁵⁹

On hyvä huomioida, että vaikka jälkeinpäin ajatellen Lindbergh tuntuukin olleen jatkuvasti koko Orteigin palkinnon keskiössä, todellisuudessa yrittäjiä palkinnolle oli useita. Hänen kanssaan saman aikaisesti lentoa oli lähdössä yrittämään New Yorkista käsin laivaston lentäjä Richard E. Byrd sekä lentäjä Clarence D. Chamberlein, jotka Lindbergh itse näki

⁵⁶ Lindbergh Plane Near Disaster, *The New York Times*, 30/4/1927, 21.

⁵⁷ 1,550 MILE FLIGHT MADE BY LINDBERGH, *The New York Times*, 12/5/1927

⁵⁸ Kessner 2010, 80.

⁵⁹ Wohl 2005, 34-35.

kanssakilpailijoinaan.⁶⁰ Näistä kahdesta lentäjistä varsinkin Byrd oli valmiiksi hyvin tunnettu hahmo Yhdysvalloissa. Vasta vuotta aiemmin hän oli noussut julkisuuteen lentämällä Pohjoisnavalle.⁶¹ Lähtökohtaisesti tuntematon Lindbergh oli siis vastakkain kokeneen lentäjäkuuluisuuden kanssa. Julkisuuden lisäksi Lindberghin kilpailijoilla oli takanaan se etu, että molemmat olivat saaneet suoritukselleen huomattavasti paremman rahoituksen lennon kulujen kattamiseen kuin Lindbergh.⁶² NYT ei suinkaan jättänyt tätä kilpailuasetelmaa huomiotta. Huomiota sai erityisesti Richard Byrd, jota lehti nimitti suoraan lennon alla Lindberghin pääasialliseksi kilpakumppaniksi.⁶³ Huomiota saivat siis muutkin lentäjät, kuin ainoastaan Lindbergh. Kilpailijoiden kokoontuessa lähtöastelempiin viikkoa ennen varsinaista hetkeä, NYT kuvaili vallinneita tunnelmia seuraavasti:

The air seemed to be full of transatlantic fliers. The crowd dashed first to one plane and then to another, buzzing with comment. "When will they go and who will be the first away?", was the question on every one's lips. [--] Observers at the field look to Charles Lindbergh as a dark horse in the race⁶⁴

Yleisön keskuudessa lentoa odoteltiin artikkelin antaman kuvauksen mukaan kiihkeästi. Periaatteessa siitä kuka lennon todennäköisimmin suorittaa ei anneta mitään ennakkoarvauksia. Lindbergh asetettiin siten samalle lähtöviivalle kilpailijoidensa kanssa. Vaikka varsinaista ennakkosuosikkia ei vaikuttanut olevan, Lindbergh mainittiin tässäkin, kuten jo monessa aiemmassakin artikkelissa, olevan kilpailun tarkkailijoiden silmissä koko kilpailun musta hevonen. Mustan hevosen rooli asetti Lindberghin siinä mielessä erikoiseen asemaan, että hänen suorituksensa onnistuessaan olisi huomattavasti sensaatiomaisempi kuin kahden muun kanssakilpailijan.⁶⁵ Lindberghin suorituksen ympärillä vaikuttaakin vallinneen huomattavasti suuremmat paineet muihin lentäjiin nähden. Lindberghin mainitaan lisäksi pitäneen itseänsä altavastaajana muihin kilpakumppaneihinsa nähden.⁶⁶

⁶⁰ Lindbergh 1953, 151-152.

⁶¹ Kessner 2010, XII

⁶² Wohl 2005, 17-18.

⁶³ RIVAL PILOTS WATCHFUL: Lindbergh Grooms Plane, but Says He Won't Be Rushed Into Flight. BYRD GIVES HIM AIR DATA Commander Pleased by Tests -- America May Be Accepted by Wanamaker Today. BELLANCA IN AIR TWICE Chamberlin and Backer Assert They Will Not Race -- Delay of 2 Days for All Is Likely., *The New York Times*, 14/5/1927, 1.

⁶⁴ MAY START TOMORROW, Bellanca Plane Spurred by Lindbergh Arrival, *The New York Times*, 13.5.1927, 1

⁶⁵ Kessner 2010, 74.

⁶⁶ Kessner 2010, 63.

NYT:n viikkoja jatkunut kirjoittelu Lindberghistä kokee eräänlaisen huipentumisensa toukokuun loppupuolella, kun kauan odotetun lennon hetki koittaa. Artikkeleissa oli tähän mennessä käsitelty erilaisin painotuksin hänen taustaansa, mahdollisuuksia kustantaa lentonsa sekä muita NYT:n erityisiksi hänessä katsomiaan piirteitä. Lindberghistä oli hiljalleen rakennettu lehdessä julkisuuden hahmoa ja valmista sankaria, jonka täytyisi nyt lunastaa häneen kohdistetut suuret odotukset.

Death lay but a few seconds ahead of him if his skill failed or his courage faltered. [--] All the romance which had surrounded this boy since his meteoric flight here from the Pacific Coast a week ago reached its climax in that take-off. The uncertainty of it, the frightful disaster which threatened him, the quick recoveries which showed a cool keen mind fighting for mastery, made veteran pilots gaze in fascination.⁶⁷

Odottava sekä innostunut tunnelma ja tilanteen romantisoinnin korostuminen erottuvat artikkelista kauaksi. Sen lisäksi siitä välittyi NYT:n viime hetken yritys saada lukijakuntansa kiinnostumaan juuri tästä nimenomaisesta lentäjistä. Tämä näkyy erityisesti siinä kuvauksessa, joka Lindberghistä henkilönä jutussa annetaan. Hänet esitetään nyt poikkeuksellisen riskialttiiseen yritykseen ryhtyvän hurjapään sijaan vaaraa uhmaavana nuorena poikana, jonka rohkeus, päättäväisyys ja taidot saavat kokeneimmatkin lentäjät ihailun valtaan. Lindbergh oli siis jo tässä vaiheessa NYT:n sivuilla julkisuudeltaan eräänlainen sankari, vaikka itse lento olikin vielä suorittamatta. Tämä kuvaus antaa ennakoivasti vihjettä siitä julkisuusmyrskystä, mikä häntä lähitulevaisuudessa odotti.

2.2 Lennon jälkihuuma – Ensimmäiset julkisuuden vuodet

Lindberghin lennon onnistumisesta seurasi jotain, mikä saattoi olla siihen mennessä täysin ainutlaatuista tunnetussa historiassa. Lennosta jälkeenpäin sanottiin, että mikään aiempi yksittäisen henkilön suorittama teko ei ollut saanut ympärilleen niin laajaa kansainvälistä

⁶⁷ Lindbergh leaves New York at 7:52 A.M., *The New York Times*, 21.5.1927, 1.

julkisuutta, joka kesti kaiken lisäksi useita vuosia.⁶⁸ Kyseessä on lyhyesti se reaktio ja huomio, jonka hän tuli saamaan osakseen ei ainoastaan omalta maaltaan, vaan myös kansainvälisesti. Siihen liittyi oleellisesti nousu täydellisestä tuntemattomuudesta koko maailman tietoisuuteen kerta heitolla, kuten Kessner asian ilmaisee.⁶⁹ Amerikassa häntä oli seurattu pitempään, kuten The New York Timesin Lindberghin lennon valmisteluja seuranneet artikkelit osoittivat, mutta lentoa edeltävä julkisuus ei ollut mitään verrattuna siihen, mitä sen jälkeen seurasi. Tässä luvussa käsittelen tarkemmin, millaiseksi Lindberghin julkisuuskuva muodostui NYT:ssä Atlantin ylityslennon jälkeen sekä miten lehti kohteli häntä sitä seuranneiden ensimmäisten muutaman vuoden ajan.

Lauantaina 21. toukokuuta 1927, tarkalleen kello 22:22 paikallista aikaa, Charles Lindbergh laskeutui Pariisin Le Bourget'n lentoasemalle keskelle häntä vastaanottamaan kerääntynyttä valtavaa väkijoukkoa. Takana oli 33 ja puolen tunnin yhtämittäinen lentomatka Atlantin valtameren yli. Lindbergh ei vielä tässä vaiheessa tiennyt sitä, mutta hänen liikkeitään oli havainnoitu maasta käsin hyvin tarkasti kun hän ei enää ollut meren yläpuolella. Kessner tuo esille, että Lindberghin matkan etenemistä pystyttiin Irlannissa, Britanniassa ja Ranskassa seuraamaan silminnäkihavaintojen kautta periaatteessa reaaliajassa pian sen jälkeen, kun hän saapui koneineen Irlannin rannikon yläpuolelle ja tätä kautta Yhdysvalloissa sanomalehdet pysyivät sähköisten lennättimien avulla päivitettyinä hänen liikkeistään.⁷⁰ Tieto kulki siis tuon ajan nopeimmin kuviteltavissa olevilla keinoilla. Tätä seuraamistapaa voisi oikeastaan verrata nykyaikana sosiaalisessa mediassa paljon käytettäviin suoratoistolähetyksiin tai live-seurantoihin. Muistelmissaan Lindbergh tuokin esille, että tieto hänen onnistumisestaan päätyi Yhdysvalloissa sanomalehtien etusivuille jo ennen kuin hänen koneensa pyörät virallisesti koskettivat lentokentän kiitotien pintaa Pariisissa.⁷¹

Tieto Lindberghin onnistumisesta koristi nopeasti sanomalehtien etusivuja ympäri maailmaa. Erityisesti sitä juhlittiin niin hänen kotimaassaan Yhdysvalloissa kuin Ranskassakin. NYT oli yhdysvaltalaisista sanomalehdistä ensimmäisten joukossa, joka julkaisi etusivullaan uutisen Lindberghin onnistumisesta. Sen lisäksi, että paikalla Pariisissa oli lehden oma toimittaja, tieto

⁶⁸ Kessner 2010, XII.

⁶⁹ Kessner 2010, 98.

⁷⁰ Kessner 2010, 96.

⁷¹ Lindbergh 1953, 241.

kulki lehden toimitukseen tuhansien puheluiden ja sähkösanomien kautta.⁷² Tämän vuoksi artikkelit pystyttiin kirjoittamaan ja julkaisemaan hyvin nopealla aikataululla. Ensimmäisessä varsinaisessa lentoa käsittelevässä artikkelissaan NYT keskittyy kuvailemaan Lindberghin saamaa vastaanottoa ja yleistä tunnelmaa Pariisissa:

“Well, I made it”, smiled Lindbergh as the little white monoplane came to a halt in the middle of the field and the first vanguard reached the plane. Lindbergh made move to jump out. Twenty hands reached for him and lifted him out as if he were a baby. Several thousands in a minute were around the plane. Thousands more broke the barriers of iron, rails round the field, cheering wildly. [--] He had strength enough, however, to smile, and waved his hand to the crowd.⁷³

Pariisin vastaanotosta välittyy NYT:n kautta hyvin kaoottinen tunnelma, vaikka Lindberghin kerrotaankin vaatimattomasti hymyillen vilkutelleen ihmispaljoudelle. Kuvauksesta saa melkein sen kuvan, että kaaos ja ihmispaljous ei häntä liiemmästi hetkauttanut. Tilannetta kuvaa hyvin Wohlin maininnat siitä, kuinka toimittajat eri puolilta maailmaa pakkautuivat hyvissä ajoin lentokentän terminaaliin odottamaan Lindberghin koneen saapumista ja ihmisten asettuneen odottamaan massoittain niin lentokentälle kuin Pariisin kaduillekin. Lopulta Lindberghin laskeuduttua ja rullatessa konettaan, useampi oli lähellä silpoutua koneen vielä pyörivään potkuriin.⁷⁴ Ihmisten into sekä määrällinen paljous saavutti siis paikoin aitoja vaaratilanteitakin. NYT arvioi artikkelissaan, että kentän välittömään läheisyyteen olisi pakkautunut ainakin satatuhatta ihmistä.⁷⁵ Myös Lindbergh kuvailee muistelmissaan nähneensä ensimmäiseksi ihmisten massojen kirjaimellisesti vyöryvän hänen koneensa päälle, kiskoneen hänet koneestaan ulos, murtaneen teräsaitoja tieltään lentokentän laidoilla samalla kun poliisit yrittivät voimattomina estää tätä kaikkea.⁷⁶ Ihmisten reaktioista annetuista kuvauksista on helppo tehdä se johtopäätös, että Lindberghin lennon onnistumista oli odotettu kiihkeästi Pariisissa. Pariisilaisten reaktio on mielenkiintoinen siksikin, että vasta

⁷² Kessner 2010, 89.

⁷³ LINDBERGH DOES IT! TO PARIS IN 33 1/2 HOURS; FLIES 1,000 MILES THROUGH SNOW AND SLEET; CHEERING FRENCH CARRY HIM OFF FIELD, *The New York Times*, 22.5.1927, 1.

⁷⁴ Wohl 2005, 11-13.

⁷⁵ LINDBERGH DOES IT! TO PARIS IN 33 1/2 HOURS; FLIES 1,000 MILES THROUGH SNOW AND SLEET; CHEERING FRENCH CARRY HIM OFF FIELD, *The New York Times*, 22.5.1927, 1.

⁷⁶ Lindbergh 1953, 307-309

muutamaa viikkoa aiemmin, ranskalaisten omat lentäjät olivat kuolleet yrittäessään samaa tempua. Tapahtuman katkeruutta herätti se, että lehdille vuotaneen virheellisen tiedon vuoksi kyseisen lennon luultiin jo hetken aikaa Ranskassa onnistuneen ja siitä seurannut juhlinta oli tuolloin ollut verrattavissa siihen, jonka Lindbergh sai osakseen.⁷⁷

Kun tarkastelee reaktioita Yhdysvalloissa, niin The New York Timesin välittömänä reaktiona oli ottaa kaikki irti Lindberghin onnistumisesta ja korostamalla kuinka suuri merkitys teolla oli ollut yhdysvaltalaisille itselleen. Yhtenä esimerkkinä NYT tuo esille Yhdysvaltain silloisen presidentin Calvin Coolidgen kommentit lennon jälkeen:

” The American people”, the President said, “rejoice with me at the brilliant termination of your heroic flight. The first non-stop flight of a lone aviator across the Atlantic crowns the record of American aviation”.⁷⁸

Se, että Yhdysvaltain presidentin itsensä kerrotaan korostaneen lennon olevan amerikkalaisten yhteinen ilonaihe ja käyttäneen suorituksesta suoraan termiä ”sankarillinen” on osoitus siitä, että Lindberghistä rakennettiin NYT:n sivuilla nyt koko Yhdysvaltojen omaa sankaria. Merkitystä Yhdysvaltain ilmailullekaan ei jätetty mainitsematta. Tähän liittyen Roger Bilstein mainitsee, että Lindberghin lennon symboliarvoksi muodostui ennen kaikkea olla osoituksena ilmailun kokonaisvaltaisesta kehityksestä Yhdysvalloissa.⁷⁹ Lindbergh oli siis muodostunut paitsi sankarin lisäksi vielä amerikkalaisen tekniikan kehittymisen edustajaksi.

Suosio Yhdysvalloissa oli nyt selvä asia, mutta Lindberghin julkisuudesta muodostuikin täysin poikkeukselliset mittasuhteet saanut kansainvälinen ilmiö. Lindberghin suurta näkyvyyttä sekä julkisuutta haluttiin erityisesti hyödyntää poliittisena työkaluna Yhdysvaltojen omissa ulkopoliittisissa suhteissa. Aiemmin tuli esille, kuinka suuri merkitys lennolla oli ollut Ranskalle ja ranskalaisille, jossa Lindberghin Yhdysvaltojen ulkopuolinen ihailu tuntui korostuvan muita maita runsaammin. Tähän liittyi paljolti sen hetkinen Yhdysvaltain ja Ranskan välinen ulkopoliittinen tilanne. Professori McInreney tuo tutkimuksessaan esille, kuinka ensimmäisen maailmansodan jälkipyykki oli viilentänyt Ranskan ja Yhdysvaltain väliset suhteet johtuen

⁷⁷ Kessner 2010, 10-11.

⁷⁸ Lindbergh Triumph thrills Coolidge, *The New York Times*, 22.5.1927, 1.

⁷⁹ Bilstein 1984, 49.

muun muassa Yhdysvaltojen vetäytymisestä Versaillesin rauhansopimuksesta sekä pessimistisestä suhtautumisesta sodan jälkeen muodostettuun kansainliittoon.⁸⁰ Nyt Lindberghin onnistumisen myötä tässä tilanteessa tunnuttiin kääntävän kokonaan uusi lehti. Ranskassa hänen katsottiin toimineen Yhdysvaltojen ja Ranskan välisten ulkopoliittisten suhteiden elvyttäjänä sekä lisäksi valtioiden ystävällisen kanssakäymisen tärkeyden muistuttajana.⁸¹ Oliko Lindbergh nyt siis ratkaissut tosiaan pitkään jatkuneen ulkopoliittisen ongelman? NYT kirjoitti artikkelissaan Lindberghin vaikutuksesta ulkopoliitiikkaan seuraavasti:

The French government, [--], has suggested its desire to open discussion with the United States for the negotiation of a treaty for the elimination of war and the preservation of lasting peace between nations. [--] To Lindbergh then some considerable credit must be given if the Briand suggestion, [--], bears fruit in a new treaty that will more strongly than ever cement the bonds of amity between the Governments of France and the United States.⁸²

Lindberghille annetaan artikkelissa lyhyesti kunnia siitä, että Ranskan hallitus ilmoitti halukkuudestaan keskustella Yhdysvaltojen kanssa uudesta rauhansopimuksesta, joka olisi vahvempi kuin mikään aikaisemmin allekirjoitettu sopimus. Sopimus johon artikkelissa ennakoivasti viitataan, oli Ranskan ja Yhdysvaltain välinen Kellogg-Briand-sopimus, joka onnistuneesti solmittiin kun lennosta oli kulunut pari vuotta. Bilstein tuo esille näkemyksen, että juuri Lindberghin lennon mukanaan tuoma yhteinen kansainvälinen ilonaihe oli ratkaisevana tekijänä sopimuksen syntyemiselle.⁸³ Lindberghin lennon merkitys tuntuikin laajentuneen vielä ulkopoliittisten suhteiden parantavaksi voimaksi.

Ranskan lisäksi Charles Lindbergh tuntui nauttivan suurta suosiota myös monessa muusakin maassa. Tästä kertoo varsinkin se erilaisten maiden määrä, jossa lento huomioitiin näyttävästi uutisoinnissaan. Historiakirjailija Scott Berg tuo Lindberghia käsittelevässä teoksessaan esille, että Lindberghin lennon onnistumista juhlittiin niin Berliinissä, Buenos Airesissa sekä vielä Intiassakin.⁸⁴ Lindbergh tuntuikin ylittäneen uutiskynnyksen todella suurella osalla

⁸⁰ McInerney 2005, 275

⁸¹ Wohl 2005 22-23.

⁸² BRIAND TAKES STEP FOR TREATY WITH US TO OUTLAW WAR, *The New York Times*, 8.6.1927, 1.

⁸³ Bilstein 1984, 77.

⁸⁴ Berg 1998, 137.

maailmaa, eikä rajoittunut vain Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan. Koko maailman kattavasta julkisuudesta on sen sijaan vaikeampi sanoa varmuudella mitään, eikä tutkimuksissakaan tullut vastaan mainintaa siitä, että Lindberghiä olisi juhlittu juurikaan Intiaa lukuun ottamatta muissa Kauko-Idän maissa. Muutamia kuukausia lentonsa jälkeen, Lindberghin kysyntä ulkomailla kasvoi niin, että hän aloitti kutsujen myötä koneineen kiertueen, joka suuntautui pääasiassa latinalaiseen Amerikkaan. Tämä kiertue alkoi Meksikon pääkaupungista, jossa ihmiset odottivat sankoin joukoin tuntikausia Lindberghin koneen saapumista kaupunkiin.⁸⁵ NYT huomioi tapauksen näyttävästi nostoen artikkelissaan Lindberghin jälleen uudelle jalustalle:

Excelsior found it difficult to say what would be dearest to the Mexican people the fact that Mexico-city will be marked on the map to point to future generations, the airways opened by Lindbergh or the hope that this expression of good-will may be the foundation for a bridge spanning Mexican-American difficulties.⁸⁶

Meksikon vierailun merkitystä kuvataan artikkelissa huomattavan suurin sanoin, mutta pääosaan nousee selkeästi rauhan sanoma. Lindberghin sanotaan muun muassa nostaneen Mexico-cityn kartalle, avanneen lentoyhteyksiä maahan ja toimineen yleisenä hyvän tahdon lähettiläänä Yhdysvaltojen ja Meksikon välillä. Taustalla tässä on nähtävissä se, että kahdenväliset suhteet Meksikon kanssa olivat olleet Yhdysvaltojen kohdalla pitkään erityisen viileät johtuen muun muassa maiden välillä käydyistä useista konflikteista sekä viimeaikaisimpana Meksikon asemasta ensimmäisen maailmansodan aikana.⁸⁷ NYT:n artikkelissa vierailun korostetaan lisäksi yleisemmällä tasolla merkinneen paljon meksikolaisille ihmisille, olleen vaikutuksiltaan monin eri tavoin positiivinen.

Kuvaukset Lindberghistä hyvän tahdon lähettiläänä eivät sinänsä olleet ilman pohjaa, sillä Lindbergh tietoisesti hyödynsi tätä roolia itsekin pääasiassa myydäkseen lentämisen positiivista kuvaa missä ikinä saattoi. Erityisen näyttävä esimerkki tästä toiminnasta Meksikon kohdalla oli Meksikon silloisen presidentin Elías Callesin vapaaehtoinen lennättäminen ympäri pääkaupunkia, joka myöhemmin johti presidentin ystävyysvierailuun Yhdysvaltain

⁸⁵ Kessner 2010, 154

⁸⁶ SAYS HE DISPELS MISTRUST, *The New York Times*, 15.12.1927, 3.

⁸⁷ McInerney 2005, 272.

suurlähetystössä.⁸⁸ Vaikka Lindbergh vaikuttaakin toimineen asiassa omasta tahdostaan, hänen valjastamisensa ulkopoliittisten suhteiden parantajaksi näyttäytyy kuin pitkään odotettuna tilaisuutena Yhdysvalloille, johon tartuttiin välittömästi. Se tapa kuinka hänen julkisuuttaan hyödynnettiin oikeastaan kaikissa silloisissa Yhdysvaltain ulkopoliittisissa ongelmissa, puhuu tämän puolesta. Lindberghin nopeasti kasvaneen julkisuuden arvo vaikuttaakin olleen silloiselle Yhdysvaltain ulkopoliitiikalle todellinen jättipotti.

Ulkopoliittisten suhteiden parantajan ja kansallisen sankarin roolin lisäksi Lindberghiä profiloitiin entistä enemmän sanomalehtien sivuilla Yhdysvaltain kansan omana poikana. Tähän liittyivät muun muassa lukuisat puhekielessä viljellyt lempinimet, joita hänestä alettiin käyttää oman nimen sijaan. Lehdistö muiden mukana alkoi käyttämään näitä lempinimiä. Yhtenä yleisimmin käytetyistä oli yksinkertaisesti onnekkautta korostava ”Lucky Lindy”.⁸⁹ Lempinimen taustalla oli selkeästi ajatus siitä, että Lindbergh sai onnistumisessaan kiittää paljosta hyvää onneaan. Tähän liittyen Turner esimerkiksi mainitsee, että lempinimi ”Lucky Lindy” vakiintui yhdeksi yleisimmistä kansan suulla, kun Lindberghistä puhuttiin.⁹⁰ NYT käytti niin ikään tätä lempinimeä useammassa artikkelissa lennon jälkeen. Hyvinkin nopeasti kysymykseksi nousi se, miten Lindbergh itse suhtautui tämän kaltaisiin nimityksiin ja olivatko ne hänelle ylipäättään mieleen. Kun vastauksena tähän NYT kirjoittaa hänen reaktiostaan kokonaisella artikkelilla:

They call me ”lucky”, but luck isn’t enough. As a matter of fact, I had what I regarded and still regard the best existing plane to make the flight from New York to Paris. [--] That I landed with considerable gasoline left means that I had recalled the fact that so many flights had failed because of lack of fuel, and that was one mistake I tried to avoid.⁹¹

Lindberghiä ei voi tämän perusteella pitää kovin otettuna varsinkaan tästä kyseisestä lempinimestä. Artikkelin kirjoitustavan voi nähdä eräänlaisena paikkailuna lehden suunnalta lempinimillä kuin myös onnekkudella rummuttamisen jälkeen. NYT halusikin nyt puolestaan

⁸⁸ Kessner 2010, 155.

⁸⁹ ”Lucky” Lindbergh: Man of Nicknames, *The New York Times*, 21.5.1927, 6.

⁹⁰ Turner 2011, 2.

⁹¹ Called ”lucky”, but says luck isn’t enough, *The New York Times*, 23.5.1927, 1.

korostaa, että lennon onnistumisessa painoi paljon muukin asia kuin silkka onnekkuus, eikä Lindberghin julkisuutta haluttu rakentaa käytännössä pelkän onnekkouden ympärille. Paikkailua tapahtui piakkoin muuallakin kuin sanomalehtien artikkeleissa. Esimerkkinä tästä Wohl mainitsee miehille osoitetut vaatemainokset, joissa painotettiin erityisesti, että onnella ei ollut mitään tekemistä Lindberghin onnistumisen kanssa, vaan onnekkaita ovat ennemminkin Amerikan nuoret miehet, kun saivat hänen kaltaisensa miehen esikuvakseen, jonka pukeutumistyylistä ottaa mallia.⁹² Tämä huomio oikeastaan vahvistaa sitä käsitystä, että NYT tosiaan pyrki nyt nopeasti korjaamaan käsitystä Lindberghistä onnekkouden symbolina muokatakseen häntä enemmän roolimallin osaan.

Roolimallina olosta muodostuikin yksi laajimmin hyödynnetty piirre, jolla Lindberghin julkisuutta väritettiin. NYT:n voidaan katsoa rakentelevan Lindberghistä roolimallia oikeastaan heti ensimmäisinä lentoa seuranneina päivinä. Tuoreesta sankarista tuotiin esiin erityisesti hänen hyveelliset puolensa. Näitä hyveellisiä puolia olivat esimerkiksi Lindberghin elämäntavat, jotka muun muassa joutuivat nyt sanomalehdistön aikaisempaa perusteellisemmän tarkastelun kohteeksi. Yksi esimerkki Lindberghin elämäntapoja käsittelevistä artikkeleista julkaistiin vain muutama päivä lennon jälkeen:

He has no fixed ideas of about prohibition being a very young man as he explains himself, he has not really had time to learn how to drink-nor has he any desire to begin now. Thousands of glasses have been raised to the toast, "Lindbergh," but at every dinner the boy has merely tasted the formidable array of wines before him.⁹³

Artikkelin kohteena on lyhyesti Lindberghin alkoholin käyttö tai oikeastaan sen puuttuminen. Alkoholi oli Yhdysvalloissa 1920-luvulla kieltoain alla, joten juomattomuuden mainitseminen esittäytyy varmasti positiivisena asiana, kun tuon ottaa huomioon. Lindberghillä itsellään ei kuitenkaan ole artikkelin mukaan mitään erityistä mielipidettä aiheeseen liittyen, vaan hän näyttäytyy ennemminkin henkilönä, joka ylipäättään ei ole oppinut alkoholin juomista, saati edes halunnut sitä. Lindberghin juomattomuuden korostamiseen voidaan katsoa liittyvän

⁹² Wohl 2005, 34.

⁹³ Lindbergh Continues to Drink Only Water, *The New York Times*, 26.5.1927, 3.

eräänlaista oikaisua aikaisemmista mielikuvista lentäjistä runsaan alkoholin käyttäjinä, joka oli paljon julkisuudessa ja yleisessä käsityksessä vallinnut kuva.⁹⁴ Nyt kun Lindbergh mainitaan lentäjänä, joka ei edes osaa juoda, tämä aiempi mielikuva joutuu aivan erilaiseen valoon. Juomattomuus esitetäänkin artikkelissa selkeänä hyveenä. Etiikan tutkija Alasdair MacIntyre tuo esille, että hyveet yhdeltä osin määritellään ominaisuuksiksi, jotka ohjaavat ihmistä pysymään tälle asetetussa roolissa.⁹⁵ Lindberghin kohdalla tämä pätee siten, kuinka lehtiartikkelit pyrkivät sovittamaan häntä erityisesti nuoremmalle sukupolvelle tarkoitetun roolimallin saappaisiin.

Lehdistön rakentelema kuvaus roolimallista toi mukanaan myös nähtäviä vaikutuksia. Se aiheutti esimerkkinä ilmiön, jota voidaan pitää selvänä onnistumisena Lindberghin omille tavoitteille. Hänen katsottiin esimerkillisellä suorituksellaan osoittaneen, kuinka lentäminen tosiaan oli tulevaisuuden laji. Konkreettisesti tämä näkyi lajin suosion muuttumisessa. Tohtori Tim Brady mainitsee Orteigin palkintoa käsittelevässä artikkelissaan, että Lindberghin lennon seurauksena lyhyellä aikavälillä muun muassa lentolupakirjojen myöntäminen nelinkertaistui Yhdysvalloissa kasvaen koko ajan tasaisesti ja samaten maan lentokoneollisuus koki huomattavan piristymisen.⁹⁶ Lentämisestä oli tullut huomattavasti aiempaa suositumpi laji. Tämän perusteella voi sanoa, että Lindbergh onnistui ainakin Yhdysvaltojen kohdalla yhdessä omassa henkilökohtaisessa tavoitteessaan, eli ilmailun ja lentokoneiden turvallisuuden kuvan ja hyväksynnän lisäämisessä.⁹⁷

Aikaisemmassa Lindberghistä koskevassa tutkimuksessa mainitaan useampaan otteeseen siitä, kuinka Lindberghin julkisuuskuva rakennettiin tarinamaiseen muotoon. Lehdistö kuvaili Lindberghin vahvasti romantisoituun sävyyn kirjoitetussa tarinassa minnesotalaiseksi maatalon pojaksi, joka unelmaansa seuraten nousi määrätietoisuudellaan ja kovalla työllä kansakunnan korkeimmalle korokkeelle.⁹⁸ Lindberghin vaiheet antoivat päältä päin katsottuna todella ideaalit lähtökohdat esimerkillisen ”amerikkalainen unelma”-tarinan kehittämiseksi. NYT hyödynsi itsekin tällaista tarinankerrontaa, vaikka ei keskittynyt tarinan luomisessa pelkästään Lindberghin amerikkalaisuuden korostamiseen. Lehti haki Lindberghin tarinaan

⁹⁴ Kessner 2010, 19.

⁹⁵ MacIntyre 2004, 217.

⁹⁶ Brady 2002, 45-63.

⁹⁷ Kessner 2010, 136.

⁹⁸ Turner 2011, 25-26.

lisää sisältöä historian puolelta vertaamalla Lindberghiä suoraan ruotsalaiseen viikinki Erik Punaiseen, joka lehden artikkelin mukaan purjehti yhtenä ensimmäisistä Atlantin yli.⁹⁹ Tämä vertaus on oikeastaan suora viittaus Lindberghin ruotsalaisiin sukujuuriin, joiden avulla NYT loi mielikuvaa, että Atlantin ylitys olisi ollut hänellä aina ikään kuin verissä.

Tarinallisuutta Lindberghin lennolle haettiin toisellakin tavalla. Tässä keskiöön muodostui kysyntä lentäjän omasta muistelmateoksesta, johon lennon vaiheet olisivat taltioituna kaikkien luettavaksi ja koettavaksi. Koska Lindbergh oli noussut kiinnostavaksi hahmoksi todella lyhyessä ajassa, oli luonnollista jatkumoa, että hänestä henkilönä haluttiin ottaa oikeastaan kaikki mahdollinen irti. Lindbergh tuntui olevan itsekin asialle myötämielinen, sillä hän allekirjoitti pian Pariisiin saapumisensa jälkeen sopimuksen new yorkilaisen kustannusyhtiö G. P. Putnam's Sons kanssa koskien elämäkerrallisen muistelmateoksen julkaisun oikeuksia.¹⁰⁰ On hyvä mainita, että NYT pyrki vaikuttamaan myös tässä asiassa Lindberghin julkisuuden luomiseen. Wohl mainitsee, että alun perin Lindberghin avuksi kirjan kirjoitusprojektiin ilmaantui NYT:n oma haamukirjoittaja, jonka hän kuitenkin itse päätyi vaihtamaan Putnamsin nimittämään avustajaan ja tämän avulla kirjoitti kirjan kokonaan uusiksi.¹⁰¹ Tällainen toiminta on oikeastaan osoitus siitä, että NYT pyrki aktiivisesti kiinnittämään itsensä tai muulla tavalla toimimaan vaikuttavana elimenä mahdollisimman monessa Lindberghin allekirjoittamassa sopimuksessa sen sopimuksen lisäksi, jonka hän oli NYT:n kanssa allekirjoittanut.

Lindberghin muistelmateoksen kirjoitusprojekti keräsi nopeasti laajan huomion yleisön keskuudessa ja tieto lähestyvistä julkaisupäivistä otettiin vastaan innostuneesti. Kasvava kysyntä näkyi erityisesti kirjan näyttävässä etukäteisessä mainostamisessa, jossa sanomalehdet ottivat tärkeän roolin. Muiden lehtien tavoin, NYT otti teoksen näyttävän mainostamisen tehtäväkseen unohtamatta samalla Lindberghin julkisuuskuvan rakentamista:

Colonel Lindbergh has found much to correct in the first proofs of his book, "WE" which G. P. Putnam's Sons will publish shortly. His associates are astonished to find that he writes as well as he does, and enormously reassured to discover that he is still unspoiled by offers of large financial gain, insisting only that what he

⁹⁹ The Saga of Lindbergh, *The New York Times*, 23.5.1927, 20.

¹⁰⁰ Kessner 2010, 135-136.

¹⁰¹ Wohl 2005, 35

does shall be the best he can possibly do. It was that spirit that took him across the Atlantic.¹⁰²

Lyhyesti Lindberghistä oli muotoutunut lehden sivuilla nyt kaiken muun ohella myös taitava kirjailija. Artikkelissa ihastellaan hänen syvää omistautumistaan projektille korostaen samalla sitä, että menestys ei ole noussut hänellä päähän. Itse kirjoittamiseen hänen kerrotaan käyttävän sitä samaa henkeä, joka vei hänet onnistuneesti Atlantin ylitse. Vaikka lehdessä annettu kuva antaa kuvan innostuneesta sekä omistautuneesta Lindberghistä, annetaan tutkimuksissa kirjoitusprojektista toisenlaisiakin kuvauksia. Turner esimerkiksi esittää näkemyksen, että Lindbergh oli tavallaan pakotettu kirjoittamaan muistelmateoksensa välittömästi, sillä hän oli ensimmäinen lentäjä, joka oli onnistunut saamaan itselleen tällaisen julkisuuden ja herättämään vastaavaa kysyntää muistelmateokselle.¹⁰³ Teki Lindbergh sitten työn pakon sanelemana tai ei, muistelmateos julkaistiin, kun lennosta oli ehtinyt kulua vasta reilut kaksi kuukautta. Kiire onkin tämän perusteella hyvin kuvaava termi, jolla koko kirjoitusprojektia voisi nimittää. Kirjan kirjoittamisen kiireestä kertoo esimerkiksi äärimmäisen rajallinen aikataulu, joka johti muun muassa siihen, että Lindbergh ei ehtinyt edes itse lukemaan kunnolla läpi kirjansa ensimmäistä valmista versiota ennen sen painoon viemistä.¹⁰⁴ NYT:n artikkelissaan antama kuva omistautuvasta kirjailijasta vaikuttaakin tämän perusteella olleen todellisuuden kanssa paljolti ristiriidassa tai vähintäänkin suuresti liioiteltu.

Viimeistelemättömän oloisesta julkaisutilanteesta huolimatta, Lindberghin tuore muistelmateos "WE" löysi lukijoiden luokse tuota pikaa. Jo pari kuukautta julkaisupäivän jälkeen, NYT juhlistaa artikkelissaan teoksen kappalemyynnin olleen jo sadoissatuhansissa.¹⁰⁵ Tämän perusteella kirja oli kiistatta myyntimenestys, oli sen lopputulos sitten mikä oli. Teoksen suuri suosio herätti kiinnostusta muissakin lentäjissä erityisesti sen vuoksi, että "WE" oli käytännössä ensimmäinen varsinainen lentäjän itsensä kirjoittama oma muistelmateos. Sen katsotaan aloittaneen julkaisunsa myötä eräänlaisen ilmiön lentäjien omaelämäkertojen kirjoittamisessa ja julkaisemisessa.¹⁰⁶ Lindberghin voisi periaatteessa nähdä antaneen

¹⁰² LINDBERGH WORKS HARD TO COMPLETE HIS BOOK, *The New York Times*, 2.7.1927, 4.

¹⁰³ Turner 2011, 2.

¹⁰⁴ Kessner 2011, 136-137

¹⁰⁵ 190.000 copies sold of Lindbergh's book, *The New York Times*, 12.9.1927, 2.

¹⁰⁶ Turner 2011, 2-3.

alkusysäyksen uudenvuodelle kirjallisuuden kategorialle, vaikka hän ei suinkaan ollut ensimmäinen joka lentämisestä kirjoitti. Ennätyksistä ja keksinnöistä kirjoittamiselle oli myös olemassa traditio, joten paremminkin hän laajensi jo olemassa ollutta kategoriaa.

Lindberghin julkisuuden ensimmäiset vuodet olivat paljolti yhtä juhlahumua niin Yhdysvalloissa kuin muuallakin maailmassa. NYT rakensi hänen julkisuuskuvaansa kuvaamalla häntä vuoroin sankarina, ulkopoliittisten ongelmien ratkaisijana, nuorison roolimallina sekä viimeisimpänä mainittuna asiana omistautuvana kirjailijana. Toisaalta myös lentämisen kuva muuttui yleisön silmissä nyt positiivisemmaksi. Tämä positiivisuus korostui lopulta siihen pisteeseen, että Atlantin ylilennon jälkeen lentokoneessa istuvaa ihmistä saatettiin aikalaikirjoituksissa kuvata ei vähempänä kuin hienoimpana ilmestyksenä mitä on olemassa.¹⁰⁷ Lindbergh oli saavuttanut tavoitteensa ja hän nautti ajalle poikkeuksellisen suuresta julkisuudesta. Muiden sanomalehtien tavoin NYT olisi merkittävässä roolissa tämän julkisuuskuvan ylläpitämisessä vielä seuraavallakin vuosikymmenellä.

2.3. Menetetty yksityisyys – Lindberghin julkisuuden varjopuolet

Ensimmäisten huippuvuosien jälkeen Lindberghistä kirjoitettujen artikkelien julkaisumäärät laskivat NYT:ssä hieman, mutta hänestä kirjoitettiin tästä huolimatta oikeastaan viikoittain jossain yhteydessä. Poiketen useimmista ajan julkisuudenhenkilöistä, Lindbergh pysyi ihmisten huulilla pitkälle seuraavalle vuosikymmenelle. Hänen nimensä tuntui esiintyvän kaikkialla Yhdysvalloissa muun muassa suosituissa tanssikappaleissa sekä esimerkiksi Walt Disneyn julkaisemissa sarjakuvissa ja lyhytelokuvissa.¹⁰⁸ Lindberghistä oli siis tullut jos nyt ei aivan ikoninen, niin ainakin arkipäiväinen hahmo. Tutkija Thomas Repetto mainitsee yhteenvetonaan Lindberghistä, että 1930-luvun alussa hän oli yleisön silmissä hohtavasiipinen sankari, joka oli kaiken lisäksi mennyt naimisiin ”Wall Streetin Prinsessan” kanssa.¹⁰⁹ Tutkija viittaa tällä Lindberghin vaimon Annen isän menestyneeseen liikemiestaustaan. Tässä alaluvussa tarkastelen tarkemmin sitä, miten NYT käsitteli Lindberghin julkisuutta 1930-luvulla ja millä tavoin se jäi elämään, kun lennosta oli jo kulunut useampi vuosi.

¹⁰⁷ Kessner 2010, 44.

¹⁰⁸ Wohl 2005, 49-50.

¹⁰⁹ Repetto 2018, 150.

Muun Yhdysvaltojen tavoin, The New York Timesin huomio Charles Lindberghiä kohtaan ei laantunut 1930-luvulle tultaessa. Lehti seurasi edelleen tarkoin hänen ympärillään pyörineitä tapahtumia kirjoittaen niistä runsaasti. Sankarina Lindberghiä oli jo kuvattu vaatimattoman oloisena, joka ei halunnut ylpeillä teollaan liikaa. Vaatimattomuutta korostettiin esimerkiksi hänen suhtautumisessaan kaikenlaisiin kunnianosoituksiin, joita hänelle tyrkytettiin joka puolelta. Näitä olivat esimerkiksi monet muistomerkkien rakentamishankkeet. Kun St. Louisin kaupunki, jonka mukaan Lindbergh oli nimennyt lentokoneensa, teki ehdotuksen hänelle pystytettävästä patsaasta kaupungin keskeiselle paikalle, NYT kuvaili Lindberghin haastattelussa antamia reaktioita kaupungin hankkeeseen seuraavasti:

Rather than be memorialized in stone as the hero of the New York-to-Paris flight, Colonel Charles A. Lindbergh would prefer to be remembered in St. Louis as the "boy who flew the air-mail."¹¹⁰

Eräänlainen "jalat maassa"-tyylinen suhtautuminen välittyy Lindberghistä. Hän ei tylysti kiellä kaupungin hanketta, vaan esittää oman toiveensa, jolla kaupunki muistelisi häntä oman näkemyksensä mukaan parhaiten. NYT tyyli on siis kuvailla häntä aiempien artikkelien tyyliin vaatimattomana postilentäjänä, vaikka hänen tekonsa esittäytyykin kaikkena muuna kuin vaatimattomana.

Lindbergh pysyi siis lehden sivuilla vaatimattoman sankarin roolissaan edelleen. Hänen lausunnoissaan huomion arvoista on se, että hänen mainitaan muun muassa jättäneen poliittiset näkemykset kokonaan pois lausunnoistaan tai ainakaan antaneen kuvan, ettei asia kiinnostanut häntä.¹¹¹ Tultaessa 1930-luvulle, hänen yhden miehen julkisuutensa oli kuitenkin jo kokenut uudenlaisen muutoksen. Lindbergh oli vuonna 1929 avioitunut Anne Morrow Lindberghin kanssa, jonka myötä nyt myös hän pääsi osaksi aviomiehensä julkisuutta. Anne toimi usein lennoilla Charlesin kakkos- tai apulentäjänä lentäen tämän kanssa kahdestaan lukuisia lentotunteja.¹¹² Tässä mielessä voidaan pitää luonnollisena, että Annen ilmaantuminen kuvioihin herätti lehdistössä kiinnostusta. Näkyvin seuraus oli, että yhden

¹¹⁰ LINDBERGH IS COLD FOR STATUE, *The New York Times*, 3.1.1930, 16.

¹¹¹ Wohl, 2005, 51.

¹¹² Kessner, 2010, XIII

Lindberghin ympärillä pyörineen uutisoinnin sijaan alettiin puhumaan usein monikossa Lindbergheistä. Anne ei jäänyt täysin miehensä varjoon, vaan teki itsestään suhteellisen kuuluisan hahmon osoittamalla suurta kiinnostusta lentämistä kohtaan. Historiakirjailija Joyce Milton tuo esille, että Anne herätti huomiota muun muassa saavuttamalla ensimmäisenä yhdysvaltalaisena naisena purjelentolupakirjan.¹¹³ Anne loi siis omalta osaltaan kuvaa lentämisestä myös naisille sopivana lajina. Tämä herätti luonnollisesti kysymyksiä ja keskustelua siitä, oliko lentäminen sopiva urheilulaji naisille. Professori Sherrie Inness mainitsee artikkelissaan, että vaikka ensimmäiset naispilotit vaikuttivat jo 1910-luvulla, lentäminen nähtiin silti pitkälle 1900-luvulle pääasiassa miehisenä harrastuksena.¹¹⁴ Ei siis ollut mitenkään odottamatonta, että asiaan tartuttiin nyt Lindberghin kohdalla. Kysyttäessä Charlesin omaa mielipidettä naisten rooliin lentämisessä, ja vaikka Lindberghin usein mainitaan pyrkineen välttämään kannanottoja juuri tämänkaltaisiin asioihin muiden poliittisten kannanottojen ohella, NYT mainitsee artikkelissaan hänen kuitenkin kommentoivan asiaa seuraavalla tavalla:

Colonel Lindbergh smiled and replied: "That's difficult, but I'll say this, woman's part in aviation will parallel that which she assumed with automobiles. There's no reason why she shouldn't have a place in the field."¹¹⁵

Näin NYT sai Lindberghin ottamaan kantaa naisten tasa-arvo-kysymykseen. Hänet mainitaan artikkelissa sen puolestapuhujana, mitä ilmailuun ja lentämiseen tulee, vaikka hänen mainitaankin myöntävän suoraan kysymyksen olevan vähintään hankala. Hankaluutta lisäsi todennäköisesti yleinen mielipide Yhdysvalloissa. Lehtori Joseph Corn mainitseekin artikkelissaan, että enemmistö Yhdysvalloissa näki lentämisen edelleen 1910-luvun tapaan pääasiassa miehisenä lajina.¹¹⁶ Tästä huolimatta Lindbergh antoi kuitenkin lausunnon asiasta kysyttäessä. NYT:n voi puolestaan katsoa ainoastaan hyödyntäneen kysymystä Lindberghin julkisuuskuvan edelleen kehittämiseksi.

¹¹³ Milton 2014, 216

¹¹⁴ Inness 1996, 47-60.

¹¹⁵ LINDBERGH'S FLY WEST: He Declares Women Will Have Place In Aviation, *The New York Times*, 3.1.1930, 10.

¹¹⁶ Corn 1993, 456-471.

Pohtiessa tarkemmin Lindberghin omaa halua ottaa kantaa juuri tähän asiaan on hyvä mainita siitä, että hän oli pyrkinyt lennollaan luomaan yleistä hyväksyntää ilmailun tulevaisuudelle. Minnesotan yliopiston tohtori Fred Erisman tuo naisten varhaista ilmailua käsittelevässä tutkimuksessaan esille, että Lindbergh hyödynsi aktiivisesti julkisuuttaan voidakseen ”myydä” ilmailua yhä laajemmin Yhdysvaltoihin.¹¹⁷ Voidaan siis päätellä, että tämä NYT haastattelussa annettu lausunto naisista oli yksi Lindberghin tavoista hyödyntää julkisuuttaan ja parantaa lentämisen kuvaa yleisesti suosittelemalla sitä kaikille sukupuolesta riippumatta. Mikäli hän olisi julistanut lentämisen olevan ainoastaan miehiä varten, hän olisi itse rajoittanut omaa tavoitettaan saada lajille mahdollisimman laaja hyväksyntä. Erisman esittää lisäksi näkemyksen, että Lindberghin lento toimi yhtenä tärkeänä osatekijänä, joka helpotti lajin kasvua innostamalla yhä useampien naislentäjien tuloa harrastuksen pariin.¹¹⁸

Lindberghin pariskunnan seuraamista harrastattiin viikoittain NYT:n sivuilla ja kesällä 1930 uutisointi kiihtyi jälleen, kun pariskunnan ensimmäinen lapsi syntyi. Kansallissankarin lapsen syntymästä muodostui välittömästi suuren huomion kohde paitsi Lindberghiä seuranneen yleisön keskuudessa, mutta sille varattiin lisäksi runsaasti palstatilaa kaikissa keskeisissä sanomalehdissä. NYT ei jäänyt tästä sivuun, vaan kuvaili Lindberghin perheonnen tunnelmia etusivun pääuutisessa näin:

There was a steady stream of outsiders who had heard the news and were anxious to tell the Lindberghs how glad they were, but guards turned them away. [--] An hour or two later the infant's arrival was woven into a song sung over the network of National Broadcasting Company. A paid program at the studio was interrupted so that the news might be broadcast¹¹⁹

Lindberghien iloista perhetapahtumaa voidaan artikkelin perusteella kuvaila odotetuksi. Tämä erottuu erityisesti siinä, kuinka lukuisat kiinnostuneet tungeksivat Lindberghin appiukon talon ulkopuolella, jossa synnytys oli tapahtunut ja vartijoiden oli estettävä näiden pääsy paikalle. Tässä näkyy odotuksen purkautuminen, joka ihmisillä selkeästi oli ollut lapsen syntymistä odotellessa. Myös maininta siitä, kuinka valmiiksi maksettu radio-ohjelma keskeytettiin

¹¹⁷ Erisman 2009, 63.

¹¹⁸ Erisman 2009, 63-68

¹¹⁹ Son Born to Col. and Mrs. Lindbergh On the 24th Birthday of the Mother, *The New York Times*, 23.6.1930, 1.

Lindberghin perhettä koskevan uutisoinnin tieltä, on yksi havainnollinen esimerkki tapauksen uutisarvosta.

Perhe-elämän seuraamisesta oli siis muodostunut yksi sivu lisää Charles Lindberghin koko julkisuuskuvaan. Niin median kuin ihmistenkin kiinnostus tuntui vain kasvavan entisestään. Lehdissä kirjoiteltiin lukuisten onnittelevien ja lahjojen tulvasta, joita Lindberghit vastaanottivat lapsen syntymän johdosta. Lindberghien poika oli syntynyt maailmaan, jossa hänestä tehtiin automaattisesti kuuluisuus isänsä vuoksi. Historiantutkija Richard T. Cahill tuo esille oman arvionsa, että Lindberghien poika oli syntymänsä hetkellä koko maailman kuuluisin vauva jo ennen kuin häntä edes oli virallisesti ehditty nimeämään.¹²⁰ NYT omalta osaltaan raportoi päivittäin useamman artikkelin verran Lindberghien perheestä. Charlesin ja sanomalehtien suhteessa oli kuitenkin nyt havaittavissa jonkinlaista ilmapiirin muutosta perheen perustamisen myötä. NYT:n heinäkuussa 1930 julkaisemassa artikkelissa tämä muutos erottuu hyvin Lindberghin antamassa lausunnossa:

He considered it absurd that he should have been forced to keep a guard constantly on duty at the gate of his wife's home and told of an incident of a reporter attempting to bribe servant with \$2,000 to "betray the secrets of the household".¹²¹

NYT:n esiin tuomista kommentaareista erottuu Lindberghin turhautuneisuus sekä syvä ärsyyntyminen joidenkin nimeltä mainitsemattomien sanomalehtien toimintaan. Tähän vaikuttivat varsinkin hänen perheestään kirjoitetut sensaatioartikkelit. Luonnollisesti sitä ei tuoda esille, oliko NYT näiden sanomalehtien joukossa. Huomattavaa on, kuinka jutussa kerrotaan, että toimittajat kävivät entistä röyhkeämmiksi saadakseen tiedon murusia perheen yksityiselämästä. NYT:n artikkeli on kirjoitettu hieman Lindberghin tilannetta sympatisoivaan ja anteeksipyytävään sävyyn. Lehti samalla välitti lentäjän toiveen häntä seuranneelle yleisölle: Lindbergh toivoi perheelleen yksityisyyttä ja että sitä kunnioitettaisiin. Jälkeenpäin voidaan todeta, että toive kaikui kuuroille korville. Tuore perhe joutui alituisesti olemaan varuillaan sen suhteen, että vauva ei jäisi hetkeksikään ilman vahtia muun muassa toimittajien pyrkiessä

¹²⁰ Cahill 2014, 2.

¹²¹ Lindbergh's Attitude to the News Papers, *The New York Times*, 26.7.1930, 17.

itsepintaisesti saamaan vauvasta edes yhden valokuvan.¹²² Kun Lindbergh ei ollut asiassa yhteistyöhaluinen lehdistö iski nopeasti takaisin erilaisten spekulatio- ja sensaatiojuttujen kautta. Tabloidisanomalehdet, kuten New York Daily Mirror sekä Hearstin lehdet arvailivat lapsen piilottelun syiksi muun muassa sairauksia, epämuodostumia sekä lentokoneen moottorista aiheutunutta kuuroutumista ja tämä sai Lindberghin lopulta luovuttamaan lehdistölle itse ottamansa kuvan pojastaan juorujen lopettamiseksi.¹²³ NYT:n lapsesta julkaisemista artikkeleista ei löytynyt vastaavia spekulatioita lapsen terveydestä, vaikka lehti olikin mukana levittämässä Lindberghin luovuttamaa valokuvaa. Kuvailtu tilanne kertoo siitä, että Lindberghin julkisuus oli kasvanut nyt mittasuhteiltaan niin suureksi, että kaikenlaisesta yksityisyydestä oli muodostunut hänelle täydellinen poikkeus. Lindberghin kasvava huoli perheen turvallisuudesta paljastui piakkoin täysin aiheelliseksi ja sen myötä voidaan perustellusti sanoa, että julkisuudesta oli muodostunut Lindberghille vaarallinen elementti.

Oli siis käynyt selväksi, että kiihkeä Lindberghin mediajulkisuus ei ainakaan tähän mennessä tuntunut osoittavan minkäänlaista merkkiä laantumisesta. Nyt saatu julkisuus ei kuitenkaan vetänyt vertoja sille tapahtumalle, joka käänsi kokonaan uuden lehden Lindberghin mediapersoonassa. Tämä tapahtuma oli se, kun Lindberghien jo valmiiksi lehdistön palvoma puolentoistavuoden ikäinen poika kidnapattiin kehdestään perheen talon sisätiloista maaliskuun 1932 alussa. Cahill esittää näkemyksen, että kidnappauksesta seurasi välitön mediaailmiö, jossa Lindberghin julkisuus saavutti intensiivisyydessään Atlantin ylilentoinkin nähden täysin ennen näkemättömät mittasuhteet.¹²⁴ Tapaus oli ennen kaikkea suuri shokki paitsi Lindberghille itselleen, mutta myös häntä seuranneelle yleisölle, vaikka Lindbergh vaikuttikin selvästi pelänneen, että jotain tämän kaltaista tulisi ennen pitkää tapahtumaan. NYT:n tapauksesta julkaisemassa artikkelissa Lindberghiä seuranneen yleisön reaktio esitetään seuraavasti:

The entire nation extended its sympathy to Colonel and Mrs. Charles A. Lindbergh yesterday. From President Hoover down, all were awaiting anxiously the latest news of the kidnapped child. [--] In Europe, also, where lengthy

¹²² Kessner 2010, 191.

¹²³ Kessner 2010, 208-209

¹²⁴ Cahill 2014, 2.

accounts of the kidnapping were published, widespread sympathy was expressed.¹²⁵

Lapsen kaappaus kuvataan artikkelissa ei enempää tai vähempää kuin koko Yhdysvaltojen kansaa presidenttiä myöten järkyttäneenä tapahtumana, jonka vaikutus ulottui Euroopassa seuranneeseen yleisöön asti. Amerikkalaiset esitetään yhteisesti osoittamassa sympatiiaa lentäjäsankariaan kohdanneen vääryyden edessä. Artikkelissa tuodaan esille korostetusti se arvostus, jota ihmiset tunsivat Lindberghia kohtaan. Tämä arvostus kehittyi nopeasti auttamisen haluksi, jotta lapsi löytyisi. Tohtori Frankie Bailey kuvailee tutkimuksessaan, että ihmisten keskuuteen levisi yleisesti ottaen tyrmistys siitä, kuinka joku saattoi kohdella kansallissankaria näin.¹²⁶ Tästä käy selväksi, että Lindberghia kohtaan tunnettiin tehdyn suurta vääryyttä. Tyrmistys vaihtuikin nopeasti ihmisten sympatiaksi. Ihmisten auttamisen halu konkretisoitui esimerkiksi sanomalehtien ja radiokanavien toiminnassa, jotka usein täysin vapaaehtoisesti toimivat Lindberghin viestiminä välittäen kidnappaajalle tämän vetoomukset sekä pyynnöt kaapattua lasta koskien, kuten tämän päivittäisen ruokavalion.¹²⁷ Yllättäen Lindberghia kuukausia häirinneet mediaviestimet olivatkin halukkaita auttamaan häntä.

Lindbergh sai apua lapsensa löytämiseksi toisiltakin tahoilta. Artikkelissa mainitun Presidentti Hooverin reaktio kertoi samalla Yhdysvaltain ylimmän johdon reagoinnista. Lindberghin avuksi valjastettiin nopeasti rajattoman oloiset resurssit, jotta tapaus saataisiin selvitettyä mahdollisimman pian. Kaapattua lasta etsivät piakkoin poliisin lisäksi paitsi liittovaltion agentit, mutta myös erilaiset kansalaisjärjestöt, kuten partioliike, naisasianliikkeet, ammattiyhdistykset sekä sadat tuhannet yksittäiset kansalaiset.¹²⁸ Kaappauksen selvittämisestä ja lapsen löytymisestä vaikuttaa muodostuneen muutamassa päivässä koko Yhdysvaltojen yhteinen asia. Saadun avun määrää voi pitää hyvinkin poikkeuksellisenä sen kertoessa samalla omalta osaltaan Lindberghin asemasta julkisuuden henkilönä.

Valtavasta organisoidusta avustuskampanjasta ja laajoista etsinnöistä huolimatta, tapaus ei saanut ihmisten hartaasti toivomaa päätöstä. Lindberghien lapsi lopulta löytyi saman vuoden

¹²⁵ KIDNAPPING AROUSES SYMPATHY OF NATION, *The New York Times*, 3.3.1932, 1.

¹²⁶ Bailey 2007, 160.

¹²⁷ Cahill 2014, 23-24.

¹²⁸ Kessner 2010, 210-211.

toukokuun puolivälissä murhattuna kotitalonsa läheisyydessä olleesta metsästä. Lapsen löytyminen kuolleenä oli yleisölle suuri pettymys. Pettymystä seurasi uudelleen massiivinen sympatian aalto Lindberghejä kohtaan. Suruvalitteluissa Lindberghien lasta nimitettiin maailman kuuluisimmaksi vauvaksi, jonka tappo osoitti silkkaa brutaaliuutta.¹²⁹ Reaktiot näkyivät myös Yhdysvaltain ylimmässä johdossa. NYT kuvailee tätä kertomalla, kuinka uutinen lapsen kuolemasta pysäytti hetkellisesti Yhdysvaltain senaatin työskentelyn viidentoista senaattorin ollessa niin järkyttyneitä, etteivät kyennet keskittymään mihinkään muuhun.¹³⁰ NYT halusi selkeästi osoittaa tällä toteen, kuinka koko Yhdysvaltoja vavahduttaneesta uutisesta tässä oli kyse.

Nyt kun lapsi oli löytynyt, oli kuitenkin brutaaliksi nimetyn teon tekijä tosin edelleen karkumatkalla. Tilanteeseen luvattiin kuitenkin muutosta. NYT raportoi tästä kertomalla poliisipäällikön sekä osavaltion kuvernöörin vannoneen, että tekijä tai tekijät tullaan pikaisesti löytämään ja tutkinnan resursseja lisättäisiin huomattavasti aiemmasta.¹³¹ Lindberghin eteen oltiin edelleen valmiita toimimaan. Tapausta seuranneen yleisön keskuudessa kyti kuitenkin kasvava tyytymättömyys tulosten puuttumiseen syyllisten pysyessä edelleen tavoittamattomissa. Tyytymättömyyttä ruokkivat entisestään sanomalehtien antamat kuvat poliisien oletetusta tehottomuudesta selvittää koko tapausta ensinnäkään.¹³² Lindberghiä tukenut yleisö halusi nyt tuloksia, kun vauvan löytyminen hengissä ei enää käynyt päinsä. Tutkintaa laajennettiin ja liittovaltion keskusrikospoliisi FBI asetettiin tutkinnan johtoon. Tutkija Michael Newton mainitsee, että vaikka FBI ottikin nyt asiassa suuremman osan, sen rooli jäi tapauksen ratkaisemisessa lopulta pieneksi.¹³³ Se, että FBI tuli nyt mukaan kertoo kuitenkin viimeistään siitä, että Lindberghien tapauksesta oli tullut koko liittovaltion prioriteetti. Myös Yhdysvaltain kongressissa reagoitiin voimakkaasti lapsen murhaan. Tästä kertoo kaikista näkyvimpänä yksittäisenä toimena lainsäädännön muuttuminen tapauksen seurauksena. Kongressin puollosta Yhdysvaltain lainsäädäntöön kirjattiin niin sanottu ”Lindberghin laki”. Robert Waters mainitsee, että kyseisen lainlisäyksen myötä, henkilöiden

¹²⁹ Kessner 2010, 212.

¹³⁰ SYMPATHY POURS IN FROM ALL THE WORLD, *The New York Times* 13.5.1932, 1.

¹³¹ POLICE INTENSIFY HUNT, *The New York Times*, 13.5.1932, 1.

¹³² Cahill 2014, 122.

¹³³ Newton 2012, 182.

sieppaamisesta langetetut rangaistukset kiristyivät Yhdysvalloissa siten, että tekoon syyllistyneet tuomittiin jatkossa suoraan elinkautiseen vankeusrangaistukseen.¹³⁴

Lindberghin vauvan kidnappaajien etsinnät keräsivät jälleen valtavasti näkyvyyttä ja vapaaehtoisapua. Yleisenä mielipiteenä oli saada tekijät mahdollisimman nopeasti kiinni ja tuomittaviksi. Syyllisiä metsästettiin nyt entistä kiihkeämmin ja perusteellisemmin. Tarkemman huomion kohteeksi joutui nyt muun muassa kidnappaajan jättämä kiristyskirje, josta nostettiin esille erityisesti sen kehno englanninkielinen kirjoitusasu mukaan lukien lukuisat kielioppivirheet. Vaikutti vahvasti siltä, että kirjeen kirjoittaneella oli varsin huono englannin kielen taito. Tämä tieto herätti niin suurta huomiota, että siihen liittyen historiantutkija Lloyd Gardner toteaa, että kirjeen julkaisemisen myötä ihmiset alkoivat pitää kasvavassa määrässä täysin selvänä mahdollisuutta, että tekijä tai tekijät olivat ulkomaalaisia, joiden lopullinen tarkoitus oli pahuuden levittäminen amerikkalaiseen yhteiskuntaan.¹³⁵ Lapsen kaappausta ja murhaa ei siis nähty enää ainoastaan Lindberghia kohtaan kohdistuneena ulkomaalaisten suorittamana yksittäisenä rikoksena, vaan pikemminkin siitä muotoiltiin ulkopuolisten suorittama hyökkäys koko Yhdysvaltoja vastaan.

Mediasirkus, joka Lindberghin tapauksen ympärillä pyöri, ei osoittanut juurikaan laantumisen merkkejä. Lindbergh puolestaan tuntui jättäneen tapauksesta kommentoimisen täysin poliisin yksinoikeudeksi. Yhtenä harvoista kommenteista asiaan liittyen NYT kertoi hänen olleen tyytyväinen siihen, että lapsi oli sentään löytynyt, vaikkakin kuolleena.¹³⁶ Vuoden 1933 alkupuolella NYT kommentoi Lindberghia käsittelevässä uutisoinnissaan tapausta yhä harvemmin. Sanomalehti piti hänen julkisuuttaan kuitenkin edelleen elossa. Lindbergh vaikutti keskittyvän jälleen pelkästään työhönsä sekä lentämiseen ja tästä NYT pyrki löytämään uutisoinnin aihetta. Kun kidnappauksesta oli kulunut lähes puolitoista vuotta, NYT kirjoitti Lindberghistä jälleen etusivullaan täysin toisenlaisissa merkeissä:

The trip which Colonel Charles A. Lindbergh and his wife will make to Greenland [--] probably will be extended across the Atlantic to Iceland, and possibly to Denmark [--] The reason that Colonel Lindbergh is taking his wife with him is

¹³⁴ Waters & Waters 2014, 15.

¹³⁵ Gardner 2008, 2.

¹³⁶ FATHER ON IMPULSE LOOKS AT DEAD SON, *The New York Times*, 14.5.1932, 2.

because they have learned to work well together in the air. [--] It would be possible, his friends say, for him to get a man who would do one of these things better than Mrs Lindbergh can, but not so easy to get any one who could do them all fairly well.¹³⁷

Lindberghien kerrotaan suunnittelevan yhteistä lentomatkaa Grönlantiin. Päähuomion artikkelissa annetaan sille yksityiskohdalle, että hän aikoo tehdä matkan yhdessä vaimonsa kanssa painottaen sitä, että hän olisi voinut valita matkakumppaniksi jonkun osaavamman. Yleisesti ottaen artikkelissa annetaan kuvaa, että Lindbergh osoitti toipumisen merkkejä lapsensa menetyksestä ja oli onnistuneesti palannut takaisin työnsä ääreen. Samanlainen rohkea kuva annetaan Lindberghin vaimostakin. Vauvan kidnappauستا ei tuoda artikkelissa esille mitenkään. Aikaisemmassa tutkimuksessa mainitaan, että kidnappauksen jälkeen Lindbergh oli vältellyt ammattiapua ja käsitellyt asiaa omillaan antaen ulkopuolisten ymmärtää, että kidnappaus toimi samalla testinä hänen omalle rohkeudelleen.¹³⁸ Lindbergh pyrki siis tietoisesti jättämään asiaa taakseen. NYT:n artikkelissa on viitteitä siitä, että lehti viestittää lukijoilleen kuinka Lindbergh oli tosiaan kyennyt menemään asioissa hieman eteenpäin raskaista ajoista huolimatta ja sanomalehti oli itsekin kyennyt jättämään aiheesta puhumisen taakseen.

Vuoden 1933 ajan Lindberghit matkustelivat ympäri Eurooppaa. NYT käsitteli heitä koskevassa uutisoinnissaan pääasiassa pariskunnan matkakohteita eikä uutisia kidnappauksen tutkinnan etenemisestä juurikaan julkaistu. NYT kirjoitti muun muassa siitä, kuinka Anne Lindberghistä tuli kaikkiaan kolmas nainen, joka on ylittänyt Atlantin valtameren lentokoneen avulla.¹³⁹ Kidnappauksen koko ajan käynnissä ollut tutkinta ei tuntunut artikkelien antaman kuvan perustella olevan pariskunnalla millään tavalla mielessä. Milton toteaaakin, ettei ollut salaisuus, etteivät Lindberghit tosiasiasa odottaneet mitenkään innolla tapauksen lopullista selviämistä.¹⁴⁰ NYT vaikuttaakin ottaneen tässä vaiheessa Lindberghin julkisuuskuvan ylläpitämisessä linjan, että artikkeleissa ei spekuloidaisi mahdollisilla tekijöillä ja uutisille

¹³⁷ LINDBERGH TO MAP ATLANTIC AIR ROUTE IN FLIGHT WITH WIFE, *The New York Times*, 26.6.1933, 1.

¹³⁸ Kessner 2010, 214.

¹³⁹ Mrs. Lindbergh Is the Third Woman to Fly Across the Atlantic in an Airplane, *The New York Times*, 7.12.1933,3.

¹⁴⁰ Milton 2014, 328

etsitään aiheita oikeastaan kaikesta muusta mahdollisesta. NYT:n ja Lindberghin välillä vaikuttaakin vallinneen yhteisymmärrys tässä asiassa.

Lindberghien matkustelusta huolimatta tutkinta kidnappauksen ympärillä eteni. NYT:n uutisointi aiheesta kiihtyi jälleen vuoden 1934 syksyllä, kun todennäköinen epäilty pidätettiin poliisin toimesta. Syytetyn paikalle oli löydetty puuseppänä työskennellyt Bruno Richard Hauptmann, joka oli saksalaistaustainen maahanmuuttaja ja tämän yksityiskohtaan sanomalehdet, mukaan luettuna NYT, toivatkin välittömästi ihmisten tietoisuuteen.¹⁴¹ Esitutkinnassa Hauptmannia kohtaan löydettiin raskauttavia todisteita ja piakkoin alkoi oikeudenkäynti, jota nimitettiin yhdeksi harvoista vuosisadan oikeudenkäynneistä (Trial of the Century).¹⁴² Tätä tutkijan mainitsemaa termiä käytetään Yhdysvalloissa sellaisista oikeudenkäynneistä, jotka saavat taakseen huomattavan määrän julkisuutta. Lukuisat kiinnostuneet piirittivätkin oikeustaloa, jossa oikeudenkäyntiä pidettiin. Talon sisätiloissa sitä seurasi valtava määrä eri sanomalehtien edustajia. Tohtori Frankie Bailey kuvailee, että oikeudenkäynnin ympärillä vallitsi koko ajan suoranainen karnevaalitunnelma, joka oli hänestä samalla osoitus median vaarallisesta voimasta ja vaikutuksesta ihmisiin.¹⁴³ Medialla oli siis tämän perusteella huomattavan merkittävä rooli oikeudenkäynnin yleisessä näkyvyydessä, joka sai ihmiset kiinnostumaan siitä entisestään. Miten lehdet käsittelivät sitten Lindberghin oikeudenkäynnin aikana? NYT kirjoittaa tammikuun 1935 artikkelissaan oikeudenkäynnistä ja Lindberghistä seuraavasti:

Colonel Lindbergh attended the opening session, sitting inside the rail in front of the bench, in the same row as the accused man, and only four seats away from him. [...] Colonel Lindbergh was obviously intensely interested. He [...] frequently made notes on a small pad of paper, and always peered searchingly into the face of every venireman or woman who took the stand.¹⁴⁴

¹⁴¹ Gardner 2008, 166.

¹⁴² Trial of the Century- ilmausta käytetään sellaisista oikeudenkäynneistä, jotka saavat poikkeuksellisen suuren näkyvyyden niin mediassa kuin yleisön keskuudessakin.

¹⁴³ Bailey 2007, XI.

¹⁴⁴ 10 Hauptmann Case Jurors, 4 Women, Quickly Chosen; Col. Lindbergh a Spectator, *The New York Times*, 3.1.1935, 1.

Artikkelissa Lindberghin kerrotaan osallistuneen oikeudenkäynnin avauskäsittelyyn ja istuutuneen syytettynä olleen Hauptmannin välittömään läheisyyteen. Hienovaraisesti tällä voidaan katsoa lehden pyrkineen ilmaisemaan, että Lindbergh ei ainakaan pelännyt miestä, mutta todennäköisesti Lindberghin kuuluikin istua kyseiselle paikalle oikeudenkäynnin ajaksi. Hän ei myöskään ollut ahdistunut tai surullisen oloinen, vaan NYT arvioi hänen olleensyvästi kiinnostuneena seuraamassa oikeudenkäyntiprosessin etenemistä ja puheenvuoroja tehden samalla muistiinpanoja. Bailey tuo lisäksi esille, että kun tuli Lindberghin vuoro vastata oikeuden kysymyksiin, hän esiintyi itsevarman oloisesti tilanteessa.¹⁴⁵ Tässä on tapahtunut melkoinen muutos, sillä Lindbergh, joka oli pitänyt NYT:n mukaan hiljaiseloja asiasta käytännössä koko tutkinnan ajan, esitetään nyt syventyvän tapauksen käsittelyyn aikaisempaa omistautuvammin. NYT pyrki korostamaan omistautumista oikeudenkäynnille tuomalla esiin artikkelissaan, että Lindbergh jätti omien syntymäpäiviensä juhlinnan väliin tapauksen vuoksi.¹⁴⁶ Toisaalta se, että Lindbergh olisi jättänyt oman lapsensa murhaa käsittelevän oikeudenkäynnin väliin syntymäpäiviensä vuoksi olisi varmasti näyttäytynyt erikoiselta ratkaisulta sekin.

Mitä tuli syytettyyn itseensä, tutkimuksessa hänen mainitaan usein esiintyneen pääasiassa vaiti oikeusistuntojen ajan. Hauptmannin kerrotaan pyrkineen pääasiassa piilottamaan tunteensa, mutta tästä huolimatta hän sai ajoittain vihaisia tunteenpurkauksia kesken oikeudenkäynnin.¹⁴⁷ Toimimalla näin, hän paitsi vaikeutti oman puolustuksensa työtä, mutta sen lisäksi hänestä saatiin rakennettua oikeastaan täydellinen syyllinen tapaukseen. Syyllisyyttä korosti kansan silmissä varmasti sekin yksityiskohta, että Hauptmann oli heikosti englantia puhunut ulkomaalaistaustainen, jollaisena kidnappaja oli jo ehditty nähdä. Gardner mainitsee, että juuri saksalaistaustansa vuoksi Hauptmann edusti monen silmissä vihollista itseään.¹⁴⁸ Tähän rooliin hän myös jäi ja ystävänpäivänä 1935, NYT ilmoitti juhllallisesti etusivun pääuutisessaan Hauptmannin syylliseksi toteamisesta ja langetetusta kuolemantuomiosta sekä ulkopuolella odottaneen suuren väkijoukon puhkeamisesta suosionosoituksiin sillä

¹⁴⁵ Bailey 2007, 162.

¹⁴⁶ LINDBERGH TO PASS BIRTHDAY AT TRIAL: Flier Will Be 33 Today, *The New York Times*, 4.2.1935, 16.

¹⁴⁷ Bailey 2007, 164.

¹⁴⁸ Gardner,

hetkellä kun tieto tuomiosta tuli.¹⁴⁹ Tästä lehden esiintuomasta yleisön reaktiosta voi lyhyesti päätellä, että tuomiota oli odotettu ja sitä pidettiin suuren osan mielestä oikeana.

Lindberghin elämä sekä julkisuus kokivat 1930-luvun alussa suuria mullistuksia. Pääasiassa sitä voidaan kuvata lyhyesti yksityiselämän täydellisenä menetyksenä, joka sai Lindberghin paitsi turhautuneeksi, mutta myös huolestuneeksi oman julkisuutensa mahdollisista vaikutuksista perheeseensä. NYT pyrki artikkeleissaan sympatisoimaan Lindberghin tilannetta muun muassa esittämällä niiden kautta hänen pyyntönsä saada elää omaa elämäänsä ilman häiriöitä. Yksityisyyden suojaaminen kulminoitui lopulta lapsen menettämiseen, joka heitti Lindberghin lentonsa jälkeen suurimpaan mediamyrskyyn, mitä hänen julkisuutensa oli kokenut ja johon NYT muiden tavoin otti ahkerasti osaa. Nämä tapaukset johtivat kuitenkin siihen, että Lindbergh alkoi tuntemaan kasvavaa kuulumattomuuden tunnetta omassa kotimaassaan.¹⁵⁰ Tämä kuulumattomuuden tunne tulisi piakkoin osoittamaan uudenlaisen suunnan hänen ja NYT:n välillä.

¹⁴⁹ Hauptmann Guilty, Sentenced to Death for the Murder of the Lindbergh Baby, *The New York Times*, 14.2.1935, 1.

¹⁵⁰ Kessner 2010, 223.

3.Kansallissankarista luottamuksen menetykseen

3.1 Lindbergh kyseenalaisissa piireissä

The New York Times oli uskollisesti seurannut Lindberghin julkisuuden vaiheita aina vuoden 1927 lennosta 1930-luvun puoliväliin raportoiden niistä ahkerasti. Vuoteen 1935 tultaessa lehti piti artikkeleiden perusteella Lindberghiä edelleen seuraamisen arvoisena hahmona ja pääasiassa amerikkalaisten omana sankarina. Lindbergh itse ei kuitenkaan nähnyt asiaa enää samaan tapaan kuin ennen ja hänen havaittiinkin ennen pitkää muuttaneen suhtautumista omaan sankari-imagoonsa. Lehdistö puolestaan oli ajan kuluessa muuttanut hänen silmissään pääasiassa jatkuvasti ympärillä pyöriviksi korppikotiksi.¹⁵¹ Muutosta Lindberghin suhtautumisessa voidaan pitää päälaelleen kääntymisenä, kun aiemmin hän oli pyrkinyt ahkerasti hyödyntämään julkisuuttaan lentämisen myymisessä eteenpäin. Vuodesta 1935 eteenpäin Lindbergh alkoi viettämään yhä enemmän aikaa Euroopassa kuin kotimaassaan, joka kärsi samanaikaisesti historiansa siihen mennessä pahimman pörssiromahduksen alla. Euroopassa vietetystä ajasta tuli muodostumaan hänen julkisuutensa kannalta yksi käänteen tekeviä vaiheita, mutta näkyikö se NYT:n sivuilla? Tässä alaluvussa tarkastelen, miten Lindberghin julkisuuskuva ilmenee NYT:ssä hänen siirtyessään pysyvämmiin Eurooppaan vuosien 1936-1939 aikana ja mikäli muutosta lehden suhtautumisessa on havaittavissa, niin mitkä tekijät siihen lehden mukaan vaikuttavat.

Vuoden 1935 joulun alla Yhdysvaltoihin levisi jälleen uusi Lindberghiä koskeva sensaatiouutinen: Charles Lindbergh muutti perheineen täysin yllättäen sekä ennalta ilmoittamatta Yhdysvalloista Ison-Britannian Liverpooliin. Mielenkiintoiseksi asian tekee sen, että jo muutamaa vuotta aiemmin NYT:ssä oli uutisoitu lentäjäsankarin muuttoaikomuksista, jotka Lindbergh itse kuitenkin tuolloin kiisti jyrkän yksipuolisesti.¹⁵² Lindberghin vastauksen takia asia jäi muutamaksi vuodeksi unohduksiin, kunnes se oli jälleen yllättäen ajankohtainen. NYT kommentoi kansan sankarin odottamatonta siirtymistä vanhalle mantereelle seuraavasti:

There were no goodbyes save to the immediate family. [--] The three

¹⁵¹ Kessner 2010, 224-225.

¹⁵² Sister-in-Law Says Lindbergh And Wife Will Live in Europe, *The New York Times*, 12.2.1933, 12.

Lindberghs are the only passengers on the ship. [--] While it may be a lonely Christmas and New Year for them, it will be free from fear such as the family has never been without since Jon was born in August 1932.¹⁵³

Huomioon pantavaa artikkelissa on, että NYT tuntuu suhtautuvan Lindberghin lähtöön hyvin ymmärrettävään sävyyn. Tämä näkyy eritoten siinä, kuinka Lindberghien kerrotaan olevan nyt vapaita siitä pelon ilmapiiristä, joka perhettä on jo pitkään vaivannut. Tässä artikkelin kirjoittaja viittaa selkeästi ensimmäisen pojan kidnappauksen lisäksi vaaratilanteeseen, johon perheen toinen poika oli pian syntymänsä jälkeen joutunut. Tämä tapaus mainitaan usein viimeisenä niittinä Lindberghin päätökselle jättää Amerikka taakseen.¹⁵⁴ Muutto-operaation luonteesta ilmenee lisäksi, että se oli kokonaisuudessaan suoritettu matalalla profiililla ja lehdistöä oli informoitu asiasta hyvin hienovaraisesti, jos ollenkaan. Minkäänlaisia julkisia saattoseremonioita perhe ei saanut osakseen. Muutto-operaation matalasta profiilista on tosin pääteltävissä, etteivät he eivät sellaisia halunnetkaan.

Lindberghin lähdöllä oli paljon suurempi merkitys, kuin mitä NYT:n artikkelista ehkä ilmeni ja tämä merkitys kohdistui eritoten hänen suhteessaan Yhdysvaltoihin. Se, että Lindbergh, jota oli mainostettu pitkään Yhdysvaltojen ylpeytenä ilmailun saralla sekä hyödynnetty maan epävirallisena diplomaattina ulkopoliittisten suhteiden parantamisessa, joutui nyt lähtemään kotimaastaan, merkitsi asioiden todella muuttuneen. Thomas Kessner tuo esille tutkimuksessaan, että Lindberghin muutto Eurooppaan tarkoitti sitä, että niin sanottu "Lindbergh era", oli tullut Yhdysvalloissa päätökseensä.¹⁵⁵ Vaikka NYT ei mainitsekaan aikakauden päättymisestä, on kuitenkin huomioitava, että lehdistö ei voisi enää seurata Lindberghiä tämän omassa kotimaassaan esteettä. Tietyllä tapaa tilanne voidaan nähdä jonkinlaisena imago tappiona Yhdysvaltain lehdistölle, sillä Lindberghin muuttoon oli kiistatta vaikuttanut yhtenä suurimpana syynä sanomalehtien liian kiihkeät yritykset saada urkittua Lindberghien yksityiselämästä kaikki mahdollinen tiedonarvoinen irti. Miten lehdistö sitten reagoi tähän? Yhdysvalloissa syyppäätä Lindberghin lähdölle etsittiin monestakin paikasta. Lehtimiesten roolia tapahtuneelle pyrittiin ajoittain väheksymään ja seurauksena syytöksistä

¹⁵³ LINDBERGH FAMILY SAILS FOR ENGLAND TO SEEK A SAFE, SECLUDED RESIDENCE; THREATS ON SONS LIFE FORCE DECISION, *The New York Times*, 23.12.1935, 1.

¹⁵⁴ Kessner 2010, 226.

¹⁵⁵ Kessner 2010, 227.

osansa saivat vallinnut ilmapiiri, rikolliset sekä kommunistitkin.¹⁵⁶ Tilanne oli siis muodostunut sellaiseksi, että sanomalehdet alkoivat kiistää omaa rooliaan kansan suosikin lähdöstä. NYT puolestaan vaikutti lainatun artikkelin perusteella ottaneen asiaan hieman toisenlaisen lähestymistavan.

Eurooppaan muuttamisen myötä Yhdysvaltain lehdistö ei pystynyt seuraamaan Lindberghiä enää niin paljon kuin oli aiemmin voinut. Tähän uuteen tilanteeseen joutui tottumaan nyt myös NYT. Se, että Lindberghistä ei ollut mitään uutisoitavaa oli kuitenkin edelleen lehdelle uutisoinnin arvoinen asia:

The doings of Charles A. Lindbergh family have not figured in any British daily newspaper for a week. [--] It seems to indicate that Colonel Lindbergh has finally attained the privacy he has sought.¹⁵⁷

Tiiviissä artikkelissa NYT toteaa uuden tilanteen Lindberghin julkisuudessa, mutta vaikuttaa suhtautuvan asiaan edelleen ymmärtäväisesti. Erityisesti tämä näkyy artikkelin toteamuksessa, että Lindbergh oli nyt saavuttanut pitkään haluamansa yksityisyyden. Edes uuden kotimaansa Britannian sanomalehdet, eivät olleet saaneet hänestä minkäänlaista haastattelua aikaiseksi. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö hänen läsnäoloon olisi toki huomioitu Euroopassa tai etteikö häntä olisi yritetty lähestyä. Historiakirjailija James Duffy mainitsee, että Lindbergh tuli vastaanottaneeksi pian saapumisensa jälkeen lukuisia virallisia, usein valtiollisia kutsuja eurooppalaisiin lentokoneiden tuotantolaitoksiin ja lentokentille.¹⁵⁸ Tätä kautta, antamalla Lindberghille mahdollisuus päästä tutustumaan hänelle läheisiin asioihin, häntä houkuteltiin näyttäväksi kunniavieraaksi mahdollisimman moneen eri valtioon Euroopassa. Lindbergh vastasi näihin kutsuihin tavallisesti myöntävästi tehden useita matkoja, joissa hän otti roolin ilmailun asiantuntijana.¹⁵⁹ Voikin sanoa Lindberghin tehneen näiden vierailujen myötä eräänlaista epävirallista kiertuetta Euroopassa.

Vaikka Lindbergh olikin poistunut Yhdysvalloista ja vältteli haastatteluja, hän ei ollut katkaissut

¹⁵⁶ Kessner 2010, 226-227

¹⁵⁷ Lindbergh have privacy, *The New York Times*, 9.1.1936, 5.

¹⁵⁸ Duffy 2010, 61.

¹⁵⁹ Kessner 2010, 228.

yhteyksiään kotimaahansa täydellisesti. Näitä jäljellä olleita yhteyksiä pyrittiin Yhdysvaltojen suunnalta käyttämään hyväksi erityisesti sotilaallisessa mielessä. Taustalla vaikutti suuresti Yhdysvaltain havainnot siitä, että Euroopan valtioista varsinkin Saksa oli aloittanut voimakkaan sotilaallisen varustautumisen 1930-luvulla.¹⁶⁰ Koska Lindbergh oli nyt Euroopan puolella paikan päällä, tämä tarjosi Yhdysvaltain sotilastiedustelulle potentiaalisen mahdollisuuden saada luotettavaa tietoa Euroopan sotilasilmailun kehittämisestä. Kaikista näkyvin toimenpide, johon Yhdysvallat asiassa Lindberghin kohdalla ryhtyi ja jonka professori Justus Doenecke tuo artikkelissaan esille, oli Yhdysvaltain ilmajoukkojen everstin Lindberghille välittämä työtarjous ryhtyä Euroopassa ollessaan matalan profiilin sotilastarkkailijaksi, johon Lindbergh myös suostui.¹⁶¹ Lindberghin julkisuuden välttelyle oli siis tällä keinolla löydetty tapa hyödyntää sitä Yhdysvaltojen hyväksi. Hän omistautui tehtävälleen ja tulikin suorittaneeksi muun muassa Saksaan useamman matkan vuosien 1936-1938 aikana.¹⁶² Saksan matkoista muodostui kuitenkin Lindberghin oman julkisuuskuvan kannalta suuria muutoksia ja ongelmiakin aiheuttanut tekijä.

Ensimmäisen kerran Lindbergh matkusti Saksaan salaisena sotilastiedustelijana heinäkuussa 1936. Tieto Lindberghin ensimmäisestä Saksaan suuntautuvasta matkastaan huomioitiin Yhdysvaltojen lehdistössä nopeasti. NYT reagoi varsinkin brittiläisten uutistoimistojen kautta saamiinsa tietoihin Lindberghin liikkeistä etusivun artikkelilla:

Charles A. Lindbergh [--] will visit Germany before the end of the month to study Germany's aviation equipment and he may be here for the opening of the Olympic Games. [--] It is likely that Colonel Lindbergh's interest in German aviation has been especially aroused by the projected North Atlantic postal flights in German planes ¹⁶³

Vierailusta annetaan artikkelissa neutraali kuva, eikä matkan tarkoituksesta kerrota juurikaan yksityiskohtaisia tietoja, vaikka artikkelissa tosin mainitaan vierailun olevan Lindberghin oma opintomatka Saksan ilmailuteollisuuden pariin. Huomion arvoista on lehden suora spekulointi

¹⁶⁰ McInerney 2000, 307.

¹⁶¹ Doenecke 1984, 583-588.

¹⁶² Kessner 2010, 228.

¹⁶³ LINDBERGH TO INSPECT AVIATION IN GERMANY, *The New York Times*, 15.7.1936, 21.

siitä, mitä vierailu mahdollisesti pitää sisällään. NYT:n neutraalin oloista suhtautumista voidaan pitää tässä tapauksessa hieman poikkeuksellisena. Margaret Norden mainitsee artikkelissaan asiaan liittyen, että NYT oli retoriikassaan varsinkin 1930-luvun loppupuolella avoimen natsivastainen.¹⁶⁴ Tästä huolimatta NYT ei nähtävämmin kritisoi Lindberghiä vierailusta. Artikkelista tulee selväksi vielä sekin, että NYT:llä ei vielä tässä vaiheessa vaikuttanut olevan juurikaan tietoa Lindberghin todellisista motiiveista vierailua koskien, mikä toisaalta käykin järkeen, kun huomioidaan Lindberghin saaman tehtävän luonteen. Elmer Andersen tuo Lindberghiä käsittelevässä haastattelussaan esille, että todellinen tarkoitus Saksan matkoille paljastettiin julkisesti vasta paljon myöhemmin.¹⁶⁵

Lindbergh otettiin Saksassa vastaan näyttävin menoin. Tähän NYT ei kuitenkaan kiinnittänyt vielä suurempaa huomiota, vaan se mikä vei NYT:n sekä muiden sanomalehtien huomion oli tempaus, joka poikkesi täysin Lindberghin tyypillisestä tavasta esiintyä julkisuudessa. Saavuttuaan Saksaan Lindbergh piti puheen, jonka saattoi helposti nähdä hänen kaikkien aikojen ensimmäisenä virallisena poliittisena kannanottonaan. Robert Wohl kutsuu tutkimuksessaan kyseistä puhetta Lindberghin julkisuuden kannalta tuhoisaksi.¹⁶⁶ Kyseessä oli siis ainakin tämän tutkimuksen mukaan todella käänteentekevää tapausta. Puheeseen NYT reagoi etusivun artikkelillaan seuraavasti:

In a speech that totally broke his own traditional reticence [--] Colonel Charles A. Lindbergh today warned the world the airplane had become such a powerful weapon that it had revolutionized modern warfare [--] unless strength is allied with intelligence and “a new security is found which is dynamic, not static, and which rests in intelligence, not in force” [--] Europe particularly faced damage for which there was no repair.¹⁶⁷

Saksassa oli natsien valtaannousun myötä nähty huomattavaa ja nopeaa kasvua maan aseellisessa varustautumisessa, joka koski myös maan ilmavoimia. Tähän kehitykseen Lindbergh ottaakin kantaa puheessaan. Artikkelissa hänen kerrotaan julkisesti varoittavan

¹⁶⁴ Norden 1970, 290-301.

¹⁶⁵ Andersen 2000, 291.

¹⁶⁶ Wohl 2005, 51.

¹⁶⁷ LINDBERGH IN REICH WARNS ON AIR WAR, *The New York Times*, 24.7.1936, 1.

peruuttamattomasta tuhosta, johon lentokoneet olivat sodankäyntiä viemässä. NYT hämmästelee varsinkin sitä, kuinka puheen sanoma poikkeaa hyvinkin radikaalisti Lindberghin kaikista aiemmista sanomisista liittyen lentokoneisiin ja ilmailuun. Lindbergh, joka oli aiemmin puhunut lentokoneista tulevaisuuden merkinä, puhuikin niistä nyt tuhon tuojina. NYT julkaisi kuitenkin jälkepäin kommentteja, joissa puhetta oli vuolaasti keuhuttu muun muassa rohkeaksi. Puheesta pitäneet sanoivat sen olevan suora Lindberghin vetoamus maailmanrauhan puolesta.¹⁶⁸ Lindberghin poliittista kannanottoa yritettiin siis muotoilla NYT:ssä pääasiassa rauhansanomien muotoon, uhkakuvien piirtelyn sijaan. On hyvä mainita, että kaikkialla Lindberghin puhetta ei kommentoitu näin suoraan. Historioitsija Robert Hessen mainitsee, kuinka vierailun kohteena olleessa Saksassa puhe ei herättänyt mainittavammin keskustelua, vaikka se käännettiinkin useammalle sanomalehdelle julkaistavaksi.¹⁶⁹

Ensimmäisen tiedustelumatkansa aikana Lindbergh suoritti ennalta määritellyn matkasuunnitelman mukaisesti ja muun muassa Saksan silloisen jalkaväenkenraalin Hermann Göringin opastuksessa Saksan eri ilmailukohteisiin, osallistuen samalla Berliinin olympialaisten avajaisiin. NYT kirjoitti tästä ensimmäisestä Saksan vierailusta Lindberghin puheen jälkeen harvakseltaan. Esimerkiksi kirjoittaessaan artikkelin Lindberghin osallistumisesta Göringin järjestämille illallisille, lehti mainitsee yksikantaan, että poliittisia keskusteluita ei tilaisuudessa käyty.¹⁷⁰ Lehti piti siis edelleen yllä kuvaa Lindberghistä, jossa hän ei ottanut osaa politiikkaan, vaikka hän olikin antanut poliittiseksi katsotun puheensa vasta muutamaa päivää aiemmin.

Lindberghin ensimmäistä Saksan vierailua seurasi pian toinen. Tässä vierailussa NYT keskittyi enemmän siihen sisältyneisiin matkakohteisiin tarkemmin. Lehti kirjoittaa esimerkiksi ensimmäistä kertaa yksityiskohtaisemmin Lindberghin tutustumisesta Saksan lentokoneeteollisuuden pariin:

Colonel Lindbergh, [--] inspected many new types of both war and commercial type during visits to government factories and air fields [--] One reason so much was shown to Colonel Lindbergh is that Germany took American aviation as

¹⁶⁸ LINDBERGH SPEECH PRAISED BY STEED: British Publicist Says Colonel Showed Courage in Talk on Warplane Perils, *The New York Times*, 25.7.1936, 4.

¹⁶⁹ Hessen 1984, 95.

¹⁷⁰ Gen. Goering host to the Lindberghs, *The New York Times*, 29.7.1936, 21.

model. Another is that she prides herself today on having not only commercial air fleet that can meet any competition, but also military air fleet rivalling any possible opponent.¹⁷¹

NYT:n artikkelista välittyy Lindberghin saaman tilaisuuden ainutlaatuisuuden korostaminen. Artikkelin mukaan Lindberghille näytettiin poikkeuksellisen monia eri kohteita, joihin kuuluivat siviilikohteiden lisäksi myös sotilaalliset kohteet. Huomioitavaa on, että NYT esittää yhdeksi syyksi saksalaisten vieraanvaraisuuteen, asialla ylpeilemisen lisäksi, että Saksa piti amerikkalaista ilmailua omana esikuvanaan ja tällä tavoin myös Lindberghii. Tässä luodaankin selvästi asetelmaa, että Lindbergh meni Saksaan paitsi yksityishenkilönä, mutta samalla koko Yhdysvaltain ilmailun edustajana. Lisäksi artikkelissa mainitaan, kuinka Saksan nykyinen edistys ilmailun puolella oli käytännössä Yhdysvaltojen näyttämän esimerkin ansiota. Tähän liittyen professori Peter Fritzsche mainitsee kuitenkin Saksan 1900-luvun alun ilmailua käsittelevässä tutkimuksessaan, että Yhdysvaltain ilmailua sekä sen lentäjiä, Lindbergh mukaan luettuna, oli pidetty ensimmäisen maailmansodan jälkeisessä Saksassa pitkään paljolti viihteeseen ja viihdyttämiseen painottuvana kuin vakavasti otettavana.¹⁷² Tässä mielessä NYT:n antama kuvaus vaikuttaakin enemmän sanomalehden itse kehittälemältä kavalta, jonka tarkoitus oli vedota lehden amerikkalaiseen lukijakuntaan.

Oleellinen asia vierailuihin liittyen ovat Lindberghin omat tuntemukset niistä. Yhtenä asiana hänen mainitaan muun muassa olleen todellakin vaikuttunut siitä mitä vierailuillaan näki ja koki. Aiemmassa tutkimuksessa hänen mainitaan hämmästyneen suuresti Saksan lentokoneitehtaiden toimivuudesta sekä tehokkuudesta ja tapasi vertailla niitä kotimaansa vastaaviin. Tähän liittyen historiikirjailija David Irving kertoo Lindberghin muun muassa todenneen, etteivät Yhdysvaltojen lentokoneitehtaat olleet edes vertailukelpoisia Saksan vastaaviin.¹⁷³ Lentokoneiteollisuus ja sen toimivuus eivät suinkaan olleet ainoat asiat Saksassa, joista Lindbergh löysi kehumisen aihetta. Lindberghin vaimon Annen kirjoittamien kirjeiden kautta selvisi hänen lisäksi ylistäneen yleisesti saksalaisia ihmisiä sekä kutsuneen julkisesti Saksan valtakunnankansleri Adolf Hitleriä visionääriseksi johtajaksi.¹⁷⁴ NYT ei näistä

¹⁷¹ REICH AIR STRENGTH VIEWED BY LINDBERG, *The New York Times*, 19.10.1937, 4.

¹⁷² Fritzsche 1992, 144-145

¹⁷³ Irving 2010, 166.

¹⁷⁴ Kessner 2010, 229.

kommenteista artikkelia kirjoittanut, joten Lindbergh ei todennäköisesti tuonut niitä julkisesti esille. Tämän tapaisilla kommenteilla Lindberghin voi helposti nähdä pyrkineen voittamaan mielipiteet ja yleisen hyväksynnän puolelleen Saksassa, jossa Yhdysvaltoja oli natsipuolueen valtaannousun myötä kritisoitu voimakkaasti. Myöhemmin luvussa tulee ilmi, minkälaista vastakaikua Saksan suunnalta tuli Lindberghin kehuille.

Toisen Saksan vierailun päättymisen jälkeen, NYT kirjoitti vuoden 1937 ja 1938 aikana Lindberghistä edelleen ajoittain, vaikka Saksan vierailut eivät olleetkaan enää artikkeleiden aiheina. Artikkeleita kirjoiteltiinkin pääasiassa silloin, kun Lindbergh tai hänen vaimonsa vierailivat jossakin yksittäisessä maassa tai osallistuivat näyttäviin tilaisuuksiin tai jos he joutuivat sattumalta lento-onnettomuuteen. Elokuussa 1938 NYT:n kiinnostuksen herätti Lindberghin pariskunnan suorittama tutustumismatka Neuvostoliittoon, jossa heitä vastaanottamassa oli lehden sähkötyksen välityksellä saatujen tietojen mukaan erityisen suuri joukko ihmisiä.¹⁷⁵ NYT ei siis ollut paikan päällä, mutta tämän tiedon esiin tuomisella lehti halusi selvästi luoda kuvaa, että Lindberghillä oli kysyntää myös voimakkaan länsivastaisessa Neuvostoliitossa. Kendall E. Bailies kuitenkin tuo tutkimuksessaan esille, että Neuvostoliitto pyrki 1920-1930-luvuilla pääasiassa korostamaan massiivisella mediaoperaatiolla omien lentäjiensä saavutuksia ottamalla suoraan vaikutteita läntisten maiden vastaavista.¹⁷⁶ Tämä herättääkin pohdintaa siitä, kuinka suuri tapahtuma Lindberghin lyhyt vierailu tosiasiaa oli Neuvostoliitossa. Joka tapauksessa vierailun luonteesta kertoo lisäksi paljon se, että se ei saanut läheskään yhtä paljon huomiota NYT:ltä kuin Lindberghin vastaavanlaiset vierailut Saksaan, joka tosin voi johtua myös saatavilla olevan tiedon puuttumisesta.

NYT:n Lindberghiiä koskeva uutisointi lisääntyi jälleen vuoden 1938 loppupuolella, kun hänen uusimman Saksan vierailunsa ajankohta tuli lehden tietoon. Tästä matkasta tuli muodostumaan aikaisempia Lindberghin Saksan käyntejä kiistanalaisempi siihen liittyneiden keskustelua herättäneiden tapahtumien vuoksi. Vierailun uutisointi alkoi NYT:n sivuilla aiempaa jännittyneemmissä tunnelmissa, joka johtui Neuvostoliiton kommunistisen puolueen pää-äänenkannattajan Pravdan julkaisemasta uutisesta, jossa Neuvosto-lentäjien sekä mainitsematta jätettyjen maan kuuluisuuksien kerrottiin yllättäen kutsuneen Lindberghiiä

¹⁷⁵ RUSSIAN OFFICIALS GREET LINBERGHS, *The New York Times*, 18.8.1938, 3.

¹⁷⁶ Bailies 1978, 385.

Hitlerin palkkaamaksi valehtelijaksi ja fasistien hännystelijäksi.¹⁷⁷ Neuvostoliiton ystävälliseksi väitetty suhtautuminen Lindberghiin ei siis kestänyt pitkään ja näiden kommenttien taustalla voidaan nähdä vaikuttaneen Euroopan kiristynyt poliittinen tilanne. NYT ei sinänsä asetu tukemaan näitä lausuntoja, mutta mainitsee kuitenkin artikkelissa Lindberghin itsensä pitäneen Saksan ilmavoimia Neuvostoliiton ilmavoimia tehokkaampina. Sen sijaan, että Lindbergh olisi reagoinut mainittavammin näihin väitteisiin, hän vastaanotti Saksan vierailunsa yhteydessä Hitlerin myöntämän Kotkan Ansioritarikunnan kunniamerkin, jonka hänelle luovutti henkilökohtaisesti Hermann Göring.¹⁷⁸ Lindberghin uudessa kotimaassa Britanniassa tieto mitalin vastaanotosta sai varsinkin brittiläisessä liberaalin lehdistön reagoimaan voimakkaasti.¹⁷⁹ Myös NYT käsitteli kunniamerkin vastaanottoa artikkelissaan näyttävästi:

The decoration, which, it is understood, took Colonel Lindbergh completely by surprise [--] Its bestowal upon Colonel Lindbergh follows violent attack on him in the Soviet Russian Press [--] It is generally assumed that the controversy was one factor motivating Chancellor Hitler's action. [--] Colonel Lindbergh, [--] proudly wore the decoration during the evening.¹⁸⁰

Ensimmäiseksi kunniamerkin myöntämisestä mainitaan, että se tuli Lindberghille täydellisenä yllätyksenä. NYT ei kuitenkaan tuhlaa aikaa rinnastaessaan Neuvostolehdistön kommentit ja mitalin luovutuksen välisen yhteyden. Lehti esittääkin suoran spekulatiion, että kyseessä oli eräänlainen vastaveto Hitleriltä. On huomioitava, että NYT kutsuu tässä artikkelissa Neuvostoliiton kommentteja väkivaltaiseksi hyökkäykseksi Lindberghia kohtaan. Tässä kohtaa lehti tuomitsi suoraan Pravdassa aikaisemmin esitetyt syytökset. NYT ei myöskään kritisoi Lindberghia mitalin vastaanotosta, vaan toteaa hänen kantaneen sitä ylpeänä. Kuten aiemmin tuli esiin, kunniamerkin vastaanotto sai huomiota, mutta se ei herättänyt välittömästi kriittisiä lausuntoja muissakaan sanomalehdissä.¹⁸¹ Tämä asetelma ei tulisi kuitenkaan säilymään kovin pitkään.

¹⁷⁷ Soviet Fliers Denounce Lindbergh As 'Hired Liar' for German Nazis, *The New York Times*, 11.10.1938, 1.

¹⁷⁸ Kessner 2010, 230.

¹⁷⁹ Kessner 2010, 229.

¹⁸⁰ Hitler Grants Lindbergh High Decoration After Bitter Attacks on Flier by Russians, *The New York Times*, 20.10.1938, 1.

¹⁸¹ Hessen 1984, 134.

Lindberghin ja Saksan nähtävästi läheiset suhteet puhuttivat NYT:ssä vielä useamman viikon ajan sen jälkeen, kun viimeisimmän vierailun virallinen osuus oli päättynyt. Lindberghin saama kunniamerkki oli saanut osakseen nyt myös paljon negatiivista vastakaikua. NYT julkaisi esimerkiksi professori Clyde R. Millerin kommentin, jonka mukaan mitalin vastaanotto paitsi osoitti, että Lindbergh hyväksyi Saksan hallinnon tekemät kyseenalaiset toimet, mutta lisäksi hänen mukaansa koko tapaus oli Saksan lavastama propagandaoperaatio, jonka tarkoitus oli hyödyntää Lindberghin julkisuutta Yhdysvalloissa.¹⁸² Kommentissa siis paitsi kyseenalaistettiin saksalaisten motiivit, mutta lisäksi hyökättiin Lindberghiä vastaan oikeastaan suoraan. NYT:n uusimpien artikkeleiden perusteella alkoi vaikuttaa yhä enemmän siltä, että sanomalehti piti Lindberghin ja Saksan lähentymistä selviönä. Erityisesti tämä käy ilmi uutisesta, jossa lehti kertoi Lindberghin alkaneen suunnittelemaan jo muuttoa Berliiniin:

It is known that Colonel Lindbergh was very favorably impressed with Germany on his recent visit, during which he was well received by the highest German authorities [--] German air force have been seeking to find accommodations for Colonel Lindbergh and his family. [--] Friends said that the recent abandonment of many Jewish homes might make available apartments for rent.¹⁸³

Hyviä suhteita korostetaan käytännössä koko artikkelin läpi. NYT käyttää esimerkkinä tähän Lindberghin edellisellä Saksan vierailulla nähtyjä tapahtumia, kuten esimerkiksi suoraa viittausta kunniamerkin luovutustilaisuuteen. Artikkelissa annetaan myös ymmärtää, että Saksassa jo valmistauduttiin hyvää vauhtia Lindberghin tulevaan muuttoon. Samalla lehti esittää, kuinka Saksan juutalaisten hylkäämistä asunnoista etsittiin parasta aikaa sopivaa asuntoa Lindberghin koko perheelle. Lehti esittääkin kuvan, että Lindbergh tulisi saamaan asunnon kaiken lisäksi kyseenalaisin menetelmin. NYT:n huhut Saksaan muutosta katkesivat kuitenkin siihen, kun Lindbergh perheineen siirtyikin Berliinin sijasta Pariisiin ja lehden täytyi

¹⁸² EXPECTS NAZI PROPAGANDA: C. R. Miller Says Hitlerites Seek to Divide Americans by Hatreds, *The New York Times*, 28.11.1938, 8.

¹⁸³ Lindbergh Said to Plan to Move to Berlin Because of Reich's Aviation Research Fame, *The New York Times*, 16.11.1938, 1.

julkaista aiheesta nopeasti paikkaileva artikkeli.¹⁸⁴ NYT:n kirjoituksen sävyssä Lindberghiä kohtaan oli kuitenkin havaittavissa nyt pientä muutosta.

Euroopassa olonsa ajan Lindbergh oli etääntynyt yhä enemmän omasta kotimaastaan. Hänen ystävälliset suhteensa ja kommenttinsa Saksan suhteen olivat kieltämättä yksi suurimpia syitä, joka oli auttanut tilanteen kehittymisessä. Yhdysvalloissa oli herännyt pohdintaa nyt siitä, kenelle Lindbergh mahdollisen sodan alkaessa olisi uskollinen. Tilannetta viilensi sekin asia, että Lindbergh yksipuolisesti kieltäytyi perumasta antamiaan positiivisia lausuntoja Saksan suhteen.¹⁸⁵ NYT oli seurannut Lindberghiä aktiivisesti tämän Euroopassa olonsa ajan, mutta nyt sen aiempi positiivinen ja ymmärtäväinenkin suhtautuminen Lindberghiin oli vähitellen muuttumassa. Joissain tapauksissa Lindberghin saamaa kohtelua Yhdysvaltojen lehdistön suunnalta myös kritisoitiin. Saksassa tuolloin vaikuttanut lentokonetehailija Ernst Heinkel tuo muistelmateoksessaan esille oman näkökantansa, jonka mukaan Lindberghin ja natsijohtajien välistä ystävyyttä tietoisesti paisuteltiin Yhdysvaltain lehdistössä ja väitetyt hyvät suhteet olivat tosiasiaa hyvin ohuet.¹⁸⁶ Heinkelin huomautus kertoo kuitenkin luonnollisesti vain yhden näkökulman tilanteesta. Asiaan liittyen Duffy tuo lisäyksenä, että muiden lehtien tavoin NYT:n toimituksessa oli jäljellä Lindberghiä tukevia tahoja, kuten lehden Washingtonin toimiston silloinen johtaja Arthur Krock, joka kirjoitti Lindberghin toimintaa puolustaneen kolumnin.¹⁸⁷ Kyseinen kolumni julkaistiin kokonaisuudessaan NYT:ssä helmikuussa 1939.¹⁸⁸ Tästä näkee, että Lindbergh ei ollut vielä vuoteen 1939 tultaessa täysin menettänyt tukeaan Yhdysvalloissa, saati NYT:ssä.

3.2 Lindbergh ja Yhdysvallat vastakkain

Muutto Eurooppaan oli saanut Charles Lindberghin ensimmäistä kertaa ottamaan osaa avoimeen poliittisen keskusteluun Saksassa pitämänsä puheen kautta. New York Times esitti

¹⁸⁴ LINDBERGH OCCUPY A PARIS APARTMENT: Action Quiets Reports They Planned to Reside in Berlin, *The New York Times*, 13.12.1938, 27.

¹⁸⁵ Kessner 2010, 230.

¹⁸⁶ Heinkel 1953, 268-269.

¹⁸⁷ Duffy 2010, 89.

¹⁸⁸ In the Nation: The Invaluable Contribution of Colonel Lindbergh Welcomed in Berlin His Reports to Washington The Way of an Expert., *The New York Times*, 1.2.1939, 16.

hänet tuolloin rauhan puolesta puhujana, vaikka lentäjäsankarin yllättävä poliittinen ulostulo herättikin lehdessä myös kummastusta. Lindberghin poliittisiksi katsotut toimet eivät kuitenkaan olleet kaikkien mieleen. Aiemmassa luvussa ilmeni, kuinka Lindberghin Saksan vierailut olivat alkaneet herättää Yhdysvalloissa kriittistä suhtaututumista koskien hänen avoimen positiivista suhtautumistaan Saksaan, sen saavutuksiin ilmailun saralla sekä erityisesti hänen vastaanotettuaan kunniamerkin Saksan ylimmältä johdolta. Lindberghin aiempi julkisuuskuva oli alkanut menettää hohtoaan, eikä hänen voi sanoa esittäytyneen enää samanlaisena sankarina amerikkalaisille, kuin reilu kymmenen vuotta aiemmin. Tilanne Lindberghin ympärillä kehittyi edelleen. Lopulta hänet nähtiin tyystin toisena henkilönä kuin vuonna 1927 myös niiden ihmisten keskuudessa, jotka olivat häntä aikaisemmin ihailleet. Kysymykseksi nouseekin nyt, kuinka NYT ja Lindberghin välinen tilanne kehittyi, senkin alettua osoittamaan ensimmäisiä hienovaraisia merkkejä viilentymisestä? Tässä tutkimuksen viimeisessä alaluvussa otan selvää, miten Lindberghin julkisuuskuva kehittyi NYT:n artikkeleissa vuosien 1939-1941 aikana ja mitkä tekijät siihen vaikuttavat erityisesti.

Vuoden 1939 huhtikuussa ilmoitettiin yllättäen, että Lindbergh perheineen palaisi takaisin Yhdysvaltoihin. Paluun aikoihin Euroopan poliittinen tilanne oli kiristynyt edelleen. NYT oli mukana seuraamassa kotiin palaavan lentäjän vastaanottoa, joka tapahtui poliisisaattueessa. Lehti kommentoi lentäjän kotiin saapumista seuraavasti:

Since Colonel Lindbergh at no time uttered a word, recent reports to the effect that he had been summoned home either by private persons or officials [--] It has been said that he would come to the United States from his permanent home in England to give America the benefit of his outstanding experience and knowledge in the field of world aviation.¹⁸⁹

Saapumisen syistä ei anneta oikein minkäänlaista kuvaa, vedoten siihen, että Lindbergh kieltäytyi haastatteluista lehdistön kanssa. Artikkelissa esitetään kuitenkin toiveikas spekulatio, että hän olisi saapunut jakamaan näkemäänsä ja kokemaansa tietoa ilmailusta täysin Yhdysvaltojen hyväksi. Tämä spekulatio oli itse asiassa osittain lähellä totuutta. Miltonin teoksesta selviää, että Yhdysvaltain lentojoukot (**USAAC**) olivat sodan uhan kasvaessa

¹⁸⁹ LINDBERGH HERE GUARDED BY POLICE, *The New York Times*, 15.4.1939,

pyytäneet Lindberghiä palaamaan vedoten hänen palvelushistoriaansa.¹⁹⁰ Tämän Lindbergh kuitenkin alkuun salasi lehdistöltä, vaikka NYT raportoikin myöhemmin etusivun artikkelissaan juuri tämän olleen syytä.¹⁹¹ Tapauksen näkyvyydestä ilmenee, että Lindberghin uskollisuutta pohtineille tieto tästä tuli ilmeisenä helpotuksena.

Kotiinpaluu oli tapahtunut tosiaan tilanteessa, jossa kansainvälinen poliittinen ilmapiiri oli alkanut muuttumaan kasvavassa määrin sotaä enteileväksi. Yhdysvallat oli ottanut ulkopoliittisen linjan, jonka mukaan se pyrki pysymään erossa Euroopassa kasvaneista jännitteistä, koska yleinen ilmapiiri maassa halusi välttää osallistumisen mahdolliseen uuteen tulevaan sotaan.¹⁹² Jännittyneen tilanteen tuntui huomanneen muiden tavoin Charles Lindbergh. Aikaisemmista tavoistaan poiketen, hän alkoi ottamaan paluunsa jälkeen yhä enemmän poliittisesti kantaa kansainvälisen tilanteen kehittyessä uudeksi maailmansodaksi asti. Syyskuussa 1939 Saksan hyökätessä Puolaan ja sodan virallisesti alettua Euroopassa, NYT julkaisi sanasta sanaan Lindberghin julkisesti pitämän poliittisen puheen, joka käsitteli Yhdysvaltain asemaa tässä uudessa konfliktissa:

I am speaking tonight to those people in the United States who feel that the destiny of this country does not call our involvement in European wars. [--] He characterized as madness the sending of American soldiers to be killed as they were in the last war.¹⁹³

Artikkelissa Lindberghin kanta sotaan osallistumisesta tulee lukijalle selväksi. Lindbergh oli Yhdysvaltain sodasta tiukasti erossa pysymisen kannalla, pitäen ajatusta amerikkalaisten sotilaiden lähettämistä Eurooppaan jo aiemmassa sodassa hulluutena. Artikkelin antama kuvaus sopii hyvin siihen kuvaan, että Lindbergh kuvataan tutkimuksessa yhtenä näkyvimmistä Yhdysvaltain sotaan osallistumista vastustaneista toimijoista.¹⁹⁴ NYT ei esitä tällä kertaa minkäänlaista hämmästyä Lindberghin poliittiselle ulostulolle, kuten Saksassa pidetyn puheen aikana. Lehti vaikuttaakin hyväksyneen sen, että Lindberghistä oli nyt tullut avoimesti politiikasta puhuva julkisuuden hahmo. Poliittisena hahmona olemisesta muodostui

¹⁹⁰ Milton 2014, 437.

¹⁹¹ LINDBERGH CALLED TO DUTY WITH ARMY, *The New York Times*, 19.4.1939, 1.

¹⁹² McInerney 2000, 308-309.

¹⁹³ LINDBERGH URGES WE SHUN THE WAR, *The New York Times*, 16.9.1939, 1.

¹⁹⁴ Kessner 2010, 230-231.

Lindberghille entistä merkittävämpi rooli hänen hyödyntäessä kuuluisuuttaan ihmisten kiinnostuksen herättämiseksi ja sanomansa välittämiseksi mahdollisimman monelle. Professori Geoffrey S. Smith esittää tutkimuksessaan näkemyksen, että tämä taktiikka toimi, sillä Lindberghistä hänen nähdäkseen muodostui nopeasti Yhdysvaltain interventiota vastustaneiden tahojen näkyvin yksittäinen toimija erilaisten sodanvastaisen kampanjoiden ja yleisöä keränneiden tiedotustilaisuuksien kautta.¹⁹⁵ Ihmisiin vetoaminen tuntuikin häneltä onnistuvan Lindberghiltä tämän perusteella luonnostaan. Poliittinen osallistuminen kasvoi entisestään, kunnes Lindberghistä alettiin vakavasti puhumaan Presidentti Rooseveltin hallinnon todellisensa haastajana vuoden 1940 presidentinvaaleissa.¹⁹⁶ Lindberghin näyttikin siis täysin hylänneen aikaisemman varovaisuutensa kaiken politiikan suhteen.

Jos Lindberghin vuoden 1937 puhe Saksassa sai NYT:n julkaisemaan positiivisia kommentteja siihen liittyen, samaa ei voi sanoa enää tämän tuoreimman poliittisen puheen kohdalla. Eri sanomalehdet reagoivat puheeseen eri tavoin. Toisaalla esimerkiksi sanomalehti *The Times* kutsui sitä kannanotoksi sulkeutumisen puolesta, kun taas esimerkiksi sanomalehti *Washington Post* esitti sen neutraaliuden puolesta puhumisena.¹⁹⁷ Sanomalehdet eivät olleet siis ainakaan vielä yksimielisesti tuomitsemassa puhetta. NYT:n artikkelissa huomionarvoista on, että NYT ei tällä kertaa kehunut Lindberghiä rohkeudesta tai kuvannut häntä rauhan puolesta puhujana, kuten oli aiemman puheen kohdalla toiminut. Sen sijaan heti seuraavana päivänä julkaistussa artikkelissa, NYT toi esiin näkökulman, että Lindbergh puhui ainoastaan omia mielipiteitään tukien samalla Rooseveltin hallintoa.¹⁹⁸ Lehti vaikuttaakin pyrkineen luomaan kuvan, että Lindbergh oli tällä kertaa yksin mielipiteensä kanssa ja asettuneen Yhdysvaltain hallinnon puolelle. Tähän liittyen historioitsija Robert J. Young mainitsee artikkelissaan, että The New York Times oli sodan alkuvuosina ottanut Yhdysvaltain johtavana sanomalehtenä ja maan neutraalista asemasta huolimatta, roolia saksalaisvastaisessa sekä Hitlerin hallintoa kritisoineessa uutisoinnissa.¹⁹⁹ Otettaessa tämän huomioon, ei ole oikeastaan kummallista, että NYT päätti jättää Lindberghin yksin tämän asian kanssa. Lehden ja Lindberghin näkemysten voidaan siis tämän perusteella todeta menneen asian suhteen ristiin.

¹⁹⁵ Smith 1982, 55-89.

¹⁹⁶ Cole 1974, 4.

¹⁹⁷ Duffy 2010, 110.

¹⁹⁸ ASSERTS LINDBERRGH SPOKE OWN VIEWS, *The New York Times*, 17.9.1939, 22.

¹⁹⁹ Young 1996, 189-210.

Lindberghin syyskuun puheen vaikutukset olivat nähtävissä seuraavien viikkojen sisällä vielä selkeämmin NYT:n artikkeleissa. Noin kuukautta myöhemmin NYT tuo demokraattipuolueen senaattori Key Pittmanin pöytäkirjan kautta esille millaisia reaktiota Yhdysvaltain senaatissa puhe sai aikaiseksi:

The most unfortunate part of Colonel Lindbergh's statement is that he encourages ideology the totalitarian governments and is subject to the construction that he approves of their brutal conquest of democratic countries trough war or threat of destruction trough war.²⁰⁰

Artikkelin ulostulo on suhteellisen selvä. Lindberghin puhe esitetään totalitarististen hallintojen puolustamisena ja näiden jo suorittamien valloitusten hyväksymisenä. Tässä vaiheessa näytti selvältä, ettei Lindbergh enää ollut lehden sivuilla hahmo vailla kritiikkiä. NYT toi Lindberghia kritisoineet kommentit esiin hyväksyvässä valossa, jolla lehti antaa selvästi ymmärtää, että se jakaa senaatin kanssa nämä näkemykset Lindberghistä. Yhdysvaltain senaatissa puolestaan Lindbergh oli alettu nähdä yhä enemmän ja enemmän natsien avoimena sympatisoijana.²⁰¹ Tämä koko ajan lisää kannatusta saanut näkemys vaikutti entistä enemmän Lindberghin omaan henkilökohtaiseen suosioon myös NYT:n sivuilla. Osoituksena tästä, NYT julisti reilua viikkoa myöhemmin, kuinka otteita Lindberghin puolueettomuuspuheesta oli päätynyt suorina lainauksina natsien levittämiin lentolehtisiin.²⁰² Tämä on selkeä osoitus siitä, että NYT pyrki konkreettisesti osoittamaan, kuinka puhe oli suoraan rinnastettavissa natsien käyttämään narratiiviin. Pitkän jatkuneen puolesta puhumisen jälkeen, lehden suhtautuminen Lindberghiin oli nyt muuttunut myönteisestä häntä vastaan ainakin tämän asian osalta.

Vaikka Yhdysvallat pidättäytyikin edelleen sotaan osallistumisesta, maassa ei suinkaan vallinnut täydellinen yksimielisyys asian ympärillä pyörineessä keskustelussa. Brooke Blower esittää artikkelissaan näkökannan, että Yhdysvalloissa vallitsi sodan alkuvuosina kaksi erillistä kilpailevaa mielipideblokkia, joista toinen piti Yhdysvaltojen sodan ulkopuolelle jäämistä

²⁰⁰ LINDBERG SPEECH ASSAILED IN SENATE, *The New York Times*, 15.10.1939, 1.

²⁰¹ Wohl 2005, 305-306.

²⁰² NAZIS QUOTE LINDBERGH, *The New York Times*, 25.10.1939, 12.

sulkeutumisenä kun taas toinen osapuoli näki sen pyrkimyksenä neutraaliin asemaan.²⁰³ Historiantutkija Wayne Cole tuo esille lisäksi, että nämä blokit pyrkivät toiminnallaan vaikuttamaan suoraan Yhdysvaltain ulkopoliittisiin päätöksiin.²⁰⁴ Kuten aikaisemmin tuli esille, Lindberghin puhe nähtiin eriävissä näkemyksissä, joko sulkeutumisen tai sitten neutraaliuuden puolesta puhumisena. Lindberghin itsensä kerrotaan julistautuneen neutraaliksi, joka ei omien puheidensa mukaan halunnut valita osapuolta sodassa ja sen vuoksi vältteli Saksan suoraa kritisoimista.²⁰⁵ Se, että hän kieltäytyi kritisoimasta Saksan toimia, tarjosi hänen puheitaan vastustaneille mahdollisuuden etsiä hänestä entistä tarkemmin mahdollisia vihjeitä natsimyönteisyydestä. Tähän vaikutti vielä sekin, että Yhdysvallat oli virallisesti osoittanut tukensa Britannian ja Ranskan sotaponnisteluja kohtaan myymällä näille sotatarvikkeita.²⁰⁶ Yhdysvallat ei siis tämän perusteella jättäytynyt täysin ulkopuoliseksi tarkkailijaksi, vaikka ei ottanutkaan vielä suoraan osaa sotatoimiin.

Lindberghin oletetuista natsikytköksistä muodostui häntä nyt jo avoimesti vastustaneiden tahojen hyödyntämä lyömäase häntä vastaan. Kaikista kuvaavinta on, että itse Yhdysvaltain presidentti, kuten myös monet senaattorit, olivat vakuuttuneita siitä, että Lindbergh oli natsi ja toimi tietoisesti heidän hyväkseen Yhdysvaltoja vastaan.²⁰⁷ Lindbergh oli siis kadottanut suosionsa lisäksi myös luoton Yhdysvaltain ylimmän johdon silmissä. Natsikytköksien etsimisellä puolestaan voidaan katsoa olleen tarkoituksena saada entistä suurempi osa tavallisista kansalaisista kääntymään aikaisempaa lentäjäsankariaan vastaan. Tähän tuli mukaan vielä lisäksi Britannian tiedustelupalvelu, jonka näkemyksen mukaan Lindberghin lausunnot olivat jyrkän brittivastaisia. Britannian viranomaiset toimivatkin yhteistyössä Yhdysvaltain viranomaisten kanssa Lindberghin mahdollisten natsikytköksien selvittämiseksi. Kun varmoja todisteita ei löytynyt, brittien tiedustelupalvelu pyrki mustamaalaamaan Lindberghia muun muassa tarkoituksenhakuisilla mielipidemittauksilla, joissa Lindberghistä tehtiin ei vähempää kuin Yhdysvaltain fasisti numero yksi.²⁰⁸

²⁰³ Blower 2014, 345-376.

²⁰⁴ Cole 1953, 2.

²⁰⁵ Kessner 2010,

²⁰⁶ MacInerney 2005, 308-309.

²⁰⁷ Duffy 2010, 178-179.

²⁰⁸ Duffy 2010, 180

Britannian ja Lindberghin tulehtuneet välit keräsivät huomiota Yhdysvaltain omissakin sanomalehdissä. NYT huomioi asian jo aikaisin julkaisemalla pian syyskuun puheen jälkeen artikkelin, jossa Lindberghin syytettiin kylmästi hylänneen britit, jotka olivat tarjonneet hänelle aikaisemmin turvapaikan häntä ahdistaneelta medialta.²⁰⁹ Lindbergh alkoi nyt siis menettämään aikaisempaa asemaansa Yhdysvaltain virallisena hyvän tahdon lähettiläänä ulkomailla, jollaiseksi NYT oli hänet aiemmin muovailut. Noin kuukautta myöhemmin NYT julkaisi uuden artikkelin, jossa kuvailtiin tarkemmin brittien reaktioita Lindberghin puheeseen:

Colonel Lindbergh, honored and decorated visitor of Hitler's, fervent admirer of nazi strength, is now apparently developing the Hitler mind [--] American troublemaker number one has been shooting off his mouth again [--] "And knowing Americans as I do" Mr. Wilson said, "I think they know what to do with his speech too".²¹⁰

Lehden kirjoittelusta tulee selväksi, että Britanniassa Lindbergh ei enää nauttinut sitä samaa suosiota, jonka hän oli saanut aiemmin osakseen. Häntä syytetään suoraan Hitlerin mielipiteiden tukijaksi sekä ongelmien aiheuttajaksi Amerikalle. Artikkelissa myös ilmaistaan joidenkin brittien toive siitä, että Lindberghiä kohdeltaisiin puheidensa vuoksi samalla tavoin kotimaassaankin. NYT:n suhtautumisessa kuvaavaa on, että lehti ei millään tavoin tuomitse tai kritisoi lehdessä mainittuja kommentteja. Artikkelissa herätellään ennemminkin kuvaa, että britit ovat oikeutettuja ulostuloihinsa koskien Lindberghiä. Yhdysvalloissa yleinen mielipide kääntyi lisäksi aiempaa myönteisemmäksi briteille sodan edetessä. Historioitsija Lynne Olson toteaa tämän näkyneen muun muassa Yhdysvalloissa järjestetyissä useissa rahankeruutapahtumissa Britannian ja muiden Saksan hyökkäyksen kohteeksi joutuneiden maiden puolesta.²¹¹

Vuoden 1940 puolella sodan edelleen laajetessa, NYT:n kirjoittelu Charles Lindberghistä tuntui saavan yhä enemmän kriittistä väriä. Lehti oli esimerkiksi erityisen kiinnostunut tuomaan esille sen, kuinka Lindberghin oma anoppi Elizabeth Morrow asettui avoimesti vastustamaan ja kritisoimaan jyrkästi hänen puheitaan kannustaen samalla omalta osaltaan Yhdysvaltoja

²⁰⁹ BRITON CHIDES LINDBERGH, *The New York Times*, 18.9.1939, 6.

²¹⁰ LINDBERGH SCORED BY PRESS IN LONDON, 16.10.1939, 8.

²¹¹ Olson 2013, 266- 267.

ottamaan suurempaa roolia käynnissä olevassa sodassa.²¹² NYT:n kirjoittelusta saakin nopeasti sen käsityksen, että Lindbergh alkoi joutua nyt vastakkain Yhdysvaltojen lisäksi oman perheensäkin kanssa. Tähän liittyen tiedetään, kuinka Lindberghin vaimon sisar kuvaili Charlesin käyneen viidentoista vuoden julkisuuden aikana muodonmuutoksen Jeesuksesta Juudakseksi.²¹³ Lindberghin omista reaktioista ei sen sijaan ole mainintaa.

Lindberghin kerrotaan kuluttaneen koko vuoden 1940 käytännössä kiertämällä ympäri Yhdysvaltoja pitämässä puheita linjauksestaan sodan suhteen.²¹⁴ Ranskan antautumisen jälkeen elokuussa 1940, Lindbergh piti jälleen uuden poliittisen puheen, jossa hän esitti näkökulman tulevaisuuden yhteistyön mahdollisuudesta Saksan kanssa sen voiton sodassa vaikuttaessa yhä todennäköisemmältä.²¹⁵ NYT ei vielä tässä vaiheessa reagoinut itse puheeseen muuten kuin raportoimalla sen sisällöstä. Jälkeenpäin lehti kuitenkin julkaisi seuranneiden viikkojen aikana useita kriittisiä artikkeleita liittyen puheeseen, joissa Lindberghiä kutsuttiin suoraan muun muassa entiseksi sankariksi ja nykyiseksi pelkuriksi²¹⁶ sekä demokratian viholliseksi.²¹⁷ Lehti vaikuttikin seuraavan Lindberghin puheita aina tarkkaan, missä hän niitä pitikin ja pyrki korostetusti tuomaan aina esille niihin liittyneet eriävät kommentit. Tämä kuvio toistui oikeastaan kaikkien Lindberghin pitämien puheiden kohdalla. NYT näyttääkin lähteneen toimimaan yhtenä Lindberghin poliittisten vastustajien pää-äänenkannattajana.

Kun Lindberghiä pidettiin natsimyönteisenä ja NYT lisäksi oli jo luonut kuvaa siitä, että hän oli ollut mielipiteidensä kanssa yksin muun muassa julkaisemalla runsaasti hänen kanssaan eriäviä mielipiteitä artikkeleissaan, kysymyksiä nousikin nyt, kuinka suuri kannatus hänen tukemillaan näkemyksillään tosiasiallisesti oli Yhdysvalloissa. Asiaan liittyen historioitsija Justus Doenecke toteaa artikkelissaan, kuinka asia oli polttava keskustelun aihe Yhdysvaltain senaatissa, mutta todellisesta kannatuksesta vallitsi epätietoisuus.²¹⁸ Asiasta tehtiin lopulta laaja kyselytutkimus, jossa rauhantekoa Saksan kanssa vastusti 79% vastanneista. Kyseessä oli

²¹² Mrs. Morrow Endorses Plea for Allied Planes, *The New York Times*, 29.5.1940, 11.

²¹³ Kessner 2010, 233.

²¹⁴ Duffy 2020, 153.

²¹⁵ Duffy 2010, 151.

²¹⁶ PLEA BY LINDBERGH CALLED COWARDICE, *The New York Times*, 8.8.1940, 3.

²¹⁷ FIRST LADY GIVES STUDENTS ADVICE, *The New York Times*, 10.9.1940, 18.

²¹⁸ Doenecke 1995, 669-698.

siis selkeä voitto Lindberghin näkemyksiä vastustaneille. NYT julkaisi artikkelin, jossa se käsitteli kyselyn tuloksia:

The question of how many Americans share the viewpoint of Colonel Charles A. Lindbergh [--] has been put to voters [--] The results, according to Dr George Gallup [--] show that the negotiated peace idea is shared only by a small minority-approximately one voter in every seven.²¹⁹

Huomioitavaa artikkelissa on, että NYT antaa kyselystä kuvan, että siinä äänestettiin joko Lindberghin näkemysten puolesta tai sitten niitä vastaan. Jo artikkelin otsikoinnissa annetaan ymmärtää, että kyseessä oli yksinomaan äänestys Lindberghin näkemyksiä vastaan. Tällä kuvalla NYT korostaa Lindberghin roolia Yhdysvaltain sodanvastaisessa liikehdinnässä. Justus Doenecke tuo kuitenkin esille artikkelissaan, että varsinainen laaja poliittinen toimija Amerikan intervention vastustamisessa olivat suuri osa Republikaanipuolueesta sekä varsinkin Yhdysvaltain entinen presidentti Herbert Hoover.²²⁰ Kyseessä oli siis huomattavasti Lindberghä kokeneemmista sekä kauemmin vaikuttaneista poliittisista toimijoista. Tästä huolimatta NYT nostaa kuitenkin jalustalle yksinomaan Lindberghin ja Lindberghin näkemykset. Artikkelinä näyttäytyykin tämän vuoksi enemmän lehden suorana piikittelynä hänelle.

Kyselyn jälkeen kehitys Lindberghin natsikuvan ympärillä jatkui edelleen. Tästä tyylistä oli muodostunut hitaasti, mutta varmasti yleisimmin käytetty retoriikka Lindberghä vastaan Rooseveltin hallinnon suunnalta.²²¹ Lindberghin näkemisen natsina uskottiin selvästi vaikuttavan hänen yleiseen hyväksyntäänsä negatiivisesti. Myös NYT antoi tähän toimintaan sotaan kannattavien poliittisen linjan mukaisesti edelleen oman panoksensa, kuten se oli tehnyt jo aiemmin. Helmikuussa NYT julkaisi artikkelin, jonka mukaan sekä Rooma, että Berliini antavat tukensa Lindberghin toiminnalle Rooseveltin hallinnon kritisoimisessa.²²² Lisäksi lehti koki tärkeäksi raportoida muun muassa siitä, kuinka saksalaiset olivat jättäneet hänen Ranskan kotinsa koskemattomaksi toisin kuin muut alueen rakennukset.²²³ Lindbergh ajatuksineen

²¹⁹ FEW VOTERS BACK LINDBERGH VIEWS, *The New York Times*, 31.1.1941, 6.

²²⁰ Doenecke 2014, 311-340.

²²¹ Duffy 2010, 164.

²²² ROME, BERLIN HAIL LINDBERGH'S STAND, *The New York Times*, 8.2.1941, 4.

²²³ Lindbergh's French Isle Is Unmolested by Nazis, *The New York Times*, 20.4.1941, 25.

esitettiin paitsi siis jälleen natsien ja fasistien narratiivin mukaisina, mutta lehti antaa vielä lisänä ymmärtää, että hän on suorastaan näiden liittolainen. Hänen lojaaliuttaan maalleen alettiin siis kyseenalaistaa, sillä natsien korostettiin edustavan kaikkea sitä, mitä Yhdysvallat ei ollut.

Keskustelua Lindberghin lojaaliuudesta käytiin nyt kiihkeänä. Keskustelussa koettiin varsinainen kliimaksi, kun häntä alettiin Yhdysvaltain presidentin toimesta vertaamaan suoraan Yhdysvaltain sisällissodan pohjoisvaltioissa etelävaltioiden hyväksi toimineisiin vakoilijoihin.²²⁴ Tämä oli oikeastaan poikkeuksellisen avoin ilmaisu presidentiltä, että hän piti Lindberghia Saksan vakoilijana. Lindberghiltä odotettiin reaktiota näin suoraan syytökseen, joka myös ennen pitkää tuli: Lokakuun 1941 loppupuolella hän ilmoitti, että eroaisi Yhdysvaltojen ilmajoukoista. NYT kiirehti kommentoimaan Lindberghin ilmoituksen sisältöä:

According to close associates, the colonel's resignation was purely personal action taken without consultation among his friends. [--] The letter explained that Colonel Lindbergh was resigning because he was offended by remarks made by President Roosevelt at the President's press conference [--] On that occasion the President put the colonel into the category of defeatists and appeasers²²⁵

Lindberghin kerrotaan tulleen loukatuksi presidentin toimesta ja sen vuoksi tehneen päätöksensä kysymättä ystäviltään neuvoa. Lehti esittää tapauksen neutraalilla tavalla, mutta Lindberghin eron ilmavoimista reagoitiin näyttävästi lehden ulkopuolella. Lindberghia puolustaneet näkivät hänen olleen täysin pakotettu tähän tekoon.²²⁶ Vastustajien puolella nähtiin, että tämä osoitti, kenelle hän todella oli lojaali. Yhdysvallat se ei kaikesta päätellen enää ollut. Lindberghin eron välittömänä seurauksena liittovaltion tiedustelupalvelu FBI käynnisti avoimen tutkinnan hänen natsiyhteyksiensä selvittämiseksi.²²⁷ Tavoite oli selkeästi löytää todisteet, jolla Lindberghia voitaisiin syyttää maanpetoksesta.

²²⁴ Duffy 2010, 168.

²²⁵ Lindbergh Quits Air Corps: Sees His Loyalty Questioned, *The New York Times*, 29.4.1941, 1.

²²⁶ Duffy 2010, 172.

²²⁷ Kessner 2010, 232.

Rooseveltin leirissä tieto Lindberghin erosta sai ristiriitaiset reaktiot. Sitä toisaalta juhlittiin suurena voittona, mutta Lindbergh ei tästä huolimatta tullut hylätyksi kannattajiensa keskuudessa.²²⁸ Lindberghin puheille annettiin siis edelleen jonkinlaista positiivista huomiota. Tähän haluttiin luonnollisesti vastustajien puolelta muutosta. NYT:n reaktiona tähän oli muun muassa raportoida kesäkuussa siitä, kuinka japanilaiset ilmapommituksensa ohessa pudottivat lentolehtisiä, joissa oli otteita Lindberghin puheista.²²⁹ Tämä ei kuitenkaan vielä selvästi riittänyt, vaan NYT julkaisi heinäkuussa kaikkiaan kahdenkymmenen eri yhdysvaltalaisen nuorisjärjestön yhteistoimin laatiman lentolehtisen, jossa ilmoitettiin seuraavasti:

A statement attacking Charles A. Lindbergh and urging all young people to write President Roosevelt in support of administration's foreign policy. [...] You are no longer a hero, ex-Colonel Lindbergh [...] Heroes fight for freedom.²³⁰

Tässä artikkelissa Lindberghiltä lyhyesti riistetään nuorison antaman kommentin kautta hänen arvonsa kansan arvostamana sankarina. Tavallaan se merkitsi loppua sille aikakaudelle, kun Lindbergh esittäytyi NYT:n sivuilla positiivisen sankarin roolissa. Nyt lehti toi esille avoimesti näkökannan, jonka mukaan hän ei enää sitä ollut. Kessner kuvailee, että Lindberghin tapaus on erinomainen osoitus ylistyksen katoavasta luonteesta.²³¹ Sinänsä kun katsoo Lindberghin julkisuuskuvan kehittymistä, tähän päätelmään on helppo yhtyä. Hieman yli kymmenessä vuodessa NYT:n artikkeleissa oli käyty läpi prosessi, jossa Charles Lindbergh oli saavuttanut tuntemattomuudesta nousten suuren sankaruuden sekä maineen ja sitten menettänyt sen.

Vuoden 1941 aikana, Charles Lindbergh tuntui kadottavan loputkin positiiviset puolensa NYT:n artikkeleissa. Lehti ei enää kehunut hänen saavutuksiaan eikä julistanut häntä tai hänen perhettään koko Yhdysvaltain omana ylpeyden aiheena. Hänestä muodostui ennemminkin haitallinen kuin positiivisessa mielessä nähtävä hahmo. On hämmästyttävää, kuinka nopeasti muutos Lindberghin julkisuuskuvassa tapahtui, sillä vielä vuoden 1939 aikana NYT pyrki tuomaan edelleen esille hänestä jotain positiivista. Syy lehden suhtautumisen muutoksen

²²⁸ Duffy 2010, 172-173.

²²⁹ Japanese Drop Lindbergh Speech Leaflets Along With Bombs in Attack on Chungking, *The New York Times*, 06.06.1941, 10.

²³⁰ LINDBERGH IS ASSAILED, *The New York Times*, 19.7.1941, 15.

²³¹ Kessner 2010, 233.

tulivat hyvin esille. Yhtenä pääsyynä oli ehdottomasti Lindberghin suhtautuminen Hitlerin Saksaan, mutta viimeistään muutokseen vaikutti hänen osallistumisensa politiikkaan sekä ne poliittiset linjat, joita hän pyrki ajamaan ja jotka olivat selkeästi NYT:n poliittisen linjan kanssa ristiriidassa. Lopulta edes hänen aiemmat saavutuksensa eivät pelastaneet miehen imagoa lehden sivuilla. Kuvaavasti häntä aiemmin tiiviisti puolustaneen NYT:n toimittajan kerrotaan todenneen, että hänen natsimyönteiset suhtautumisensa olivat aiheuttaneet ainoastaan loputtomasti harmia, joka pudotti hänet sankaruuden nostattamasta julkisuudesta takaisin maan pinnalle.²³²

²³² Kessner, 2010, 231.

4. Lopuksi

Sanotaan, että kuuluisuus on katoavaista ja, että jokaisella on oma hetkensä loistaa. Tutkimuksessani selvinneet asiat ovat oikeastaan malliesimerkkejä tästä. Selvinneiden asioiden pohjalta on todettavissa, että Lindberghin julkisuuskuvan muuttuminen oli selvästi havaittavissa oleva tapahtuma. Lisäksi oli todettavissa, mitkä asiat yleisesti katsottuna vaikuttivat kulloinkin hänen julkisuuskuvaansa sekä sen muuttumiseen. Alkuperäisaineistonani käyttämä The New York Timesin antama julkisuuskuva Lindberghistä tuntui jakautuvan yhteen vedettynä näihin vaiheisiin: Kaikki alkoi, kun tyhjältä ilmestynyt nuori pojankasvoinen postilentäjä osallistui mustana hevosena kilpailuun Atlantin ylittämistä. Teollaan hän nousi kaikkien odotuksien vastaisesti koko Yhdysvaltojen yhteiseksi kansallissankariksi sekä ylpeyden aiheeksi ja NYT omalta osaltaan juhlisti asiaa näyttävästi. Tätä seurasi kuuluisuuden mukanaan tuomat ikävät ja kieltämättä vaaralliseksi katsottavat sivuvaikutukset, jolloin lehti osoitti hänelle huomattavaa sympatiaa, jonka lisäksi myös myötätuntoa. Kun hän pyrki itse ottamaan etäisyyttä julkisuudesta, lehti suhtautui asiaan edelleen ymmärtäväisesti. Sen sijaan osoittaessaan myönteistä suhtautumista asioihin, jotka lehti katsoi olevan vastakkain sen tukemien poliittisten näkemysten kanssa, ja lähtiessään toimimaan avoimesti niiden puolesta, hänestä luotiin nopeasti mahdollisimman negatiivinen kuva koko lehden lukijakunnalle. Lindberghin julkisuus oli kenties nykymittapuulla mitattuna lyhyt, mutta se oli sitäkin myrskyisämpi.

Informatiivinen on oikeastaan hyvä tapa kuvata The New York Timesin tapaa käsitellä Lindberghiä. Lehti pyrki lyhyesti tuomaan lukijakunnalle tietoon hänestä kaiken tietämisen arvoisen. Syynäyksen kohteeksi pääsivät hänen taustansa, perhesuhteensa, elämäntapansa ja mieltymyksensä. Tarkoitus oli saada lukijakunnalle mahdollisimman kattava kuva siitä, millainen Lindbergh oli ihmisenä. Sitä mukaa kun tietoa tuli lisää, lehti myös raportoi siitä. Tästä esimerkkinä Lindberghin perhe-elämän erittäin tarkka seuraaminen. Varsinkin suurimman ylistyksen hetkellä, lehti hyödynsi lisäksi keinoja, jotka olivat ajoittain ristiriidassa todellisuuden kanssa. Tätä kuvaa esimerkkinä Lindberghin kuvaaminen suurena ja omistautuvana kirjailijana muistelmateoksen kirjoittamisen aikoihin.

Ne syyt, miksi Lindberghin julkisuus käytännössä räjähti käsiin lehden sivuilla kuuluisan lennon jälkeen, saattoi löytyä hänen taustoistaan. Hän oli lähtökohtaisesti lehdelle täysin tuntematon

nuori mies, joka osallistui kilpailuun, johon ottivat osaa häntä valmiiksi kuuluisimmat henkilöt. Tämä lähtökohta ei kuitenkaan häirinnyt NYT:tä, vaan lehti rakensi tarinan, jossa Lindbergh nousi omalla työllään koko maailman tietoisuuteen. Lindberghin vaiheet olivat siis kuin malliesimerkki amerikkalaisesta unelmasta ja tämän voidaan päätellä vaikuttaneen lehden kiinnostumiseen hänestä. Toisena merkittävänä syynä voidaan pitää sitä, että hän teki ilmailulle Yhdysvalloissa eräänlaisen kunnian palautuksen. Oli myös nähtävissä, että Lindberghin terveet elämäntavat ja vaatimaton esiintyminen lisäsivät hänen houkuttelevuuttaan yksityishenkilönä.

Kun Lindbergh alkoi itse karttamaan haastatteluja yksityiselämänsä vuoksi, sanomalehden uutisointi hänestä muuttui jo tässä vaiheessa hieman. NYT muun muassa vähensi hänen jatkuvaa sankarikuvansa hehkuttamista ja pyrki omalta osaltaan välttämään liiallista tungettua. Perheen perustaminen lisäsi kuitenkin jälleen jatkuvan uutisvirran määrää. Lindberghien perheestä rakennettiin käytännössä reaaliajassa yhteiskunnan seurattavana ollut julkisperhe. Lapsen kidnappaus sai lehden kuitenkin hieman vetäytymään ja myöhemmässä uutisoinnissa aiheesta mainitsemista pyrittiin selvästi välttelemään. Kun muutto Yhdysvalloista tapahtui, NYT:n täytyi nyt muiden sanomalehtien joukossa tottua siihen ajatukseen, että päivittäisten lehtijuttujen tekeminen ei olisi enää mahdollista. Kuten mainittua, lehti suhtautui tähän kuitenkin ymmärtäväisen oloisesti. Lindberghia käsitelleiden uutisten määrä väheni murto-osaan siitä, mitä ne olivat joskus olleet.

Lindberghistä kirjoitetut pääkirjoitukset seurasivat tavallisesti samanlaista kaavaa. Lehti otsikoi artikkelinsa usein kommentilla, joka löytyi artikkelin leipätekstiin piilotettuna. Pitkissä etusivun artikkeleissa NYT hyödynsi paljon haastatteluja, joista se lainasi katkelmia suorina lainauksina artikkeleihin. Varmuudella ei tietenkään voi sanoa, olivatko NYT:n käyttämät lainaukset täysin sanasta sanaan haastatteluista otettuja ja kuinka paljon lehti oli itse mahdollisesti väritellyt niiden sisältöä. Lainauksien pohjalta NYT pyrki kuitenkin luomaan aina kunkin artikkelin kohdalla vaikutelman siitä, mitä yleisö ajatteli Lindberghistä kulloinkin, vaikka todellisuudessa lehti ei voinut uutisoinnin pohjalta sitä mitenkään tietää. Lehti pyrki lisäksi selkeästi välttelemään liiallisten spekulatioiden julkaisemista, vaikka sortuikin tähän aina välillä. On kuitenkin sanottava, että virheellistä tietoa julkistettuaankin, NYT tavallisesti julkaisi muutaman päivän sisään aiemmassa artikkelissa esitettyjä tietoja paikkailevan artikkelin.

Varsinkin Atlantin ylilennon jälkeen oli tyypillistä, että NYT julkaisi alkuun Lindberghia koskeneen pitkän pääartikkelin ja sen tueksi saman päivän sanomalehteen sisällytettiin useita sivuartikkeleita, jotka kaikki käsittelivät Lindberghia, tai jotenkin liittyivät häneen. Uutisointi vaikuttaakin valikoituneen paljolti sen mukaan, mitä lehti itse oletti yleisöä kiinnostavan ja sen takia muun muassa Lindberghin persoonasta pyrittiin tuomaan esille kaikki vähänkään kiinnostavan oloiset yksityiskohdat. Esimerkiksi sivuartikkeleiden aiheina saattoi olla Lindberghin oma lähipiiri, hänen käyttämänsä lentokoneen teknillisten yksityiskohtien tietoja sekä erityisesti reaktioiden kuvaamista eri puolella Yhdysvaltoja ja Eurooppaa. Kun Lindbergh piti esimerkiksi puheen, ensimmäisessä artikkelissa asiaan liittyen tavallisesti referoitiin puhetta. Sitä seuranneissa artikkeleissa puolestaan kerrottiin ihmisten reaktioita puheeseen tai analysoitiin sen sisältöä tarkemmin. Tämä kaava jatkui oikeastaan koko tutkimani ajanjakson ajan.

On huomattavaa, että positiivinen julkisuuskuva Lindberghin ympärillä ei osoittanut vähenemisen merkkejä, ennen kuin hän alkoi toimimaan tavalla, joka oli lehden omasta poliittisesta näkökulmasta Yhdysvaltoja vastaan. Tässä vaiheessa NYT oli selkeästi poliittiselta kannaltaan enemmän demokraatteihin ja Rooseveltin hallintoon kallellaan. Lindberghin aloittaessa ystävällisen oloisen kanssakäymisen lehden vahvasti kyseenalaistamissa ja kritisoimissa piireissä, se ei välittömästi kohdistanut Lindberghiin negatiivista kommentointia, vaan päinvastoin pyrki näkemään hänet edelleen edes jollain tavalla positiivisessa valossa. Muun muassa Saksan matkoista sai pääasiassa paljolti harmittoman oloisen kuvan. Lehden suhtautumisen voidaan katsoa muuttuneen käytännössä siinä vaiheessa, kun Lindbergh alkoi avoimesti toimimaan mukana Yhdysvaltain politiikassa. Tällöin myös hänen aiemmat toimensa joutuivat aiempaa kriittisemmän tarkastelun kohteeksi.

Vaikuttaakin paljolti siltä, että NYT piti Lindberghin positiivista julkisuutta yllä juuri niin kauan, kun hän esiintyi politiikasta erossa pysyvänä hahmona. Poliittikkaan osallistuminen taas avasi ovet kriittisemmälle kirjoittelulle, mitä ei ollut Lindberghin ja NYT:n välillä aiemmin tapahtunut ja lehden kirjoittelun pohjalta kävi selväksi, että se oli selkeästi asettunut poliittisessa keskustelussa Lindberghin ajatuksia vastustavien puolelle. Onkin mielenkiintoista pohtia, olisiko lehden suhtautuminen muuttunut Lindberghia kohtaan ollenkaan, mikäli hän olisi poliittisessa toiminnassaan asettunut tukemaan Rooseveltin hallinnon politiikkaa, eikä päinvastoin? Lindbergh vaikutti NYT:n silmissä valinneensa puolensa väärin.

NYT:n uutisointitavoissa oli havaittavissa paljon vaihtelevuutta. Lehti ei tyytynyt ainoastaan itse kirjoittamiinsa informatiivisiin pääkirjoituksiin Lindberghin kohdalla, vaan lainasi paljon ja usein täysin suoraan ulkomaisten sanomalehtien artikkeleita. Lisäksi lehdessä hyödynnettiin usein lehden asiantuntijoina esittämiä sekä tavallisen lukijakunnan kommentteja Lindberghiin liittyen. Kommentit tuntuivat kuitenkin valikoituvan usein Lindberghin sen hetkisen julkisuuskuvan mukaan. Kun hän oli suuri sankari ja positiivinen julkisuuskuva oli huipussaan, lehti julkaisi kommentteja, jotka oikeastaan poikkeuksetta ylistivät häntä maasta taivaisiin. Kriitikkiä ei juurikaan julkaistu, jos ollenkaan. Kun hän taas astui mukaan politiikkaan, palstatilasta suurimman osan saivat kriittiset sekä lopulta suoran vihamieliset lukijoiden ja asiantuntijoiden kommentit.

Perustajiensa alkuperäisen idean mukaan, NYT oli sanomalehtenä poliittisesti sitoutumaton julkaisu, joka pyrki olemaan kaikkien luettava sanomalehti. Lehden linjassa on kuitenkin havaittavissa enemmän Yhdysvaltain Demokraatti-puolueeseen päin kallistumista varsinkin Franklin D. Rooseveltin presidenttikausien aikana. NYT ei tästä huolimatta vaikuttanut olevan sitoutunut tähän linjaan ja pyrkikin pääasiassa uutisoinnissaan tuomaan esiin mahdollisimman monia eriäviä mielipiteitä myös niiltä, jotka kritisoivat Rooseveltin hallintoa. NYT olisi voinut yksinkertaisesti jättää Lindberghin lausunnot täysin huomiotta niin halutessaan. Lehti esimerkiksi vältteli suoraa kantaa ottavaa tyyliä pyrkien selvästi tietoisesti pitämään artikkelinsa ainoastaan tietopohjaisina julkaisuina. Lindberghin tapaus kuitenkin osoittaa, että lehdellä oli selvä kriittinen suhtautuminen tiettyjä asioita kohtaan. Se myös toi tämän suhtautumisen esille usein siten, että se ei olisi vaikuttanut olevan suoraan lehden toimittajien kynästä. Tämän lisäksi lehti saattoi itse valita, mistä asioista se katsoi tarpeelliseksi antaa lisää tietoa ja mitkä se jätti vähemmälle huomiolle.

Aktiivista ja suoraa politiikkaan osallistumista NYT:n ei Lindberghin kohdistuneen uutisoinnin perusteella voi sanoa harjoittaneen kuin vasta aivan tutkittavana olleen ajanjakson viimeisinä vuosina. Lehti uutisoi kuitenkin paljon maailman poliittisista tapahtumista ja Lindberghin toimiessa Yhdysvaltain hyvän tahdon lähettiläänä esimerkiksi Ranskassa, se toi hienovaraisesti esille artikkeleissa oman suhtautumisensa tapahtumien etenemiseen. Lindberghin toimintaa ulkopoliittisten suhteiden korjaajana lehti tuntui pitäneen paljolti positiivisena asiana ja hyödynsikin sitä yhtenä isona piirteenä hänen julkisuuskuvansa rakentamisessa.

Tutkimusaiheeni valitsemisessa halusin tarttua siihen kysymykseen, oliko Lindberghin julkisuuskuvan muuttumisessa selkeästi havaittavat vaiheet, jolloin suurempi ilmapiirin vaihtuminen tarkalleen ottaen tapahtuu. Lindbergh toisaalta pyritään muistamaan pääasiassa Atlantin ylilennostaan ja sen seurauksena kaikkien ehdottomasti rakastamana sankarina, mutta todellisuudessa siinä vaiheessa, kun hänen omat henkilökohtaiset mielipiteensä tulivat ilmi, hänen sankarikuvansa koki täydellisen romahduksen. Tässä mielessä tutkimus sivusi oman aikansa poliittista ilmapiiriä. Tutkimus kertoo toisaalta oman aikansa tiedon välityksestä, sillä sanomalehti oli 1920-1940-luvuilla hyvinkin keskeinen tapa välittää ihmisille tietoa asioista.

Tässä työssä olen tutkinut sitä, millaisen kuvan The New York Times-sanomalehti antoi lentäjä Charles A. Lindberghin julkisuudesta. Tarkoitus oli löytää havaittavia muutoksia julkisuuskuvan muuttumisessa lehden sivuilla noin neljäntoista vuoden ajanjaksolla, jolloin Lindbergh oli julkisuutensa puolesta eniten pinnalla. Sanomalehden kautta sain käsityksen siitä, millä tavalla Lindberghin julkisuuden muutos tosi asiassa näyttäytyi ajan sanomalehdistössä. NYT tarjosi runsaan määrän lähdeaineistoa ja vaikeudeksi muodostuikin pääasiassa tämän työn kannalta oleellisten artikkeleiden löytäminen. Lehti kertoi kuitenkin vain yhdenlaisen näkökulman, jonka lisäksi se oli ajoittain ristiriidassa aiemman tutkimustiedon kanssa.

Sain vastaukset niihin kysymyksiin, joihin sitä etsin, mutta se tarkoita sitä, etteikö paljon asioita olisi jäänyt vielä selvittämättä. Auki jäi esimerkiksi Lindberghin omat näkemykset ja The New York Timesin ulkopuolisten sanomalehtien näkemykset asiaan. Lindberghin omaa henkilökuva on toisaalta tutkittu jo valmiiksi. Häntä ei voi pitää historiallisena henkilönä mitenkään tuntemattomana. Suurin osa häntä itseään koskevasta tutkimuksesta on lähtöisin Yhdysvalloista ja satunnaisesti hänen nimensä putkahtelee Yhdysvaltojen ilmailun historiaa yleisesti käsittelevissä tutkimuksissa. Euroopassa hänestä tehdyt tutkimukset ovat sen sijaan vähäisiä, vaikka hänen nimensä kyllä tunnetaan. Myöhemmissä tutkimuksissa voisikin paremmin selvittää juuri eurooppalaisten sanomalehtien suhtautumista häneen, vaikkapa englantilaisten tai saksalaisten ajan sanomalehtien kautta.

5. Kirjallisuusluettelo

Alkuperäislähteet

The New York Times, 1927-1941 (NYT). ProQuest Historical Newspapers.

Aikalaiskirjallisuus

Heinkel, Ernst: *Myrskyisä Elämä*. Alkuteos: *Stürmisches Leben* (1955). Suom. Martti Santavuori. WSOY, Porvoo, 1955.

Linbergh, Charles A. & Green, Fitzhugh: *ME Lentokoneeni ja Minä*. Alkuteos: *WE* (1927). Suom. I.K. Inha. Werner Söderström Oy, Porvoo, 1927.

Lindbergh, Charles A: *Charles Lindberghin lento hänen itsensä kuvaamana*. Alkuteos: *The Spirit of St. Louis* (1953) Suom. Pirkko Greis. Otavan kirjapaino, Keuruu, 1955.

Tutkimuskirjallisuus

Andersen, Elmer L.: *Mans Reach*. University of Minnesota Press. Minnesota, 2000.

Bailey, Frankie Y., Bailey, Frankie & Chermak, Steven: *Crimes and Trials of the Century*, ABC-CLIO, LLC, Santa Barbara, 2007.

Bailies, Kendall E.: *Technology and Society under Lenin and Stalin Origins of the Soviet Technical Intelligentsia, 1917-1941*, Princeton University Press, Princeton, 1978.

Baughmann, Judith S.: *American Decades 1920-1929*. Gale Research Inc. Topeka. 1995.

Berg, Scott A.: *Lindbergh*. Putnam Publishing Group. New York, 1998.

Bilstein, Roger: *Flight in America. From the Wrights to the Astronauts*. The Johns Hopkins University Press. Maryland, 1984.

Blower, Brooke: From Isolationism to Neutrality: A New Framework for Understanding American Political Culture, 1919–1941, *Diplomatic History* (38), 2/2014, 345-376.

- Repetto, Thomas A.: *American Detective: Behind the Scenes of Famous Criminal Investigations*. University of Nebraska Press. Lincoln, 2018.
- Bilstein, Roger: *Flight Patterns; Trends of Aeronautical Development in the United States, 1918-1929*, University of Georgia Press. Athens, 2008.
- Brady, Tim: The Orteig Prize: *Journal of Aviation/Aerospace Education & Research*, (12) 1/2002, 45-63.
- Cahill, Richard T.: *Hauptmann's Ladder: A Step-by-Step Analysis of the Lindbergh Kidnapping*. The Kent University Press, Kent, 2014.
- Cole, Wayne: *America First: The Battle Against Intervention, 1940-1941*, University of Wisconsin Press, Madison, 1953.
- Corn, Joseph J.: Making Flying "Thinkable": Women Pilots and the Selling of Aviation, 1927-1940, *HISTORY OF WOMEN IN THE UNITED STATES Historical Articles on Women's Lives and Activities*, K.G. Saur Verlag GmbH & Co. KG. Munich, 1993.
- Davie, Emily: *Profile of America*. Thomas Y. Crowell Company. New York, 1954.
- Doenecke, Justus D.: Anti-Interventionism of Herbert Hoover, *The Journal of Libertarian Studies* (8), 2/1987, 311-340
- Doenecke, Justus D.: Review: A Military Observer in Hitler's Reich, *Reviews in American History* (12), 4/1984, 583-588.
- Doenecke, Justus D.: U.S. policy and the European war, 1939-1941, *Diplomatic History* (19), 4/1995, 669-698.
- Duffy, James P.: *Lindbergh vs. Roosevelt: The Rivalry That Divided America*, Regnery Publishing, Washington, DC, 2010.
- Ellis, Chris: *The World of Aviation*. The Hamlyn Publishing Group Limited, London, 1977.
- Erisman, Fred: *From Birdwomen to Skygirls: American Girls' Aviation Stories*. TCU Press. Fort Worth, 2009.
- Fritzsche, Peter: *A nation of Fliers; German Aviation and the Popular Imagination*.

Harvard University Press. London, 1992.

Gardner, Lloyd: *Case That Never Dies. The Lindbergh Kidnapping*. Rutgers University Press. New Brunswick, New Jersey, 2012.

Hartsock, John C.: *A History of American Literary Journalism; The Emergence of a Modern Narrative Form*. University of Massachusetts Press. Amherst, 2000.

Inness, Sherrie A.: On the Road and in the Air: Gender and Technology in Girls' Automobile and Airplane Serials, 1909–1932, *Journal of Popular Culture* (30), 2/1996, 47-60.

Irving, David: *Göring: A Biography*, Lennart Sane Agency AB, New York, 1989.

Karppinen Kari, Matikainen, Janne: *Julkisuus ja Demokratia*, Vastapaino, Tampere, 2012.

Kemp, Peter: *The Oxford Companion to Ships and The Sea*. Oxford University Press, 1976.

Kessner, Thomas: *The Flight of The Century*. Oxford University Press, USA. 2010.

Lowell, Thomas & Lowell, Thomas Jr.: *Famous First Flights: Sixteen Dramatic Adventures*, Skyhorse Publishing, 2016.

MacIntyre, Alasdair: *Hyveiden jäljillä*, Alkuteos: After Virtue: A Study in Moral Theory (1981), Suom. Noponen, Niko. Gaudeamus, Helsinki, 2004.

Milton, Joyce: *Loss of Eden: A Biography of Charles and Anne Morrow Lindbergh*, Open Road Media, New York, 2014.

Newton, Michael: *The FBI Encyclopedia*, McFarlan and Company Inc, Jefferson, 2012.

Olson, Lynne: *Those Angry Days: Roosevelt, Lindbergh, and America's Fight Over World War II, 1939-1941*, Random House Publishing Group, New York, 2014.

Peltonen, Ulla Maija & Kemppainen Ilona: *Kirjoituksia sankaruudesta*. SKS, Helsinki 2010.

Smith, Geoffrey S.: *Isolationism, the Devil, and the Advent of the Second World War:*

Variations on a Theme, *The International History Review*, (4), 1/1982, 55-89.

Tommila, Päiviä & Keränen, Kaija: *Lehtihistoria ja sen tutkimus*. Turun Yliopiston Suomen historian laitos. Turku, 1974.

Torvinen, Taimi: *Ulkomaisen sanomalehdistön historia*. Amer-yhtymä Oy, Espoo, 1982.

Trimble, William: *Hero of the Air: Glenn Curtiss and the Birth of Naval Aviation*, Naval Institute Press, 2013.

Turner, Denise: *Writing the Heavenly Frontier; Metaphor, Geography, and Flight Autobiography in America 1927-1954*. Editions Rodopi. Amsterdam, 2011.

Virtapohja, Kalle (toim): *Journalismi ajassa*. Grano. Jyväskylä, 2014.

Ward, John: *The Meaning of Lindbergh's Flight*. *American Quarterly*. The Johns Hopkins University Press. 1958.

Wohl, Robert: *The Spectacle of Flight, Aviation and the Western Imagination, 1920-1950*. Yale University Press, New Haven and London, 2005.

Young, Robert J.: In the Eye of the Beholder: The Cultural Representation of France and Germany by "The New York Times", 1939-40, *Historical Reflections / Réflexions Historiques* (22) 1/1996, 189-210.

Verkkosivut

Charles Lindbergh-sivusto,

<http://www.charleslindbergh.com/> [haettu 3.2.2020]

Time-lehden-sivusto

<https://time.com/>

<http://content.time.com/time/interactive/0,31813,1681791,00.html> [haettu 24.10.2019]

The New York Times – lehden – sivusto

<https://www.nytimes.com/interactive/2016/09/23/opinion/presidential-endorsement-timeline.html> [Haettu 24.10.2019]